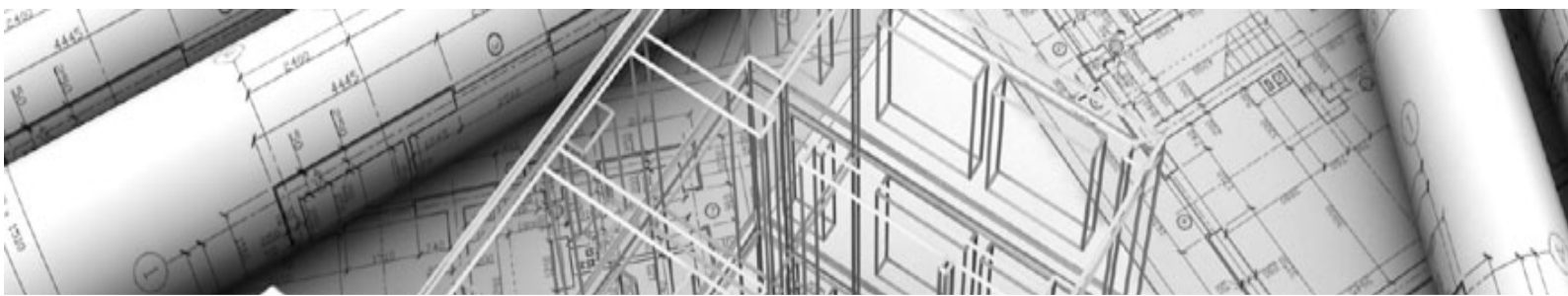
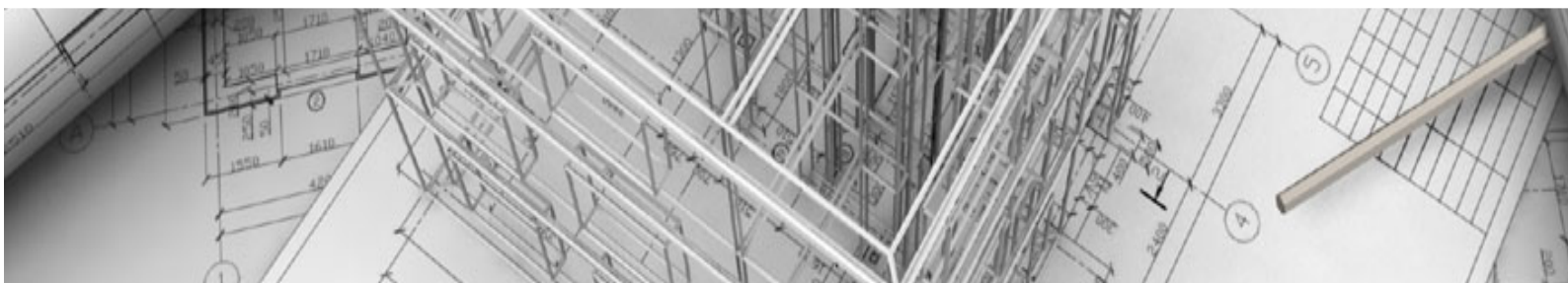

visesa

INGURUMEN-ADIERAZPENA 2019

2020ko iraila

0. AURKIBIDEA

0. AURKIBIDEA	2
1. ERAKUNDEAREN AURKEZPENA	3
1.1 - ERAKUNDEAREN AURKEZPENA	3
1.2 - ERAKUNDEAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK ETA KOKALEKUA	4
1.3 - ERAKUNDEAREN JARDUERAK	6
1.4 - ERAKUNDE- ETA KUDEAKETA-EGITURA	9
1.5 - EMAS ERREGISTROAREN IRISMENA	10
2. INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMA	11
2.1 - INGURUMEN-POLITIKA	11
2.2 - INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAREN DESKRIBAPENA	12
2.3 - INGURUMENA KUDEATZEKO ERAKUNDE-EGITURAREN DESKRIBAPENA	13
2.4 - BARNEKO ETA KANPOKO TESTUINGURUAREN AZTERKETA	13
2.5 - INTERESDUNAK ETA BEREN BETEKIZUNAK	13
2.6 - ARRISKUAK ETA AUKERAK. EKINTZAK	14
3. INGURUMEN-ALDERDIAK	15
3.1 - INGURUMEN-ALDERDIAK IDENTIFIKATZEKO ETA EBALUATZEKO METODOLOGIA	15
3.2 - EBALUAZIOA: ALDERDI ESANGURATSUAK	17
4. 2019KO INGURUMEN-PROGRAMA	20
5. VISESAREN INGURUMEN-PORTAERAREN DESKRIBAPENA	26
5.1 - ENERGIA	27
5.2 - MATERIALAK	34
5.3 - URA	39
5.4 - HONDAKINAK	41
5.5 - LURZORUAREN ERABILERA BIODIBERTSITATEAREKIKO	51
5.6 - IGORPENAK	52
6. VISESAREN INGURUMEN-PORTAERARI BURUZKO BESTE ADIERAZLE BATZUK: INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK BULEGO JASANGARRIAK IZATEKO	63
7. PROIEKTUETAKO INGURUMEN-PORTAERA	66
8. INGURUMEN-PORTAERA OBRETAN ETA SUSTAPEN BERRIETAN	68
9. INGURUMENARI LOTURIKO LEGE-BETEKIZUNEN ETA BESTE BETEKIZUN BATZUEN BETETZE-MAILA	74
10. 2020KO INGURUMEN-HELBURUEN PROPOSAMENA	81
11. ELKARRIZKETA IREKIA ALDERDI INTERESDUNEKIN	83
12. INGURUMEN-ISTRIPUAK	85
13. BALIOZKOTZE-DATUAK	86

1. ERAKUNDEAREN AURKEZPENA

1.1 - ERAKUNDEAREN AURKEZPENA

Vivienda y Suelo de Euskadi SA - Euskadiko Etxebizitza eta Lurra EA (aurrerantzean, Visesa) Ingurumena, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari atxikitako erakunde publiko bat da, eta etxebizitza eta lurzoruari buruzko lurralde-politika garatu eta hiriak berritzeko helburuarekin sortu zen.

Visesaren xedea da babes publikoko etxebizitzaren sustapen-produktu eta/edo zerbitzuak eskaintzea alokairu erregimenean, bai eta Etxebizitzaren Gida Planean (2018-2020) deskribatutako etxebizitza-beharrizanak asetzea ere, hiriak birgaituz eta/edo berrituz. Horretarako, koordinatu egiten da Eusko Jaurlaritzaren Etxebizitza Sailarekin eta EAEko beste eragile publiko eta pribatu batzuekin, betiere jasangarritasunean, energia-efizientzian eta irisgarritasunean oinarritutako printzipioak aplikatuz.

1990ean sortu zen, eta gaur egun, honela dago banatuta erakundearen kapital soziala: Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa: % 78,63; Kutxabank: % 18,59; eta Laboral Kutxa: % 2,78.

Gaur-gaurkoz, Visesak babes publikoko 15.500 etxebizitza baino gehiago jarri ditu eskuragarri hainbat sustapenen bidez. Une honetan, hiriak birgaitzeko eta berritzeko lau proiektu estrategiko ditu esku artean: Bolueta, Zorrotzaurre, Vega Galindo eta StartEnCity-Koroatze. Gainera, ingurumenarekiko duen konpromisoa agerian uzten duten hainbat egitasmotan ere hartzen du parte (EMAS Erregelamendua, jasangarritasun-memoriak, ISO 14001, jasangarritasun energetikoari buruzko dekretua...). Hori bera gertatzen da gizarte-erantzukizunarekiko eta bere talde interesdunekiko duen konpromisoarekin (gardentasun-ataria edukitzea; arriskuen kudeaketa eta gobernu arduratsua egitea; Datuak Babesteko Europako Erregelamendua aplikatzea; kapitalen zuriketa eta delituak prebenitzea; laneratzea sustatzea; gizarte-eragileekin lankidetzan aritzea...) eta eskaintzen dituen produktu/zerbitzuen kalitatearekin ere (zerbitzuen karta, ISO 9001...).

2005ean, Visesak UNE-EN ISO 14001 Arauan oinarritutako Ingurumena Kudeatzeko Sistema bat ezarri eta erakundearen Kudeaketa Sistema Integratua txertatu zuen (Kalitatea, Ingurumena eta Laneko Arriskuen Prebentzioa). Sistema horrek Eusko Jaurlaritza-Euskaliten Kudeaketa Aurreratuko Ereduari jarraitzen dio.

Aurretik, Visesak Kalitatea Kudeatzeko Sistema bat zeukan ezarrita, bai eta UNE-EN ISO 9001 egiaztagiria ere *"Babes ofizialeko etxebizitza-sustapenak egiteko eta elementu askeak merkaturatzeko"* irismenarekin; horiek Bulego Nagusian eta bezeroei harrera egiteko lurraldeko bulegoetan egiten dira.

2016ko urtarrilaren 1ean, Orubide erakundea Visesan txertatu zen; erakunde horrek etxebizitza babestuak eraikitzeke hiri-lurzorua eskuratu, kudeatu eta urbanizatzen du. Bat-egite horrek eta 2015eko irailean argitaratutako UNE-EN ISO 14001:2015 arau berriak berekin ekarri zuten Visesaren Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren irismena eguneratu eta egoera berrira egokitzeko beharra. Gainera, Visesak erabaki zuen urrats bat haratago joatea ingurumenaren kudeaketan, eta, horretarako, hobekuntzak egiteko esparru gisa erabili ahalko zen eta asmo handiagoko helburuak ezartzeko aukera

emango zuen kudeaketa-eredu bat bilatu zuen. Gauzak horrela, 1221/2009 (EB) Erregelamenduaren betekizun osagarriak (EMAS III) ezartzea erabaki zuen, eta, horri esker, **ES-EU 000118** EMAS erregistro-zenbakia eskuratu zuen.

Geroago, 1505/2017 EMAS Erregelamendua argitaratu eta gero, betekizun berrietara egokitu zuen Visesak bere Sistema Integratua.

Hori guztia aintzat hartuta, eta bat etorri EMAS 1505/2017 Europako Erregelamenduak aldatutako EMAS 1221/2009 Europako Erregelamendurekin eta 2026/2018 Erregelamendurekin, Visesak honako ingurumen-adierazpen hau egin du publiko orokorrari eta erakundeak 2019an ingurumen-arloan egin dituen kudeaketari eta bilakaerari buruzko informazioa eskuratzeko interesa duten bestelako alderdi interesdunei datu horiek guztiak helarazteko asmoz.

1.2 - ERAKUNDEAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK ETA KOKALEKUA

Visesak, Eusko Jaurlaritzaren menpeko sozietate publikoa den aldetik, Euskal Autonomia Erkidegoan (EAE) ematen du zerbitzu, eta 4 bulego ditu: bere jarduna gauzatzeko bulego nagusi bat eta hiru lurralde-bulego, bezeroei aurrez aurreko arreta pertsonalizatua emateko. Bulego guztietan dago harrera-zerbitzu bat; bertan erantzuten zaie informazioa eskatzen duten interesdunei, eta, horrez gain, Viserako langile egokiengana bideratzen dituzte bisitariak, beren beharrezan araberak.

Honako hauek dira Visesaren datu nagusiak:

Izen soziala:	EUSKADIKO ETXEBIZITZA ETA LURRA EA - Visesa		
Forma juridikoa:	Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari atxikitako sozietate publikoa.		
Produktu/zerbitzu nagusia:	Lurzorua eta saltzeko eta alokatzeko etxebizitza babestu publikoak		
Irismena:	<p>Azterketak egitea; lurzoruak eskuratzea, kudeatzea eta urbanizatzea.</p> <p>Babes publikoko etxebizitzaren sustapenak egitea eta etxebizitzak birgaitzea.</p> <p>Elementu askeak (lokalak, garajeak eta trastelekuak).</p> <p>Laguntza teknikoa ematea hirigintzaren eta antolakuntzaren arloan.</p> <p>Laguntza teknikoa ematea bere sustapenetan energia-efizientzia mantentzeko eta kontrolatzeko.</p>		
NACE kodea:	4110 (Higiezinaren sustapena)		
Bulegu nagusiaren helbidea:	Gamarrako Atea 1A – 2. solairua (El Boulevard erakina)- Gasteiz		
Telefono-zenbakia:	945 21 40 50	Faxa:	945 06 84 40
Helbide elektronikoa:	visesa@visesa.eus	Webgunea:	www.visesa.eus

Jarraian, grafikoki daude adierazita Bulego Nagusiaren eta bezeroari harrera egiteko 3 lurralde-bulegoen kokapena:

Bizkaiko Bezeroari Harrera egiteko Bulegoa

Trenbideko etorbidea 38, beheko solairua. 48012. Bilbo.

Gipuzkoako Bezeroari Harrera egiteko Bulegoa

Errotaburu pasealekua 1, 7. 20018. Donostia-San Sebastián.

Arabako Bezeroari Harrera egiteko Bulegoa

Gamarrako Atea 1A, beheko solairua. (El Boulevard eraikina – sarrera Zaramagatik). 01013. Vitoria-Gasteiz.

Bulego Nagusia. Vitoria-Gasteiz, Araba

Gamarrako Atea 1A, 2. (El Boulevard eraikina – sarrera Zaramagatik). 01013. Vitoria-Gasteiz.

Bezeroari Harrera egiteko Bulegoak (BHB):			Bulego Nagusia:
Arabako BHB Tel.: 945 214 038 Faxa: 945 241 609 gasteiz@visesa.eus	Bizkaiko BHB Tel.: 946 612 620 Faxa: 944 241 989 bilbao@visesa.eus	BHB Donostia Tel.: 943 326 340 Faxa: 943 326 341 donostia@visesa.eus	Tel.: 945 214 050 Faxa: 945 068 440 visesa@visesa.eus

Ordutegia:

Astelehenetik ostegunera: 8:30-14:00 eta 15:00-16:30. **Ostirala:** 8:30-14:00

Astelehenetik ostegunera: 8:30-14:00 (ekainetik irailera)

Visesaren **saldu osteko zerbitzu-arreta:**

Tel.: 900 212 123

sap@visesa.eus

Ordutegia:

Astelehenetik ostiralera: 8:30-20:00

Lantokiei dagokienez, aipatu behar da Gasteizko Bulego Nagusian daudela Visesako langile gehienak. Bertatik kudeatzen da erakundearen jarduera osoa, eta, halaber, bertan txertatzen da ingurumen-ikuspegia zerbitzuen eta jardueren kudeaketan.

Bezeroari Harrera egiteko Bulegoetan (BHB), administrazio-lanak egiten dira batez ere; halaber, bertan ematen zaie arreta bezeroei. Gasteizko BHBa Bulego Nagusiarekin batera kudeatzen da. Gipuzkoako BHBa salbuespena da, Visesa ez baita titularra; alokatutako bulego-eraikin batean dago, eta, hortaz, instalazio eta zerbitzuak eraikineko erkidegoaren jabetzakoak dira. Gauzak horrela, Gipuzkoako BHBan, eraikina kudeatzen duen erakundearen eskumenekoak dira ingurumenari lotutako zenbait alderdi eta betekizun.

1.3 - ERAKUNDEAREN JARDUERAK

Bulego Nagusiak eta bezeroei arreta egiteko bulegoek hainbat jarduera egiten dituzte. Honela laburbil daitezke:

- *Bulegoetan egiten diren kudeaketa-jarduerak*
- *Planeamenduak eta proiektuak kudeatzeko jarduerak (lurzoruak)*
- *Proiektuari, zuzendaritzari, obrak exekutatzeari eta saldu osteko zerbitzuari dagozkion jarduerak*
- *Proiektua entregatzeko, bezeroak artatzeko eta stock-a kudeatzeko jarduerak*
- *Zerbitzu energetikoak kudeatzea*
- *Aholkularitza eta orientazio teknikoa ematea*

Bulegoetan egiten diren kudeaketa-jarduerak

Elkar konektatuta dauden zazpi sailtako langileek egiten dituzte bulegoetako kudeaketa-jarduerak (Zuzendaritza Nagusia; Pertsonak eta Zerbitzu Orokorak; Bezeroarenganako Arreta eta Kudeaketa Komertziala; Sail Teknikoa; Ekonomia- eta Finantza Saila; Prozesuak, Kanpoko Komunikazioa eta Sistemak Saila eta Sail Juridikoa).

Esan bezala, ingurumena kudeatzeko sistema bat diseinatu eta ezarri da, EMAS Erregelamenduaren betekizunak betetzen dituena, UNE-EN ISO 14001:2015 Arauan oinarritutako aurreko sistematik abiatuta.

Ingurumenarekin lotura duten jarduerak Prozesuak, Kanpoko Komunikazioak eta Sistemak Sailak eta Pertsonak eta Zerbitzu Orokorak sailek kudeatzen dituzte; bertan egiten dira, halaber, Visisaren gainerako jarduerekin zerikusia duten administrazio-jarduerak ere.

Kudeaketa-jarduerak honako hauekin guztiekin dute lotura: ingurumena kudeatzeko sistema planifikatzea eta mantentzea; ingurumen-alderdiak kontrolatzea; ingurumen-programak zehaztea eta programa horiei jarraipena egitea; Visisaren ingurumen-portaera ebaluatzea; legezko ingurumen-betekizunak eta erakundearen talde interesdunek ingurumenaren arloan izan ditzaketen beharrian eta espektatibak beteko dituzten egitasmoak gauzatzea.

Planeamenduak eta proiektuak kudeatzeko jarduerak (lurzoruak)

Lehenik eta behin, inbertsioen barne-azterketak, operazioen bideragarritasun-analisiak eta babes publikoko etxebizitzaren sustapenak egiteko lurzoruen erosketa egiten dira. Horiek guztiak egin ondoren egin beharreko jarduerak helburu horretarako kontratatutako laguntzaile tekniko baten bidez gauzatzen dira, eta proiektu guztietan dago Visisako proiektu-arduradun bat.

Prozedura hori hiri-planeamenduaren eta hirigintza-kudeaketaren arloko proiektu azpikontratatueta aplikatzen da. Bertan, hainbat jarduera biltzen dira, adibidez: laguntza teknikoa, aholkularitza, planeamenduko figurak txertatzea eta irismenari, epeei eta aurrekontuari dagozkien helburuak betetzeko koordinatzea.

Proiektuari, zuzendaritzari, obrak exekutatzeari eta saldu osteko zerbitzuari dagozkion jarduerak

Nagusiki, proiektu-faseko jarduerak, obrako zuzendaritza eta hirigintza-, eraikuntza- eta/edo birgaitze-obra bera exekutatzea hartzen ditu barne. Horiek guztiak azpikontratatu egiten zaizkie arkitekturako profesionaleri eta eraikuntzako enpresei, eta ingurumen-kudeaketa sistema propioak izan ohi dituzte.

Eginbehar horren barruan sartzen da, adibidez, aurreproiektuak, oinarritzko proiektuak eta exekuzio-proiektuak egitea, eta zuzendaritza fakultatiboak kontratatatu eta obra exekutatzea.

Kontrol- eta jarraipen-jarduerak laguntzaile tekniko baten eta/edo helburu horretarako kontratatutako eraikuntza-enpresa baten bidez egiten dira, betiere Visesak proiektu- eta/edo obra-arduradun batekin lankidetzan.

Kontrol-jarduerak eta obra amaierako ikusketak obra jaso aurretik eta ondoren egiten dituzte Visesak teknikariek (saldu osteko zerbitzua).

Proiektua entregatzeko, bezeroak artatzeko eta stock-a kudeatzeko jarduerak

Salmentaren eta/edo alokairuaren kudeaketaren barruan sartzen da etxebizitzan, lokalen, garaje-partzelen eta trastelekuen kudeaketa.

Jarduera horren barruan egiten da Visesaren etxebizitza eta elementu aske guztien merkaturatzea, salmenta, alokairua eta stockaren kudeaketa, bezeroari harrera egiteko lurralde-bulegoetan.

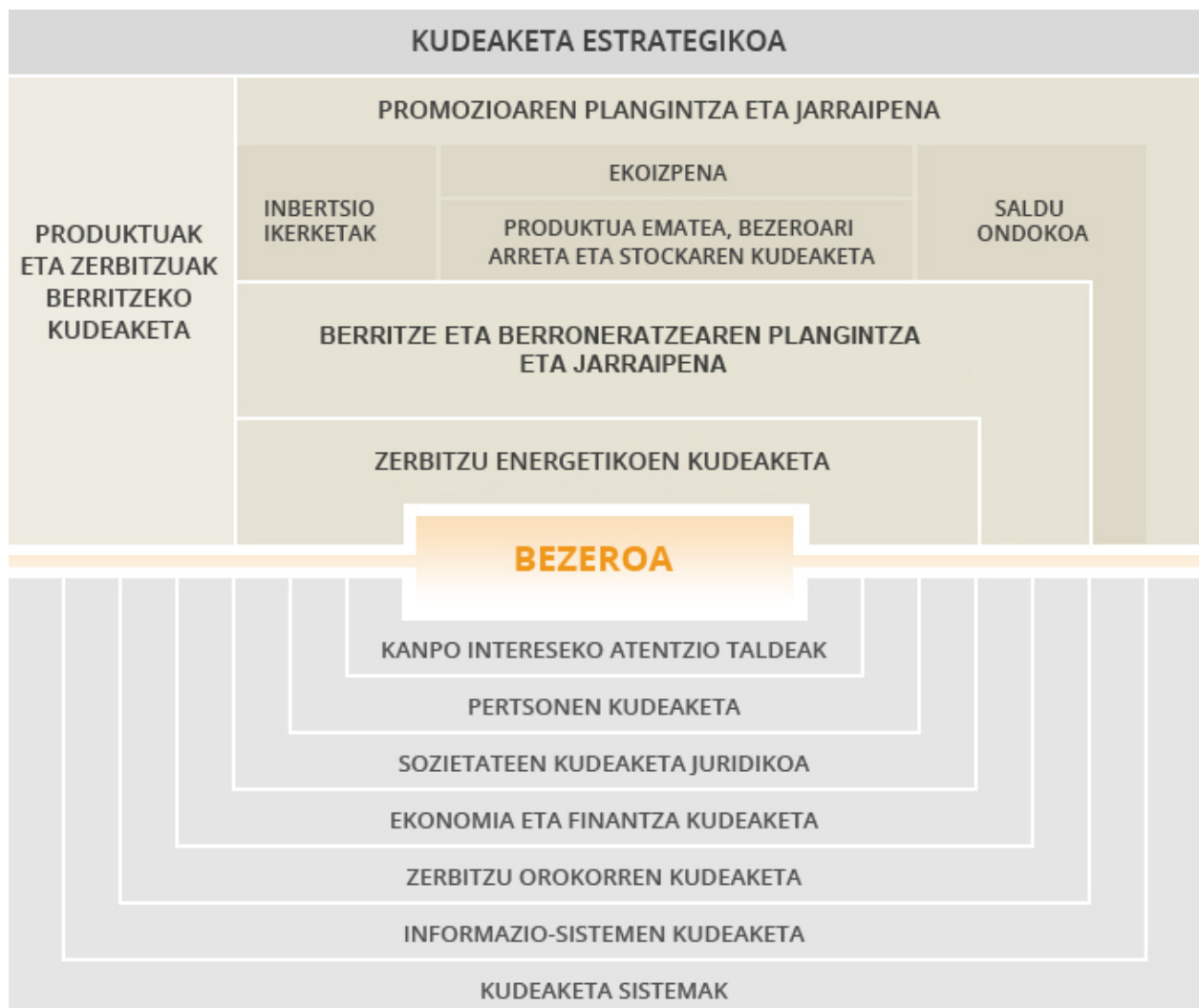
Zerbitzu energetikoak kudeatzea

Visesak hiru etxebizitza-sustapenetan ematen ditu zerbitzu energetikoak 2010etik; izan ere, etxebizitza horietako klimatizazioa eta konforta bermatzeko dauden beharriari erantzuten dieten kogenerazio-instalazioak daude bertan. Zerbitzu horiek, batez ere, energia-kontsumoak kontrolatzera eta instalazioen mantentze-lanak kudeatzera daude bideratuta.

Aholkularitza eta orientazio teknikoa ematea

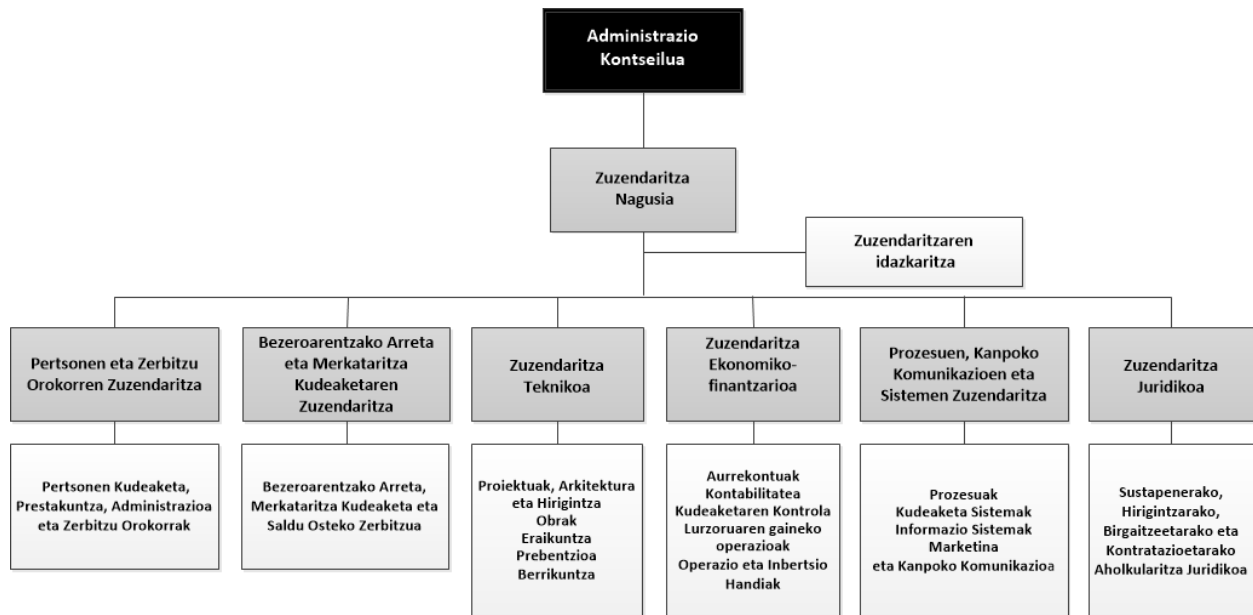
Bulego Nagusitik ematen du Visesak zerbitzu hau; aholkularitza eta orientazio teknikoa ematen die beste erakunde batzuei, esate baterako, Alokabideri eta udalei. Batez ere, administrazio- eta kudeaketa-zerbitzuak, batetik, eta zerbitzu teknikoak, bestetik, ematen ditu.

Operazioekin lotutako jarduera horiek guztiak eta estrategiari eta zeharkako kudeaketari lotutakoak gauzatzeko, Visesak prozesuen mapa bat sortu du:

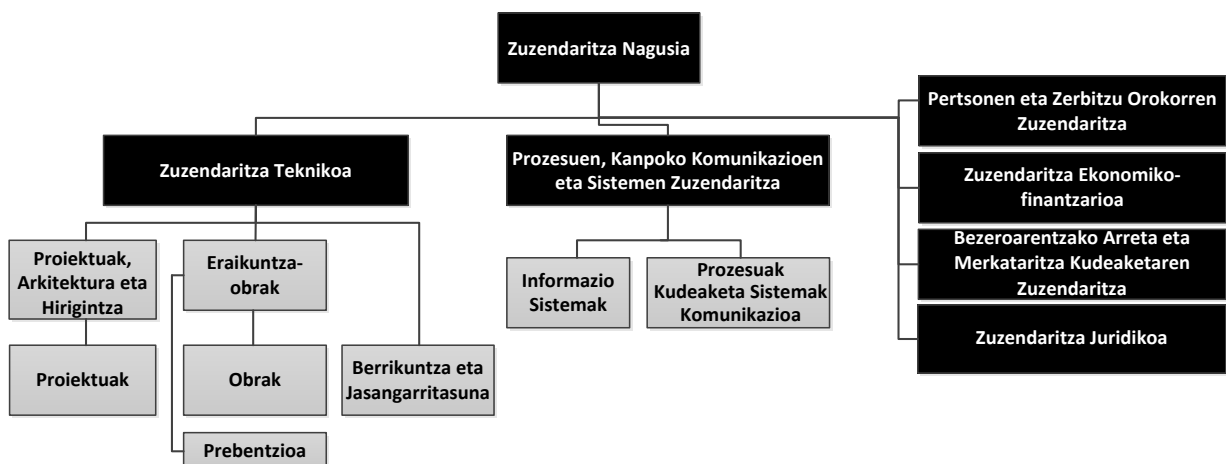

1.4 - ERAKUNDE- ETA KUDEAKETA-EGITURA

Visesan 88 pertsona zeuden 2019ko abenduaren 31n. Organigrama funtzional honetan ikus daiteke nola dauden banatuta:

Beraz, hau da ingurumenaren kudeaketan eragin zuzena duten zuzendaritzen egitura:

Zuzendari nagusia da Viserako organo exekutibo gorena, eta bera da enpresa-kudeaketaren zuzendaria. Horretarako eskumenak Administrazio Kontseiluak ematen dizkio. Zuzendaritzari Viserako Zuzendaritza Batzordeak laguntzen dio, eta aholkulari-lanak ere egiten ditu. Batzorde horretan sail guztietako zuzendaritzek hartzen dute parte.

Visesarentzat, erakundea osatzen duten pertsonak dira bere aktibo nagusia, eta, horri probetxu ateratzeko, prozesuetara bideratutako egitura bat du. Egitura horren ardatz nagusia bezeroa da, baina gainerako talde interesdunak ere aintzat hartzen dira.

Bai prozesuak, bai kudeaketa- eta hobekuntza-taldeak etengabeko hobekuntzan oinarritutako kudeaketa bikaina egitea ahalbidetuko duen egitura batean daude oinarrituta, organigrama bera bezalaxe.

1.5 - EMAS ERREGISTROAREN IRISMENA

Visesak Bulego Nagusian eta bezeroei harrera egiteko bulegoetan egiten diren jarduera guztietan aplikatzen du ingurumenaren kudeaketaren ikuspegia. Honako irismen hau du: **azterketak egitea; lurzorua eskuratzea, kudeatzea eta urbanizatzea; babes publikoko etxebizitzak sustatzea eta etxebizitzak birgaitzea; elementu askeak (lokalak, garajeak eta trastelekuak) merkaturatzea; laguntza teknikoa ematea hirigintzaren eta antolakuntzaren arloan; laguntza teknikoa ematea erakundearen sustapenetan energia-efizientzia mantentzeko eta kontrolatzeko.**

2. INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMA

2.1 - INGURUMEN-POLITIKA

Visesako zuzendari nagusia da erakundearen ezarriko den ingurumenarekiko konpromisoa zein izango den erabaki eta definitzeaz arduratzen dena, eta, aldi berean, konpromiso hori da ingurumen-kudeaketa hobetzeko helburuak ezartzeko erreferentzia. Ingurumen-konpromiso hori publikoa da eta edozeinek eskuratu dezake dokumentua, ingurumen-adierazpenaren gertatzen den bezalaxe.

 visesa	<h2>INGURUMEN-POLITIKA</h2>
<p>WISESA da lurzorua kudeatu eta babes publikoko bizitza sustatzen duen sozietate publikoa. Ildo horretan, sustatu, lagundu, bultzatu eta aktiboki parte hartzen du hiriak birsortzeko eta berritzeko jardueretan, baita etxebizitza eta azpiegitura publikoak birgaitzeko jardueretan ere. Hori eginez, irisgarritasuna handitzen du, betiere ingurumenaren eta lurralde-orekaren ikuspegiekin bat eginez, lurralde jasangarri bat sustatzeko helburuarekin.</p> <p>Gure jarduerak eragin zuzena du landa- eta hiri-ingurunean; izan ere, gure esku-hartzeek inpaktu fisikoa dute, gure eraikuntza-produktuak erabiltzeak ondorioak ditu eta eraikuntza-produktu horiek lortzeko egin beharreko jarduerak ere ingurumenean eragiten dute. Ataza horietako gehienak gure proiektuak exekutatzeko kontratatzen ditugun enpresek egiten dituzte.</p> <p>Ingurumenarekiko dugun konpromisoa modu praktikoan ikus daiteke gure kudeaketaren hainbat aspektutan, gure Hornitzaileen politikan eta gure Bezeroen, Produktuen eta Zerbitzuen Politikan ikus daitekeen bezala. Gainera, ingurumenaren hobekuntza gure berrikuntza-ardatz nagusietako bat ere bada, eta hala jasota dago gure Berrikuntza-politikan.</p> <p>JARDUKETA-PRINTZPIOAK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gure jarduerari aplikatu dakizkiokeen lege-betekizun guztiak betetzen ditugu, baita guk sinatutako hitzarmenetatik edo gure erakundeak hirugarrenen proiektuetan duen partaidetzatik eratorritako betekizunak ere. - Gure helburua, enpresa publiko gisa dugun zeregin eredugarri eta bultzatzailea betetze aldera, sentsibilizazioa eta ingurumen-hobekuntza sustatzea da, baita ingurumen-jarduera jasangarriak sustatzea ere, gure langileen eta talde interesdunen artean, ea, bereziki, gure enpresa hornitzaile eta bezeroen artean. - Aktiboki egiten dugu lan ingurumena babesteko. Xede horrekin, kutsadura prebenitzeko, baliabideen kontsumo arduratsu eta jasangarria egiteko, klima aldaketa murriztu eta klima aldaketak eragindako aldaketetara egokitzeko eta biodibertsitatea gure jarduerak, produktuak eta zerbitzuek eragindako inpaktuetatik babesteko printzipioak aplikatzen ditugu. - Gure erakunde-politikaren oinarri eta erakundearen bikaintasun-printzipio da ingurumenaren kudeaketa etengabeko hobekuntza bilatzea; horretarako, adierazleak ezarri eta ingurumenaren arloan ditugun helburuak etengabe berrikusten ditugu ingurumena kudeatzeko daukagun sistemaren bidez. - Ikaskuntza partekatua eta berrikuntza da gure hobekuntza-iturri, baita ingurumenaren arloan gauzatzen dugun jarduerak garrantzitsuenetako bat ere; tokiko eta nazioarteko proiektuetan hartzen dugu parte, eta, horri esker, ingurumenaren arloan dauden aurrerapenak proaktiboki aztertzen ditugu, hobekuntza-iturri gisa. <p>Horregatik guztiagatik, ingurumena kudeatzeko sistema bat daukagu ezarrita eta egiaztatuta gure jarduerak eta bulego guztietan; bertan, aintzat hartzen da ingurumena. Halaber, eragina dugun hiru esparru handietako jardueretan ere ezarrita dago: proiektuak, obrak eta VISESAko bulegoak.</p> <p>Ingurumenaren arloan egiten dugun lanaren berri xehe-xehe ematen dugu publikoki <i>GRI jasangarritasun-txostenen</i> eta <i>EMAS Ingurumen-adierazpenaren bidez</i>.</p> <p style="text-align: right;"><i>Honako honek onetsi du: zuzendari nagusia Carlos Quindós Fernández</i></p>	

2.2 - INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAREN DESKRIBAPENA

Visesak Kudeaketa Sistema Integratua (SIG) du. Urtero egiten zaizkio auditoretzak, eta egiaztatuta, UNE-EN ISO 9001:2015 eta UNE-EN ISO 14001:2015 arauen arabera eguneratuta eta EMAS 1505/2017 Europako Erregelamenduak aldatu zuen EMAS 1221/2009 Europako Erregelamenduari jarraikiz egina dago.

Sistema integratu horren barruan, 2018an egokitu zen ingurumen-kudeaketa 1505/2017 Erregelamenduaren betekizunekin bat egiteko. Halaber, EMAS 2026/2018 Erregelamendua onetsi eta indarrean sartu zenetik betekizun berriak ingurumen-adierazpen honetan txertatu dira.

Ingurumen-kudeaketa osatzen duten dokumentuen egitura

Ingurumen-kudeaketaren harira egiten eta erabiltzen diren dokumentuei esker, aplikatzekoak diren ingurumen-betekizunak betetzen direla eta ingurumen-arloko prozedurak eta jarraibideak sistematizatuta daudela bermatzen da. Ildo beretik, erakundeak ingurumena babesteko eta bere jardueraren ondorioz ingurumenean dauden eraginak minimizatzeko duen etengabeko hobekuntza-konpromisoa gauzatzeko eta ikusgai jartzeko ere balio dute.

Honako dokumentu hauek osatzen dute kudeaketaren oinarrian dagoen egitura hori:

- *Kudeaketa Sistema Integratuaren Eskuliburua*. Prozesu guztietan aplikatzen den ingurumena kudeatzeko sistema deskribatzen duen erreferentziazko dokumentua da, eta bi helburu ditu:
 1. Visasaren barruan, erreferentzia-esparru izatea kudeaketa integratuko sistemarekin zerikusia duten barne-jarduerak gauzatzeko.
 2. Bezeroei eta Visesak ezarritako kudeaketa-sistema integratuari buruzko informazioa behar duen kanpoko edozein erakunderi sistema horren berri ematea, bezeroen eskakizunak betetzen direla, bezeroa asebeteta dagoela, ingurumena modu jasangarrian mantentzen dela eta pertsonen segurtasuna eta osasuna babestu egiten direla bermatzeko.
- *Ingurumena Kudeatzeko Prozedurak*. Eskuliburua osatzen duten dokumentu gehigarriak dira. Bertan, xehe-xehe azaltzen dira ingurumenaren kudeaketaren esparruan egiten diren jardueretako prozedura sistematikoak.
- *Ingurumena Kudeatzeko Jarraibideak*. Eskuliburua osatzen duten dokumentu gehigarriak dira; zehazki, prozesu edo jarduera batek ingurumenean izan dezakeen inpaktua prebenitzeko, kontrolatzeko edo minimizatzeko helburuarekin gauzatu beharreko lan-operatibak deskribatzen dira bertan.
- *Formatuak*. Egiten ditugun jardueren ingurumen-informazioa jasotzeko erabiltzen diren txantiloiak dira.

- *Erregistroak.* Ingurumenaren kudeaketaren eskuliburuan, prozeduretan eta jarraibideetan ezarritako gidalerroak betetzen direla bermatzeko oinarriko dokumentuak dira.

Kudeaketa-sistema integratuaren esparruan, Visesak bermatu egiten du kudeaketa-politika orokorrean eta kudeaketaren gainerako esparruetarako ezarri diren politiketan jasotako konpromisoak garatu, ezarri, berrikusi eta eguneratzeko beharrezkoak diren erakunde-egitura, jardueren plangintza, ardurak, praktikak, prozesuak, prozedurak eta baliabideak dituela, eta definitu ere egiten ditu.

2.3 - INGURUMENA KUDEATZEKO ERAKUNDE-EGITURAREN DESKRIBAPENA

Visesako zuzendaritzak ingurumen-kudeaketako zuzendaritzaren ordezkari gisa hautatu du Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen Zuzendaritza.

Gauzak horrela, Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen Zuzendaritza da eskuliburuan eta gainerako dokumentuetan jasotako politikak, prozedurak, jarraibideak, formatuak, erregistroak eta irizpideak etengabe erabili eta betetzen direla bermatzeko jarraipena egitearen arduraduna. Zuzendaritzak eskuordetu dio horretarako eskumena, eta haren ordezkari gisa, autoritate nahikoa du Zuzendaritza Nagusiari eta gainerako zuzendaritzei ingurumen-kudeaketaren funtzionamenduaren eta ematen ari den erantzunen berri emateko, baita sistema berrikusteko eta hobetzeko gomendioak egin eta ekintzak proposatzeko ere.

2.4 – BARNEKO ETA KANPOKO TESTUINGURUAREN AZTERKETA

2018an sartu zen indarrean 1505/2017 Erregelamendua, eta, orduan, Visesak bere testuinguruaren analisi orokorra egin zuen. Azterketa horren azken emaitza Visesaren esparru-estrategia eguneratzea izan zen, 2018-2020 Plan Estrategikoaren bitartez.

2019an, Visesak berrikusi egin zuen testuinguru hori, erakundearentzat garrantzitsuak diren barne- eta kanpo-alderdiak eguneratze aldera.

Hain zuzen, testuinguruaren urteko azterketa orokor hori eta Plan Estrategikoa bera urteko kudeaketa-plana egiteko beste informazio-iturri garrantzitsuak dira.

2.5 – INTERESDUNAK ETA BEREN BETEKIZUNAK

Visesaren interesekoak izan daitezkeen eragileak zein diren aztertu da. Horretarako, talde interesdunak identifikatu eta Visesak horietan duen eraginaren eta influentziaren arabera sailkatu dira.

Gero, interesdunek dituzten beharrianak eta espektatibak aztertu dira *focus group* izeneko metodologiaren bitartez; bertan, talde interesdun horiekin harreman gehien duten eta hobeto ezagutzen dituzten Visesak langileek hartu dute parte, eta Visesak bere gain hartuko dituen betekizunak ezartzeko ere balio izan du.

2.6 – ARRISKUAK ETA AUKERAK. EKINTZAK

Visesak urtero lantzen ditu espero diren emaitzetan eragina izan dezaketen arrisku eta aukerak; zehazki, zein arrisku eta aukera egon daitekeen erabaki eta ebaluatzen du. Horretarako, honako hauekin zerikusia duten arriskuak eta aukerak ebaluatzen dira:

- Ingurumenari lotutako alderdi esanguratsuak
- Lege-betekizunak eta aplikagarriak diren beste betekizun batzuk
- Interesdunen beharrianak eta espektatibak
- Erakundearen eta bere testuinguruaren analisia

Halaber, AMIA orokor bat egin da testuinguruaren analisia abiapuntutzat hartuta. Urtero berrikusten da, eta analisi hori aintzat hartu da arriskuen eta aukeren hirurteko planeko faktoreak identifikatu eta lehentasunaren arabera sailkatzeko.

Ondorioz, Visesak jarduera eta operazio bakoitzari berezkoak zaizkion arrisku eta aukeren bilakaera aztertu eta berauek kudeatzeko sistema bat du, arriskuak identifikatu eta ebaluatzeaz gain, espero diren emaitzak areagotu eta espero ez direnak prebenitu edo murrizteko gai izango diren kontrol-jarduerak diseinatu eta gauzatzen ditu.

3. INGURUMEN-ALDERDIAK

Ingurumenaren kudeaketaren esparruan, Visesak barne-prozedura bat du (ingurumen-alderdiak identifikatzeko, ebaluatzeko eta erregistratzeko prozedura), bizi-zikloarekin lotuta dauden eta Visesak egiten dituen jarduerekin zerikusia duten edo izan dezaketen ingurumen-alderdiak identifikatzeko eta ebaluatzeko prozesua sistematizatzen.

Visesaren jarduerekin zerikusia duten ingurumen-alderdiak urtean behin identifikatzen dira, salbu eta erakundeak egiten dituen jardueretan aldaketa nabarmenak badaude edo jarduerak berriak abiarazten badira.

3.1 – INGURUMEN-ALDERDIAK IDENTIFIKATZEKO ETA EBALUATZEKO METODOLOGIA

Aintzat hartuta ingurumen-alderdiak ingurumenarekin elkarreraginean egon daitezkeen erakunde bateko elementuak direla, Visesak ingurumen-alderdi zuzenak (ohiko egoeretan, ezohiko egoeretan eta arrisku-egoeretan) eta zeharkako ingurumen-alderdiak bereizten ditu.

Ingurumen-alderdi zuzenak

Ingurumen-alderdi zuzenak Visesaren jarduerekin, produktuekin eta zerbitzuekin dute zerikusia, baldin eta Visesak kontrol zuzena badu horien kudeaketan. Honako hauek dira, besteak beste, ingurumen-alderdi zuzenak:

- Energiaren, materialen eta baliabide naturalen kontsumoa edo erabilera
- Isuriak
- Hondakinak
- Lurzoruaren okupazioa
- Atmosfera egindako igorpenak
- Zarata
- Etab.

Horiek funtzionamendu-egoeraren arabera sailkatzen dira (ohikoa, ezohikoa eta larrialdi-egoera):

- Ohiko egoera: kontrolatzen den jarduerak ohi bezala eta planifikatutakoari jarraikiz funtzionatzen du.
- Ezohiko egoera: egoera irregularra eta/edo bitxia. Testuinguru honetan, oso maiz gertatzen ez den edozein egoera har daiteke ezohikotzat edo anormaltzat; adibidez, mantentze-lanetan noizean behin egin beharreko jarduerak.
- Larrialdi-egoera: arrisku bati lotuta dago (kalte baten kontingentzia edo hurbiltasuna), eta ingurumenari, pertsoneri eta ondasunei kalteak eragiteko arriskua baloratzen da.

Ingurumen-alderdiak zuzenak ebaluatzeko irizpideak

Ingurumen-alderdi zuzenak ebaluatzeko, aurretiaz definitutako eta egiaztatutako ebaluazio-irizpide batzuk aplikatzen dira, zer ebaluatzen den. Irizpide horiei jarraikiz, puntuak ematen dira, alderdi bakoitzari ematen zaion garrantziaren arabera kuantifikatzeko. Zehazki, honako alderdi hauek ebaluatzen dira:

- Ohiko egoeretako alderdiak: Alderdi horiek ebaluatzeko parametroak magnitudea, toxikotasuna eta/edo arriskua baloratzen dira. Alderdi bakoitza neurketa-unitate propioen bidez ebaluatzen da, eta, horretarako, Visesak balorazio-eskala bat ezarri du, hein hauekin: 2, 6 eta 10.
- Ezohiko egoeretako alderdiak: Gertakari hori jazotzeko probabilitatea edo maiztasuna eta/edo ondorioen larritasuna dira ebaluatzen diren parametroak; 2, 6 edo 10 puntu jaso dezake irizpide bakoitzak, aurretiaz ezarritako eskalaren arabera.
- Larrialdi-egoeretako alderdiak: Gertakari hori jazotzeko probabilitatea edo maiztasuna eta/edo ondorioen larritasuna dira ebaluatzen diren parametroak; 2, 6 edo 10 puntu jaso dezake irizpide bakoitzak, aurretiaz ezarritako eskalaren arabera.

Zeharkako ingurumen-alderdiak

Ingurumenaren arloko zeharkako alderdiak Visaren jardueren, produktuen eta zerbitzuen eta hirugarrenen arteko elkarreraginaren emaitzekin daude lotuta, hirugarrenengan eragina izan dezaketelako, neurri batean.

Visesak honako azpikontratazio hauei lotutako zeharkako ingurumen-alderdiak ebaluatzen ditu:

- Kontraten eta hornitzaileen ingurumen-kudeaketa
- Proiektuen diseinua
- Diseinuko egiaztatagiri energetikoa eraikuntza-proiektuetan
- Obretako ingurumena kudeatzeko sistemak
- Zerbitzu energetikoen kontrola Visaren beraren sustapenetan
- Lurzoruetan sustapenak, berroneratzeak eta urbanizatzeak egitea

Zeharkako ingurumen-alderdiak ebaluatzeko irizpideak

Zeharkako ingurumen-alderdiak ebaluatzeko, aurrez zehaztutako eta onetsitako ebaluazio-irizpide batzuk erabiltzen dira, zer ebaluatzen den. Hauek dira irizpideak:

- Influentzia: norbaiti eragiteko gaitasuna.
- Fakturazioa: zerbitzuen prestazioagatiko fakturazioaren edo konpentsazio ekonomikoaren zenbatekoa.
- Ingurumena kudeatzeko sistema: erakunde batek (hornitzaileek) zein neurritan kudeatzen duen ingurumena eta zein neurritan jarduten duen modu arduratsuan ingurumenarekiko.
- Kezka/aukera: Kanpoko interesdunak eta Visesa kezkatzen dituen ingurumenaren arloko gairen batean jarduteko edo batera lan egiteko aukera egotea.

- **Ekodiseinua:** Produktuaren diseinuan aplikatutako ekodiseinuaren maila; izan ere, maila horren arabera kudeatzen dira (identifikatu eta ebaluatu) ingurumen-alderdiak.
- Ebaluatzen diren beste parametro batzuk eragina eta ingurumen-inpaktua dira.

Irizpide horietako bakoitza neurketa-unitate propioen bidez ebaluatzen da. Visesak eskala bat sortu du horretarako, eta irizpide bakoitza 2, 6 edo 10 punturekin kalifikatu daiteke.

Ingurumen-alderdiak ebaluatzea

Ingurumen-alderdiak kuantifikatu eta gero, Visesak gutxienez urtean behin aplikatzen dizkio aurretiaz ezarritako ebaluazio-irizpideak alderdi bakoitzari (zuzena, arriskukoa edo zeharkakoa). Horretarako, aurretiaz erabaki eta ebaluazio-prozeduran jasota dagoen kalkulu-formula bat aplikatzen da, eta, modu horretan, alderdi bakoitzak zer-nolako garrantzia duen jakin daiteke, zenbakizko balio baten bidez.

Kategoria bakoitzerako gehieneko balioak ere aurretiaz ezarrita daude, eta, horrenbestez, balio hori bera lortu edo gainditzen duten alderdi guztiak jotzen dira esanguratsutat. Ondorioz, erakundeak aztertu egin behar du zein eragin duen ingurumenean alderdi horrek, baita eragin horren gainean jarduteko ingurumen-arloko helburu bat ezarri beharrik dagoen edo ez ere.

3.2 – EBALUAZIOA: ALDERDI ESANGURATSUAK

Metodologia hori erabilia, Visesak 2018 ekitaldi amaierako datu kuantitatiboen gaineko ebaluazioa egin zuen 2019an.

Beheko taulan daude jasota **esanguratsutat jo ziren zuzeneko alderdiak**. Bertan dago adierazita horietatik zeinetan ezarri zituen Visesak 2019an ingurumena hobetzeko helburuak:

ALDERDI ZUZEN ESANGURATSUAK	LANTOKIA	INGURUMENEAN DUEN ERAGINA	BADAGO HONI LOTUTAKO HELBURURIK
Hondakin fluoreszenteak sortzea	Bulego Nagusia	Baliabide naturalak agortzea Ingurumena kutsatzea, hondakinen bidez Biodibertsitatea galtzea	EZ
Pila-hondakinak sortzea	Bulego Nagusia	Baliabide naturalak agortzea Ingurumena kutsatzea, hondakinen bidez Biodibertsitatea galtzea	EZ
GEE hondakinak sortzea (gailu elektronikoak eta ekipoa)	Bulego Nagusia	Baliabide naturalak agortzea Ingurumena kutsatzea, hondakinen bidez Biodibertsitatea galtzea	EZ

Ikus daitekeenez, ez zen helburu espezifikorik ezarri Arabako Egoitza Nagusian hondakin arriskutsuak eta, zehazki, **hondakin fluoreszenteak, pilak eta gailu elektroniko eta elektrikoak sortzeari** aurre egiteko. Izan ere, alderdi esanguratsuak diren arren, sortzen den hondakin kopuruaren balio absolutua txikia da, eta ezohiko jardueren ondorioz sortzen dira: ekipoak berritzea eta ekipo berriak erostea edo egoitzetan fluoreszenteak aldatzea, noizean behin.

Alta, Visesarentzat lehentasunezkoa eta ezinbestekoa da sistematika hauen eta beste batzuen bidez aplikatzen ari diren hondakinen politikekin aurrera jarraitzea:

- Gelaren batean birmoldaketak egingo direlako edo erre egin direlako argiak aldatu behar badira, argi berriek kontsumo eraginkorragoa izango dute (LED argiak izango dira).
- Norbanakoarentzako inprimatze-ekipoak ordeztzeko, funtzio anitzeko ekipo eta inprimagailuak jarriko dira, taldean erabiltzekoak. Ekipoak estandarizatzea. Ingurumenaren arloko gutxieneko betekizunak (alde bietatik inprimatzea, konfidentzialtasuna, toner likidodun ekipoen probak, tonerren pisua erregistratzea kg-tan...). Ekipoak renting bidez berritzea (5 urtean behin).
- Energy Star pantaila eta ekipoak. Hp estandar modeloak erabiltzea, ekipoen parkea optimizatu eta erantzun estandarrak emateko. Ekipoak berritzeko urteko plana (5 urte).

Beheko taulan daude jasota **esanguratsutzat jo ziren zeharkako alderdiak**. Bertan adierazten da zeinetan ezarri zituen Visesak 2019an ingurumena hobetzeko helburuak:

ZEHARKAKO ALDERDI ESANGURATSUAK		LANTOKIA	INGURUMENEAN DUEN ERAGINA	BADAGO HONI LOTUTAKO HELBURURIK
1. Hornitzaileek eta kontratek ingurumenarekiko duten jarrera		Erakunde osoa	Baliabide naturalak agortzea	EZ
2. Etxebizitzen erabiltzaileek ingurumenean duten eragina		Erakunde osoa	Klima-aldaketa lgorpenak egitea eta partikulak isurtzea	BAI
3. Eraikuntza-proiektuen diseinua		Erakunde osoa	Klima-aldaketa Baliabide naturalak agortzea Biodibertsitatea galtzea	EZ
4. Zerbitzu energetikoak	Sortutako elektrizitatea	A30 AR1 (103 etxeb.) A30 AR2 (100 etxeb.)	Klima-aldaketa Baliabide naturalak agortzea Igorpenak egitea eta partikulak isurtzea	BAI
	Berreskuratutako beroa	A30 AR1 (103 etxeb.) A30 AR2 (100 etxeb.)		BAI
	Aurreztutako igorpenak	A30 AR2 (100 etxeb.) A30 AR2 (100 etxeb.) A30 AR1 (242 etxeb.)		BAI

1. Hornitzaile bakar batek izan zituen emaitza esanguratsuak lantokietan **hornitzaileek eta kontratek duten ingurumen-portaeran**, eta, beraz, ekintza espezifikorik ez egitea erabaki zen, hondakinak egoki kudeatzen dituela uste baita.

2. **Etxebizitza erabiltzaileek** (bezeroek) **duten ingurumen-portaeraren** emaitza esanguratsuari aurre egiteko, hari lotutako helburu bat dago: birgaitze elektrikoa egiteko proiektuetan zuzenean harremanetan egotea, adibidez, Koroatzeko SmartEnCity proiektuan – (2019ko Ingurumen-programako 6. helburua).

3. **Eraikuntza-proiektuen diseinuaren** arloan ekintza espezifikorik ez egitea erabaki zen, ebatzi baitzen 2018an diseinatutako proiektu kopurua (1 proiektu) ezin konpara zitekeela 2017an diseinatutako proiektu kopuruarekin (6 proiektu). Emaitza esanguratsua izan bazen ere, zerikusi handiagoa du urtean diseinatutako proiektu kopuruarekin ekodiseinua aldagaiarekin baino, eta azken horrek eman behar du aditzera, hain zuzen, Visesaren eraikuntza-proiektuak zein neurritan diren esanguratsuak.

4. Aldiz, helburu espezifikoak ezarri zitzaizkion **zerbitzu energetikoak** jarduerari; zehazki, zerbitzu horiek gauzatzen diren sustapenetako instalazioak mantentzeko prozesuarekin lotutako ekintzak egin ziren (2019ko Ingurumen-programako 3. helburua). Kogenerazio-motorrek ematen dituzte zerbitzu energetiko hauek: A30 AR1 (103 etxeb.), A30 AR2 (100 etxeb.) y A27 (242 etxeb.). Hiru motor horiek 445 etxebizitzari ematen diote zerbitzu elektrikoa.

Ezohiko eta larrialdiko egoeretan sortzen diren ingurumenaren arloko alderdiei dagokienez, azpimarratu behar da ez zela ingurumen-alderdi esanguratsurik hauteman; eragina, batez ere, urak eta lurzorua kutsatzearekin dago lotuta.

4. 2019KO INGURUMEN-PROGRAMA

Esanguratsutat jo diren ingurumen- alderdi guztiak hartzen dira aintzat Visesaren ingurumen-arloko helburu eta xedeak ezartzeko. Ingurumen-arloko alderdi esanguratsu guztiek ez dute garrantzi/adierazgarritasun berdina. Dena den, ebaluazio-prozesuak berak ematen du garrantzi/adierazgarritasun hori baloratzeko aukera.

Helburu batzuk Visesaren 2019ko Kudeaketa Planean daude sartuta, beren lerrunagatik edo izaeragatik, erakundearen estrategiarekin lerokatuago daudelako; aldiz, helburu operazionalak Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen Sailean koordinatu eta kudeatzen dira, sail hori baita Visesak EMAS ingurumena kudeatzeko sistemaren arduraduna. Zuzendaritza Batzordeak onesten ditu Ingurumen Programaren barruan ezarritako helburuak; koherenteki daude integratuta erakundearen gainerako politika estrategikoetan, eta zuzendaritzek hartzen dute beren gain bakoitzari dagokion helburua kudeatzeko ardura.

Helburuak urtean behin ezartzen dira, eta kuantifikagarriak eta egingarriak izan behar dute, posible den neurrian. Halaber, bat etorri behar dute ingurumen-politikarekin, barne hartuta etengabeko hobekuntzak ingurumena babesteko dakarren konpromisoa.

Hona hemen Visesak 2019rako egindako ingurumen-programa eta helburuak zein neurritan bete diren aztertzen duen analisisa:

2019ko INGURUMEN-PROGRAMA

1. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAK	ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea			
Ingurumenak Visesaren lizitazioetan duen garrantzia maximizatzea, lehenik Erosketa Publiko Berderako Planari atxikiz, eta gero erakundearen beraren plana sortuz. ZUZENEKO ALDERDIAK. Aukera)	Atxikita gauden Euskadiko Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen Programa 2020aren esparruan lehenatasunezko zat jotako produktuak kontratatzeak dauden ingurumen-irizpideak % 50ean betetzea.	2019an Ingurumen-irizpideak txertatzeko planarekin jarraitzea erosketa eta kontratazioetan. - Ingurumena txertatzea erosketak eta kontratazioak egiteko prozedura eta tresnetan. - Ihoberi emaitzen berri ematea EPEA: 2019ko abendua	Erosketa Publiko Berdearen Batzordeko taldea Barne-dedikazioa (40 h)	Arduraduna: Kontratazioa, Hirigintza eta Birgaitze Zerbitzua Arduraduna: Arkitektura eta Hirigintza. Arduraduna: Zerbitzu Orokorrak.
		Visesaren jarduera eta bulegoetan ingurumenaren alderdia koordinatuko duen Ingurumen Batzordea sortzea. EPEA: 2019ko abendua	Ingurumen Batzordearen bilerak Barne-dedikazioa (40 h)	Zuzendaritza Batzordea

HELBURUAREN BILAKAERA

1. EKINTZA

2019an ingurumen-irizpide gehiago txertatu dira urteko lizitazioetan:

- **Bulegoko materialaren hornitzaileak:** Kontratuan 100 puntutik 10 puntuko balioa hartzen duten hainbat ingurumen-irizpide txertatu dira: karbono-aztarnari buruzko informazioa (4 puntu), egindako eskarien ingurumen-informazio analitikoak (4 puntu) eta eskariak biltegitarte minimoaren optimizazioari jarraitzea (2 puntu).
- **Catering hornitzaileak:** Kontratu honetan 100 puntutik 10 puntuko balioa hartzen duten hainbat ingurumen-irizpide txertatu dira: ingurumena kudeatzeko jardunbide egokiak sistematikoki aplikatzen direlako egiaztagiria, ingurumena kudeatzeko sistema egiaztaturen baten bidez (EMAS, ISO 14001, Ekoscan edo antzekoa, 5 puntu) eta bidalketa indibidualetan bilgarri konpostagarriak erabiltzea (5 puntu).
- **Ibilgailuak:** 2019an lau ibilgailu hibrido erosi dira (PGL+gasolina); hortaz, Visesaren ibilgailu-flotatik diesel ibilgailuen % 43 desagerrarazi da. 2019an ibilgailu elektrikoak kargatzeko lehen guneak instalatu dira Gasteizen eta Bizkaiko BHBan; helburua da 2020an ibilgailu elektrikoekin lanean hasia.
- **Garbiketa-hornitzaileak:** Kontratu honetan 100 puntutik 10 puntuko balioa hartzen duten hainbat ingurumen-irizpide txertatu dira: ingurumena kudeatzeko jardunbide egokiak sistematikoki aplikatzen direlako egiaztagiria, ingurumena kudeatzeko sistema egiaztaturen baten bidez (EMAS, ISO 14001, Ekoscan edo antzekoa, 10 puntu).
- **Mezularitza-hornitzaileak:** Kontratu honetan 100 puntutik 15 puntuko balioa hartzen duten hainbat ingurumen-irizpide txertatu dira: prestakuntza gidatze ekoefizientean (3 puntu); bidalketak paper birziklatuan eta/edo elektronikoki jasotzeko/entregatzeko sistematika (2 puntu); ibilgailu-flotan ibilgailu elektrikoak, hibridoak edo erregai ez-fosilak darabiltzaten ibilgailuak edukitzea (5 puntu) eta zerbitzua bizikletaz ematea mezularitza berdeko zerbitzua eskatzen duten enkarguetan (5 puntu).
- **Elektrizitatea bulegoetan:** 2019an airea eta berogailua kontrolatzeko eta monitorizatzeko urrutiko sistema bat instalatu da Bizkaiko bulego berrian. % 100 atxikitzea Eusko Jaurlaritzaren energia berriztagarrien programari Visesaren bulego guztietan.
- **"0 plastiko" helburua:** 2019an ur-iturri tradizionalak ordeztu dira, plastikozko tangak zituztelako; orain, etxeko ur-sarera konektaturiko iturriak daude. Modu horretan, urtean zehar gure bulego guztietan sortzen ziren ur-txanbilengatiko hondakinak desagerrarazi ditugu.

Horrez gain, jarraitu egin da aurreko urteetan hasitako politikekin (paper-tipologia, ordenagailuak, inprimatze-ekipoak, eraikuntza-proiektuak eta eraikuntza-obren hornitzaileak) eta ingurumen-irizpideak txertatu dira erosketak eta kontratazioak egiteko tresnetan; adibidez, kontratazioen betekizunen txostenean jasota dago ezinbestekoa dela ingurumen-irizpideak txertatzea (baita gizarte-irizpideak ere, noski).

Bi urtean behin egiten da emaitzen txostena (2018an eta 2020an).

2. EKINTZA

2019an, Erosketa Berde Publikoaren Batzordea taldea Ingurumen Batzorde bihurtzea erabaki zen; izan ere, posible zen Erosketa Berde Publikoaren Batzordea taldeko kide berberak osatzea batzorde berria. Modu horretan, egungo Erosketa Berde Publikoaren Batzordearen baitan egindako ekintzak Ingurumen Batzordean txertatu eta ardurak horren arabera doitu dira, etorkizunean Visisaren ingurumen-kudeaketaz arduratuko den organo bat eratze aldera. Gaur-gaurkoz pertsona horiek ematen dute ingurumen-adierazpen hau eta urteko ingurumen-programak egiteko beharrezkoa den informazioa.

Helburua % 100ean bete da, ingurumen-irizpideak txertatzeko planeko ekintzen espektatibak eta kontratazio-pleguetarako ezarritako % 50a gainditu direlako.

2019ko INGURUMEN-PROGRAMA				
2. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAK	ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea			
Bulegoetako kontsumo elektrikoa minimizatzea (Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako BHBak) (ZUZENEKO ALDERDIAK. Aukera)	% 1 eta % 3 artean murriztea	Erakundeko intranetaren barruan orrialde edo atari bat sortzea ingurumen-arloa lantzeko; hori izango da Visisako lantoki eta langile guztiek informazioa jasotzeko, sentsibilizazioa sustatzeko eta parte hartzeko abiapuntua. EPEA: 2019ko abendua	Barne-dedikazioa (40 ordu)	Prozesuak eta Sistemak Saila
		Aztertzea, enpresa espezializatu baten laguntzarekin, zer-nolako energia-kontsumoa egiten duen Gasteizeko eraikinak (Bulego Nagusia eta Arabako BHBa), kanpoaldean dagoen tenperaturaren arabera (helburua da egiaztatzea eraikin horretan energia arduratsuki kontsumitzen den, kanpoan egiten duen eguraldiaren arabera). EPEA: 2019ko abendua	Barne-dedikazioa (16 ordu)	Zerbitzu Orokorrak
		Arlo publikoaren jasangarritasun energetikoari buruzko 178/2015 Dekretua aplikatzen jarraitzea. EPEA: 2019ko abendua	Barne-dedikazioa (25 ordu)	Zerbitzu Orokorrak
		Bizkaiko BHB bulego berria. Instalazioen erabilera partekatua egitea, kontsumo arduratsuen gidak sortzea eta egoitzei dagozkien ingurumen-arloko ekintzak abiaraztea. EPEA: 2019ko abendua	Barne-dedikazioa (16 ordu)	Zerbitzu Orokorrak

HELBURUAREN BILAKAERA

- Orrialdea garatzeari ekin zaio: informazioa zabaltzeko eta langileak sentsibilizatzeko eduki orokorra definitu da. Orrialdea, bere horretan, oraindik ez da garatu, ezta parte-hartzea definitu ere; horregatik, ekintza hori etorkizuneko ingurumen-planean txertatuko da.
- 2019an, Bizkaiko bulego berriko airea eta berogailua kontrolatzeko eta monitorizatzeko urrutiko sistema bat ezarri da; alabaina, azkenean ez da Arabako Egoitza Nagusian aurreikusita zegoen azterketa egin, arrazoi ekonomikoak direla bide. Gauzak horrela, azterketa horretara bideratuta zegoen aurrekontua beste ingurumen-ekintza batzuetarako erabiliko da.
- Gure kasuan, jasangarritasunaren dekretua instalazioetan eta ibilgailuetan zentratzen da nagusiki. 2019an, ibilgailu hibridoak erosten jarraitu da, eta, horrez gain, ibilgailu elektrikoak kargatzeko lehen guneak instalatu dira Gasteizen eta Bizkaiko BHBan; helburua da 2020an ibilgailu elektrikoekin lanean hastea. Horri esker, arloko publikoaren jasangarritasun energetikoari buruzko dekretuan jasotako hainbat alderdi bete dira.
- Bizkaiko BHB berria jasangarritasun-estandarrei jarraikiz diseinatu da, eta A kalifikazioa eskuratu du lehen-mailako energian eta CO2 igorpenetan.
- Gainera, azpimarratu behar da 3 egoitzek egin dituztela aurrerapauso nabarmenak 2019an: energia % 100 berriztagarria kontsumitu dute.

Helburuaren % 100a bete da (egin diren ekintzek energia-kontsumoa murrizteko balio izan dute, zehazki: elektrizitatea % 14,7 eta erregaia % 15,2 betiere 2018ko datuekin alderatuta).

2019ko INGURUMEN-PROGRAMA

3. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAK	ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea			
Energia-zerbitzuetako motorren errendimendua maximizatzea (ZEHARKAKO ALDERDIAK)	% 5-10 areagotzea 3 motorretako bakoitzaren funtzionamendu-orduen kopurua funtzionamendu optimoaren helburua: 4.000 h/urte)	Funtzionamendu errealki zerbitzuaren prestazio idealarekiko dituen desbiderapenak zuzentzeko plangintza egitea eta egin beharreko mantentze-lana aurreikustea EPEA: 2019ko abendua	Barne-dedikazioa (25 ordu)	Arduraduna: Berrikuntza eta Jasangarritasuna

HELBURUAREN BILAKAERA

Honako hau izan da funtzionamendu-orduen zenbatekoa:

Kogenerazio-motorra	2019an egindako orduak, 2018an egindakoen aldean	Errendimenduaren % (2019/2018)
A30 AR1 (103 etxeb.)	548h (2018) < 1.868h (2019)	2019ko errendimendua: + %237
A30 AR2 (100 etxeb.)	406h (2018) < 3.698h (2019)	2019ko errendimendua: + %811
A30 AR1 (242 etxeb.)	2.289h (2018) > 2.0884h (2019)	-2019ko errendimendua: - % 12

Gauzak horrela, hiru motorretik birentzat ezarritako adierazleak bete dira. **Guztira, helburuaren % 66 bete da.**

2019KO INGURUMEN-PROGRAMA

4. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAK	ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea			
ZAINZA TEKNOLOGIKOA Aktiboki parte hartzea AZEB ia kontsumorik ez duten eraikin eskuragarrien proiektuan (ZEHARKAKO ALDERDIAK) Iraupena: 3 urte (2017tik 2019ra).	2019ko ekintzen % 90 betetzea	- AZEB proiektuan parte hartzea, diseinu-metodoen buru gisa eta barne hartuta alderdi sozial, kultural eta legalen azterketa. EPEA: 2019ko abendua	Kudeaketa Planean ezarritako baliabideak	Sail Teknikoa

HELBURUAREN BILAKAERA

AZEB proiektua H2020 programaren esparruan dago kokatuta, zehazki "Kostuak murriztea ia kontsumorik ez duten eraikin berrietan (EE-3-2016)" ildo tematikoan. AZEB Europako proiektuaren helburua da ia kontsumorik ez duten eraikin berrien diseinuaren eta eraikuntzaren kostuak murriztera bideratutako metodologia orokor bat garatzea, gai izango dena, aldi berean, eraikinen bizi-zikloaren kostu orokorra murrizteko. Bigarren helburua da eskuratutako ezagutzak eta esperientziak EBko ahalik eta hartzaille gehieni helaraztea, merkaturatzeko prest dauden soluzio gisa. Hirugarren eta azken helburua da AZEB proiektuak bere ekarpena egitea eraikuntzaren sektorea aurrera eraman eta etorkizuna duen industria jasangarri bihurtzen lagunduko duten lider eta aitzindariak sortzean. Proiektua 2017an hasi zen.

2019ko otsailean, tailer bat egin da Visesan proiektuaren emaitzak aurkeztu eta B-087 Santurtzi sustapeneko eragileekin ondorioetako batzuk eztabaidatzeko. Ekainean *in situ* joan dira sustapena bisitatzerako, instalatzaileekin eta zuzendaritza fakultatiboarekin koordinatzeko sentsorizazioaren eta galdara-gelaren funtzionamenduaren xehetasunak. Proiektu honi buruzko hitzaldiak eman dira Grazeko Unibertsitateak (Austria) antolatzen duen SUSTAINABLE BUILT ENVIRONMENT D-A-CH CONFERENCE 2019an eta Madrilen egin zen EECNren VI. kongresuan. 2019an, entregatzeko prest dauden 19 dokumentu aurkeztu dira proiektu honetan.

Helburuaren % 100a bete da.

2019KO INGURUMEN-PROGRAMA

5. HELBURUA		EKINTZAK	ERREKURTS OAK	ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea			
ZAINZA TEKNOLOGIKOA Aktiboki parte hartzea BIM-SPEED proiektuan, birgaitze-kasu batekin <i>(ZEHARKAKO ALDERDIAK)</i> <u>Iraupena:</u> 4 urte (2018tik 2022ra).	2019ko ekintzen % 90 betetzea	- BIM-SPEED proiektuan parte hartzea, proiektuan zehar garatuko den tresna aplikatzeko aukera ematen duen birgaitze-kasu erreal batekin EPEA: 2019ko abendua	Kudeaketa Planean ezarritako baliabidea k	Sail Teknikoa

HELBUAREN BILAKAERA

BIM-SPEED proiektuaren helburua da eraikinen birgaitzea hobetzea European, eraikinen birgaitze-proiektuen bizi-ziklo osoko informazio integratua jasoko duen datu-base baten bidez: dagoen eraikinari eta egin zaizkion berritzei buruzko informaziotik hasi eta birgaitzea bukatu eta gero egin behar den eraikinaren azken errendimenduen neurketara arteko datuak jasotzen dira bertan.

Visesak proiektuan parte hartzeko konpromisoa hartu du, BIM Speed proiektuan zehar garatuko den tresna aplikatzeko aukera ematen duen birgaitze-kasu erreal batekin.

2019ko otsailean hasi da aztertuko diren bi eraikinetako datuak biltzen eta etxebizitzak bisitatzen: Aldabe 26 eta Manuel Díaz de Arcaya 5 helbideetako eraikinak aztertuko dira. Proiektuaren idazketa eta obraren zuzendaritza VWA Architecture Studiori esleitu zaizkio: David Velascori, Óscar Hernándezekin ABEEan. Horrez gain, eraikinaren hasierako egiaztagiri energetikoa egin eta birgaitzearen aurreproiektua idatzi da.

2019ko martxoan, digitalki eskaneatu ditu eraikinen kanpoaldeak Cuadrante izeneko kanpoko enpresa batek, eta parametrotan islatu dira kanpoko eraikuntza-elementuak eta beren datu termikoak. Gainera, birgaitzearen oinarriko proiektua idatzi da.

2019ko apirilean, LKSk BIMen modalizatu du Aldabe 26 helbideko eraikina. Paraleloki, idazketaz arduratu den taldeak bi eraikinetako birgaitzeen oinarriko proiektuak egin ditu, baita obretarako lizentzia eskatu ere.

Azkenik, BIM Speeden Industry Day online tailerraren lehen edizioa egin da, proiektuaren eta eskuratutako lehen emaitzen berri emateko (urria).

Helburuaren % 100a bete da.

2019KO INGURUMEN-PROGRAMA

6. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEA K	ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea			
ZAINZA TEKNOLOGIKOA CO₂rik gabeko hiri adimendunak sortzeko Europako estrategia (SmartEnCity) garatzea. (ZEHARKAKO ALDERDIAK) <u>Iraupena: 5,5 urte (15/02/01etik 21/07/31ra)</u>	2019ko ekintzen % 80	<ul style="list-style-type: none"> - Hainbat promozio eta fase planifikatzea, ezartzeko. - Ezarpenaren I. fasea hastea EPEA: 2019ko abendua	Kudeaketa Planean ezarritako baliabidea k	Sail Teknikoa Arduraduna: Berrikuntza eta Jasangarritasuna

HELBUAREN BILAKAERA

Proiektu hau "Hiri eta Komunitate Adimentsuak" Europako programaren esparruan kokatzen da, eta, bertan, Gasteiz "itsasargia" edo eredu izango da, non energia-efizientziaren, garraioaren eta IKTen inguruko hainbat soluzio modu integratuan aplikatuko diren, herritarren bizi-kalitatea hobetze aldera.

Gasteizen, Visesa arduratzen den jarduketak 5 etxe-uharte hartzen ditu (1.313 etxebizitza) Koroatze auzoan. Birgaitze-proposamen horretan 750 bat etxebizitza sartzen dira, eta biomasaren oinarritutako bero-sare bat instalatuko da.

2019an, Visesak aurrera jarraitu du Koroatze auzoan egindako lanarekin eta egitasmo horretan erakutsitako inplikazioarekin. Proiektuarekin bat egin duten etxejabeekin biltzeaz gain, konpromisoa hartu du udal-taldeei eta komunikabideei ere informazioa emateko, eta, beraz, herritar guztiak informatzeko konpromisoa ere hartu da. 2019an hasi da auzoaren aldaketa ikusten.

Apirilean bukatu ziren Eulogio Serdán 4 eta 8 zenbakietako fatxadetako obrak, eta irudi berria duten auzoko lehen eraikinak dira. Urte honetan zehar, Aldabe 5, 7, 10, 12 eta 16; Badaia 8; Koroatze 6; Manuel Díaz de Arcaya 12 eta Eulogio Serdán pasabidea 4 eraikinetako fatxadak birgaitzen hasi da. Horiek guztiak 2. faseari dagozkio.

Bestalde, 1. eta 2. faseetako etxebizitzetako konforta monitorizatzeko sentsoarek ezarri dira; horri esker, erabiltzaileen bizi-kalitatea hobetu den aztertu ahal izango da.

Helburuaren % 100a bete da.

5. VISESAREN INGURUMEN-PORTAERAREN DESKRIBAPENA

Erakundearen aurkezpenean adierazi den bezalaxe, Visesa Gasteizko Bulego Nagusiak eta Bilboko, Donostiako eta Gasteizko Bezeroari Harrera egiteko Bulegoek (BHB) osatzen dute. Gasteizko BHBa Bulego Nagusiaren etxabea dago, eta, beraz, ingurumen-portaera neurtzen duten adierazleak kuantifikatzeko eta kalkulatzeko, lantoki bakar gisa hartzen dira aintzat. Gauzak horrela, eta erakundearen ingurumen-adierazleak zein diren azaltze aldera, hiru egoitzari lotuta agertuko dira:

- ARABAKO Egoitza Nagusia (Bulego Nagusia + Gasteizko Bezeroari Harrera egiteko Bulegoa)
- BIZKAIKO BHB (Bilboko Bezeroari Harrera egiteko Bulegoa)
- GIPUZKOAKO BHB (Donostiako Bezeroari Harrera egiteko Bulegoa)

Jarraian azalduko ditugun ingurumen-adierazleak ingurumen-alderdi zuzenekin daude lotuta, eta Visesaren portaeraren berri ematen dute modu ulergarri eta zehatzean.

Honako osagai hauek dauzkate oinarritzko adierazle guztiek:

- **A zifra:** aintzat hartutako esparruan egin den urteko guztirako eragin/kontsumoa neurtzen du.
- **B zifra:** urteko guztirako produkzioa. Aintzat hartuta Visesaren jarduera nagusia zerbitzuak direla, urteko guztirako produkzioa neurtzeko unitatea pertsonak dira. 2019an eta aurreko urteetan hau izan da pertsona kopurua:

PERTSONA kopurua LANTOKIETAN		2017		2018		2019	
▪ Bulego Nagusia	▪ Arabako Egoitza Nagusia	64	68	70	76	73	77
▪ Arabako BHB		4		6		4	
▪ Bizkaiko BHB:		5		6		6	
▪ Gipuzkoako BHB		4		6		5	
Bulegoak, guztira		77		88		88	

B zifrak, horrenbestez, egoitza bakoitzeko dagoen pertsona kopurua adierazten du, dagokion urtean.

- **R zifra:** A/B harremana.

Jarraian dator Visesako hiru egoitzetako oinarritzko adierazleei buruzko informazioa:

5.1 - ENERGIA

Atal honetan jasotzen dira egoitza bakoitzean egiten den energia-kontsumoari lotutako energia-efizientziaren datuak. Energia-kontsumo horiek barne hartzen dute, batetik, bulegoetan egiten den energia elektrikoaren kontsumoa, eta, bestetik, erakundearen egoitza bakoitzeko ibilgailuek duten erregai-kontsumoa. Erregai-kontsumoaren datuak kwh unitatera pasatzeko, honako hau erabili da: "Guía para la cumplimentación de líneas de actuación en la plataforma MENAE. IDAE. Madril, 2019ko martxoa". (Datuak hornitzaileak igorritako fakturretatik atera dira):

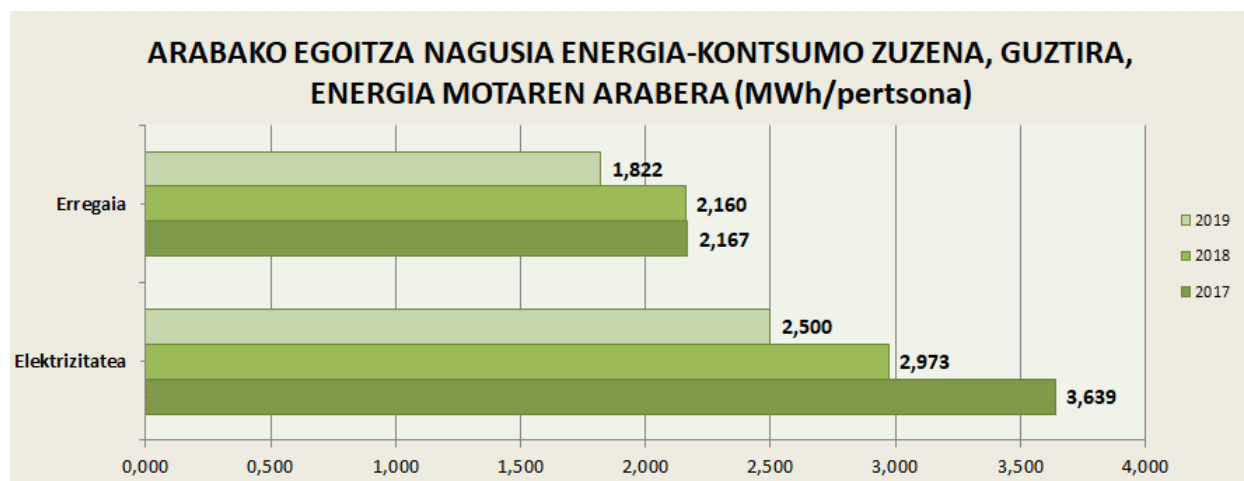
Energia-kontsumo zuzena, guztira

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA, ENERGIA MOTAREN ARABERA:

ENERGIA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2019	192,528 (*)	77	2,500
Elektrizitatea 2018	225,938	76	2,973
Elektrizitatea 2017	247,423	68	3,639
IBILGAILUEN ERREGAIA			
Erregaia 2019	140,291	77	1,822
Erregaia 2018	164,194	76	2,160
Erregaia 2017	147,382	68	2,167

(*) Energiaren 100%a dator energia-iturri berriztagarrietatik dator

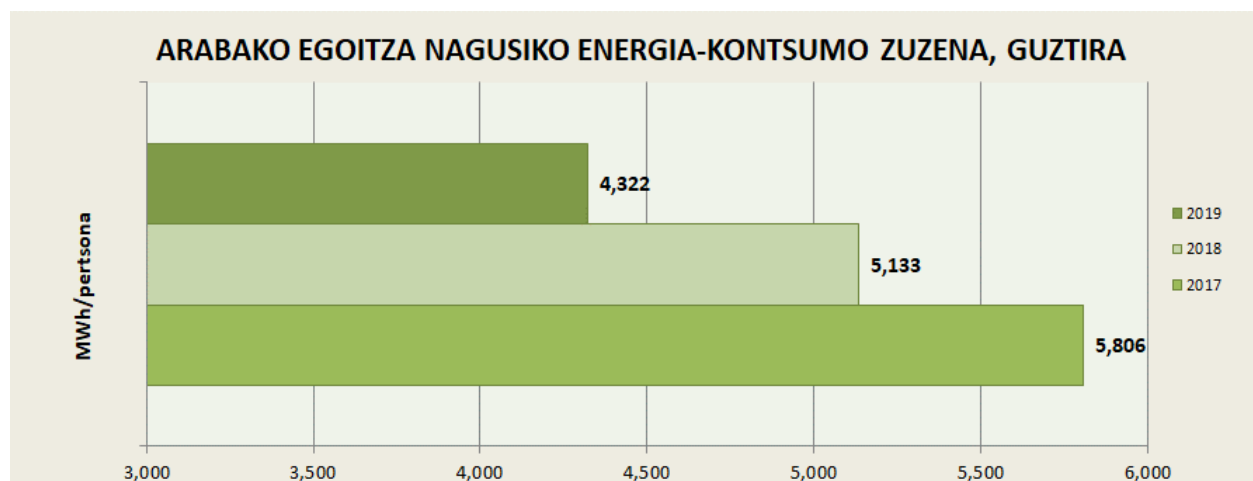

2019an, balio absolutuak (MWh) aztertuta, energia elektrikoaren kontsumoa 2018koa baino txikiagoa izan da; zehazki, % 14,8 murriztu da kontsumoa MWh-tan. Gainera, aintzat hartu behar da 2019an pertsona bat gehiago dagoela lanean Arabako Egoitza Nagusian. Hortaz, kontsumo elektrikoari dagokion adierazlean izandako murrizketa (MWh/pertsona) nahiko nabarmena da, % 15,9koa. Horrez gain, azpimarratu behar da Visesak 2019an kontsumitu duen energia elektrikoaren % 100a datorrela energia-iturri berritzagarrietatik, Eusko Jaurlaritzaren energia garbiaren kontratura atxikita baitago.

Bestalde, erregai-kontsumoaren (gasolioa, gasolina eta PGL) balio absolutuak ere (MWh) murriztu dira, zehazki, % 14,5. Murrizketa hori zuzenean dago lotuta ibilgailu hibridoekin; erregaiak berotze-ahalmen txikiagoa du, eta, horregatik, MWh-ra bihurtzeko faktorea ere lehen erabiltzen ziren gasolio-ibilgailuena baino txikiagoa da. Horregatik, % 15,6 murriztu da efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona) 2018ko datuarekin alderatuta.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

ARABAKO EGOITZAKO ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ARABAKO EGOITZAKO ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	332,819	77	4,322
GUZTIRA, 2018an	390,132	76	5,133
GUZTIRA, 2017an	394,805	68	5,806

Energiaren guztirako zenbatekoari erreparatuta (elektrizitatea+erregaiak), 2019ko efizientzia-adierazleak jaitziera nabarmena izan du; % 15,8 (MWh/pertsona) 2018ko datuarekiko eta % 25,6 2017ko datuarekiko. Murrizketa horren kausa nagusiak kontsumo elektrikoaren murrizketa eta Arabako Egoitza Nagusian eskuratu diren ibilgailu hibridoak izan dira.

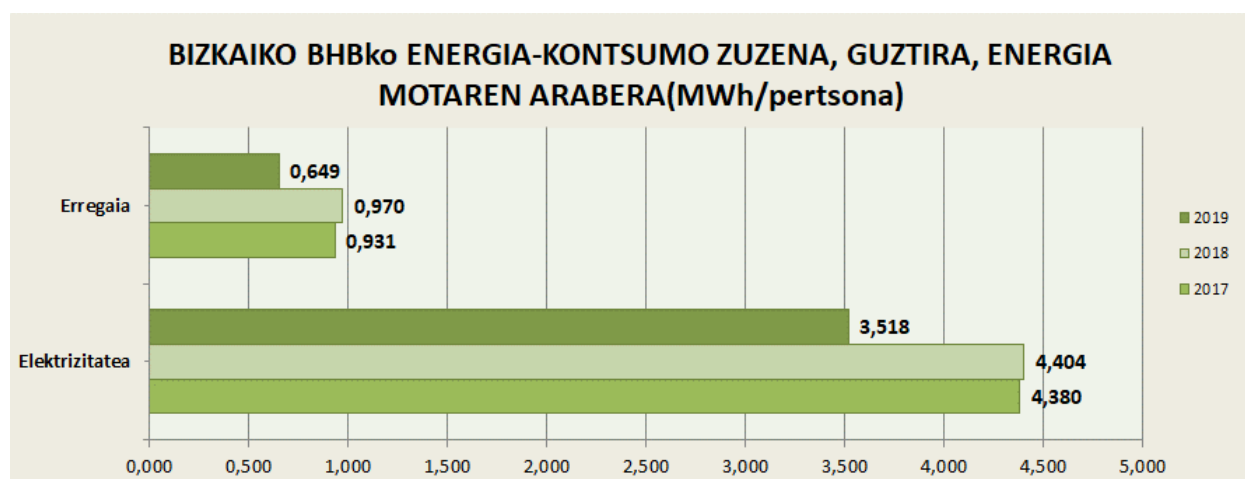
Egoitza horretan ere, elektrizitatearen kontsumoa energia-iturri berritzagarrietatik dator.

BIZKAIKO BHB

BIZKAIKO BHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA, ENERGIA MOTAREN ARABERA:

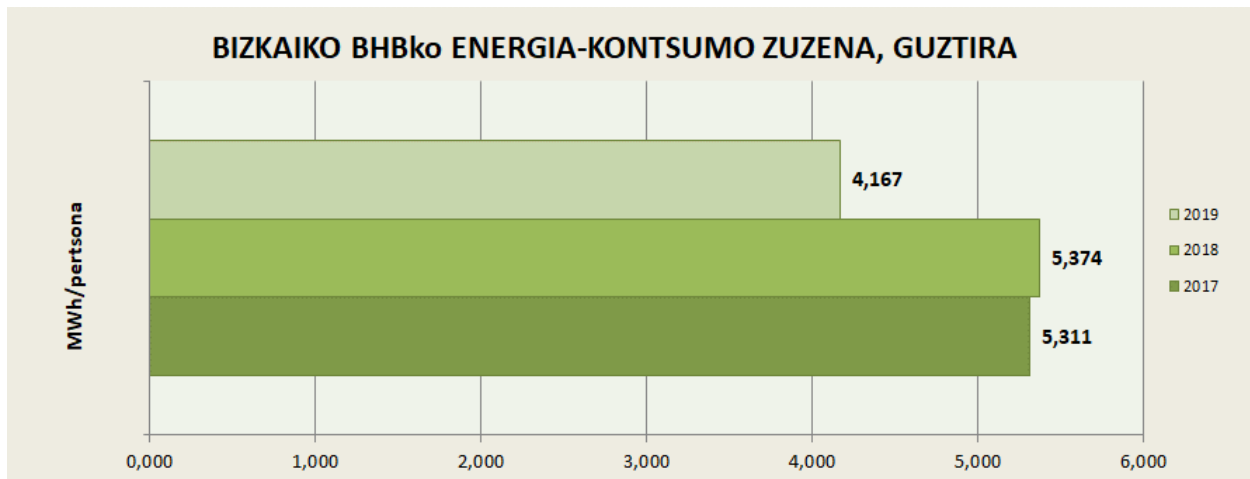
BIZKAIKO BHBko ENERGIA BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2019	21,109 (*)	6	3,518
Elektrizitatea 2018	26,426	6	4,404
Elektrizitatea 2017	21,901	5	4,380
IBILGAILUEN ERREGAIA			
Erregaia 2019	3,893	6	0,649
Erregaia 2018	5,819	6	0,970
Erregaia 2017	4,653	5	0,931

(*) 2019ko abuztutik, kontratatzen den energiaren %100a dator energia-iturri berriztagarrietatik; beraz, 2019ko kantitateak, % 18,01 energia garbia da.

BIZKAIKO BHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA:

BIZKAIKO BBko ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
BIZKAIKO BBHko ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	25,002	6	4,167
GUZTIRA, 2018an	32,245	6	5,374
GUZTIRA, 2017an	26,554	5	5,311

Bizkaiko BHBan murrizketa nabarmena egon da, zehazki % 22,4koa, energia-efizientziaren adierazlean (MWh/pertsona) 2018ko datuarekiko; izan ere, murriztu egin dira kontsumo elektrikoa eta erregaiaren kontsumoa (gasolio ibilgailu bat).

Kontsumo elektrikoaren murrizketaren kausa nagusia 2019 erdialdean Bizkaian beste bulego bate ireki izana da, diseinuan datozen urteetako kontsumo elektrikoaren datuetan islatuko diren jasangarritasun energetikoaren zenbait alderdi hartu baitira aintzat.

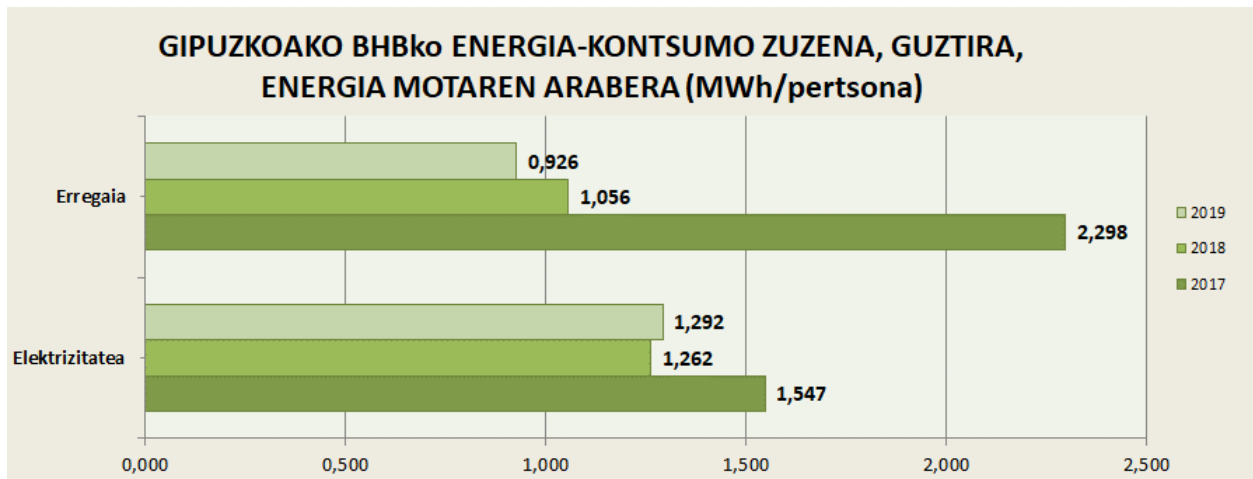
Aipatu behar da egoitza horretako elektrizitatearen kontsumoa energia-iturri beriztagarrietatik datorrela 2019ko abuztutik.

GIPUZKOAKO BHB

GIPUZKOAKO BHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA, ENERGIA MOTAREN ARABERA:

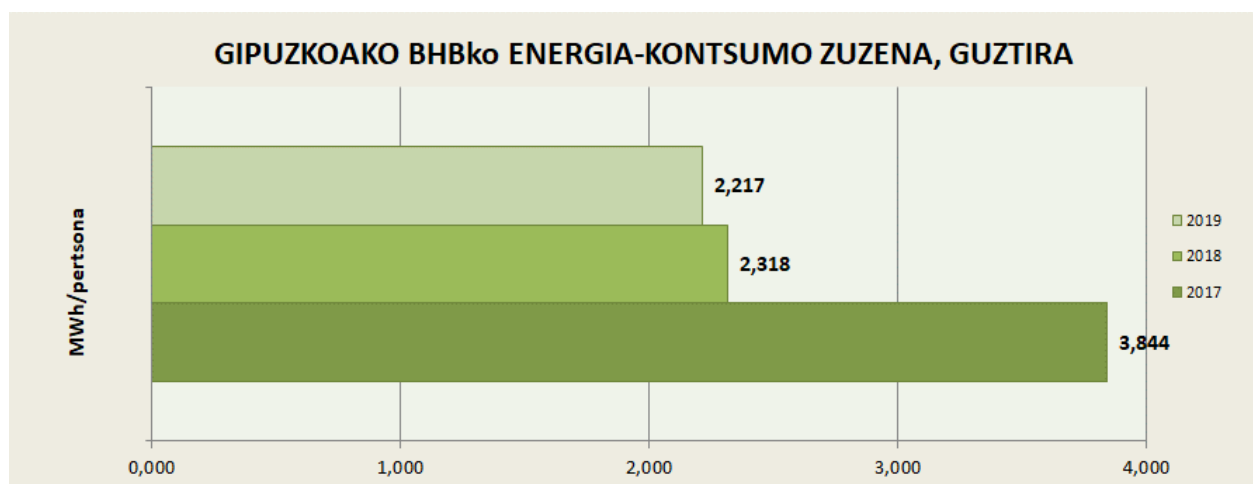
GIPUZKOAKO BHBko ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (mwh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2019	6,458 (*)	5	1,292
Elektrizitatea 2018	7,572	6	1,262
Elektrizitatea 2017	6,186	4	1,547
IBILGAILUEN ERREGAIA			
Erregai 2019	4,628	5	0,926
Erregai 2018	6,339	6	1,056
Erregai 2017	9,190	4	2,298

(*) Energiaren 100%a dator energia-iturri beriztagarrietatik.

GIPUZKOAKO BHBko ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

Gipuzkoako bhbKO energia	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
GIPUZKOAKO BHBko ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	11,086	5	2,217
GUZTIRA, 2018an	13,911	6	2,318
GUZTIRA, 2017an	15,376	4	3,844

Gipuzkoako BHBan % 4,3ko murrizketa egon da energia-efizientziaren adierazlean (MWh/pertsona) 2018ko datuekiko, nagusiki, bulegoko gasolio-ibilgailua ibilgailu hibrido batekin (gasolina/PGL) ordeztu zuelako 2019an. Harreman hori are agerikoagoa da 2019ko balio absolutuak aztertuta (MWh); bertan ikusten da energia-kontsumoa % 20,31 murriztu dela 2018ko datuen aldean.

Gainerako egoitzetan bezalaxe, kontsumitutako elektrizitatearen % 100a dator energia-iturri berriztagarrietatik.

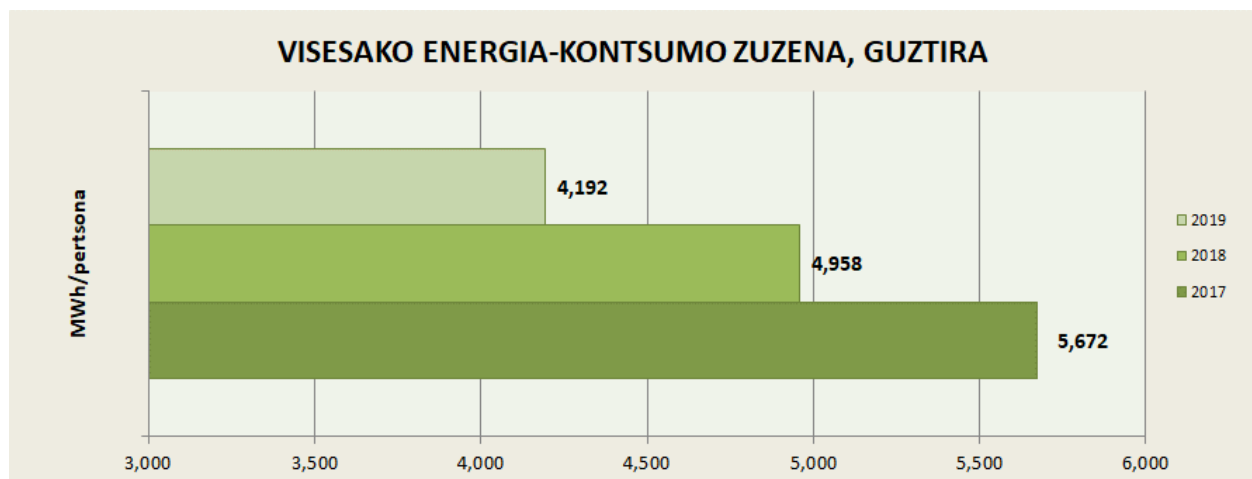
Visesako GUZTIRAKOA (ARABAKO EGOITZA NAGUSIA + BIZKAIKO BHB + GIPUZKOAKO BHB)

Visesako ENERGIA-KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

Jarraian datoz Visesako egoitza guztietan egindako energia-kontsumoaren balio absolutuak. Dagokion efizientzia-adierazlea lortzeko, B zifran dago adierazita egoitzetan pertsona kopurua.

Visesako ENERGIA	A zifra			
	KONTSUMITUTAKO ENERGIA (MWH)			
	ARABA	BIZKAIA	GIPUZKOA	GUZTIRA
GUZTIRA, 2019an	332,819	25,002	11,086	368,915
GUZTIRA, 2018an	390,132	32,245	13,911	436,288
GUZTIRA, 2017an	394,805	26,554	15,376	436,735

Visesako ENERGIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
Visesako ENERGIA, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	368,915	88	4,192
GUZTIRA, 2018an	436,288	88	4,958
GUZTIRA, 2017an	436,735	77	5,672

Tauletan eta grafikoan ikus daitekeen bezalaxe, efizientiaren berri ematen duen datua azken urteotako daturik baxuena da. 2019ko guztirako energia-kontsumoaren efizientzia-adierazleak % 15,4ko murrizketa izan du 2018ko datuaren aldean, eta % 26,1ekoa, aldiz, 2017koari erreparatuta. Ibilgailu hibridoak eskuratzeak eta diseinu jasangarriak dituzten egoitza berriak ireki izanak eragin zuzena izan dute emaitza bikain horietan.

Energia berriztagarriaren kontsumoa, guztira

Aurreko atalean adierazi denari jarraikiz, Visesa Eusko Jaurlaritzak sustatutako energia berdearen kontratazioan sartu zen 2019an; ondorioz, urtean zehar kontsumitutako elektrizitate guztia dator aurten energia-iturri berriztagarrietatik.

Hona hemen egoitza bakoitzean egin den energia berriztagarriaren kontsumoa:

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN KONTSUMOA, GUZTIRA:

ENERGIA BERRIZTAGARRIA ARABAKO EGOITZA NAG.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ENERGIA-ITURRI BERRIZTAGARRIETATIK ESKURATUTAKO ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2019	192,528	77	2,500
Elektrizitatea 2018	0,00	76	0,00
Elektrizitatea 2017	0,00	68	0,00

BIZKAIKO BHBko ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN KONTSUMO ZUZENA:

ENERGIA BERRIZTAGARRIA BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ENERGIA-ITURRI BERRIZTAGARRIETATIK ESKURATUTAKO ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2019	3,802 (*)	6	0,634
Elektrizitatea 2018	0,00	6	0,00
Elektrizitatea 2017	0,00	5	0,00

(*) Egoitza honetan 2019ko abuztuan hasi zen energia garbia (energia-iturri berriztagarrietatik eskuratutakoa) kontsumitzen.

GIPUZKOAKO BHBko ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN KONTSUMO ZUZENA, GUZTIRA:

ENERGIA BERRIZTAGARRIA GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (MWh)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (MWh/pertsona)
ENERGIA-ITURRI BERRIZTAGARRIETATIK ESKURATUTAKO ELEKTRIZITATEA			
Elektrizitatea 2019	6,458	5	1,292
Elektrizitatea 2018	0,00	6	0,00
Elektrizitatea 2017	0,00	4	0,00

Sortutako energia berriztagarria, guztira

Visesak ez du energia-iturri berriztagarrietatik eskuratutako energiarik sortzen.

5.2 - MATERIALAK

Masa-kontsumoari dagokionez, aipatu behar da Gasteizko bulegoek kuantifikatzen dituztela kontsumigarri gehienak. Egoitza guztietan ezarri dira, apurka-apurka, kontsumoak kontrolatzeko zenbait mekanismo; horri esker, datuek hobekuntza nabarmena izan dute beste urte batzuetako ingurumen-adierazpenetako datuen aldean. Honako hauek dira aldaketa nagusiak:

- Paper-gauzetan egin den gastu orokorra gehitu da egoitza guztietan eta Visesak guztirako masa-datuetan. Paper-gauzetan, oro har, egoitza bakoitzak bere jarduera gauzatzeko kontsumitu dituen gutun-azalak, karpetak, grafoak eta post-it delakoak hartzen dira aintzat.
- Eskuragarri daude lantoki bakoitzean egiten den materialen kontsumoari buruzko datuak; izan ere, kontsumo horiek guztiak kontrolatu eta zenbatu egiten dira.

Jarraian dator Visesak materialen kontsumoari dagokionez duen efizientzia. Kontsumoak lantokiaren arabera daude adierazita (datuak hornitzailearen fakturretatik eta barne-inbentariotik atera dira):

Gehien erabilitako materialen urteko masa-fluxua

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

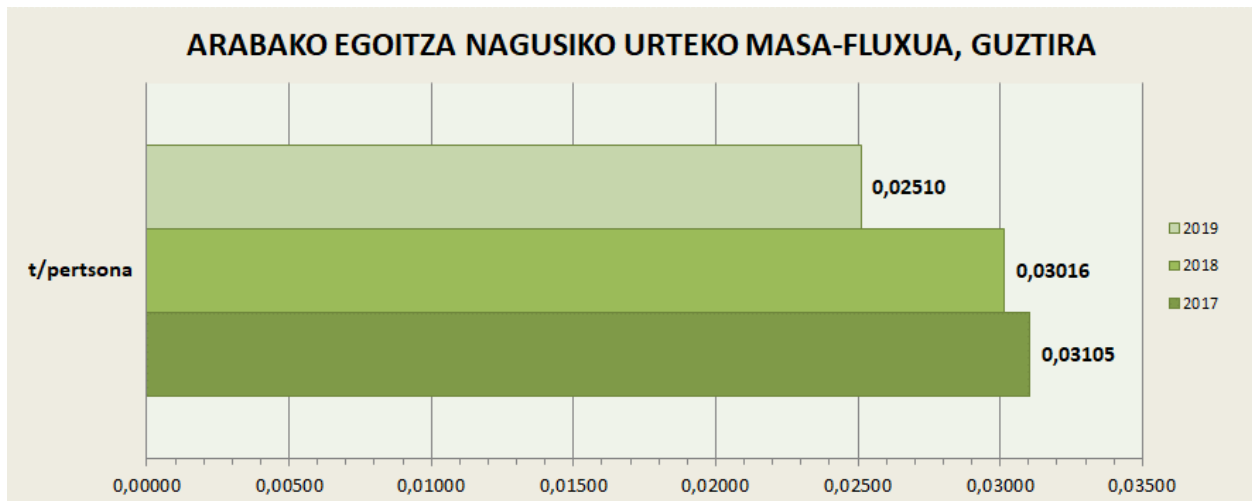
ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN GEHIEN ERABILITAKO MATERIALEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PAPERA			
2019	1,746	77	0,02268
2018	2,089	76	0,02748
2017	1,915	68	0,02816
TONERRA			
2019	0,0007	77	0,00001
2018	0,0022	76	0,00003
2017	0,0021	68	0,00003
PAPER-GAUZAK (GUTUN-AZALAK, KARPETAK...)			
2019	0,186	77	0,00242
2018	0,201	76	0,00265
2017	0,194	68	0,00286

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN ERABILITAKO MATERIAL GUZTIEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
ARABAKO EGOITZAKO MATERIALAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	1,933	77	0,02510
GUZTIRA, 2018an	2,292	76	0,03016
GUZTIRA, 2017an	2,112 (*)	68	0,03105

(*) Paper-gauzetan 2017an egin zen kontsumoaren datuak gehitu direnez, aldatu egin dira 2017ko ingurumen-adierazpenean agertzen diren A zifraren eta R zifraren balioak.

Azken urteotan kuantifikatu diren materialen kopurua handitzeaz gain (batez ere, paper-gauzak), 2019ko efizientzia-datuari erreparatuta (t/pertsona), ikus daiteke % 16,8ko murrizketa egon dela Arabako Egoitza Nagusiko materialen guztirako masa-kontsumoari dagokion 2018ko datuarekiko; 2017koarekiko murrizketa, ostera, % 19,2koa izan da.

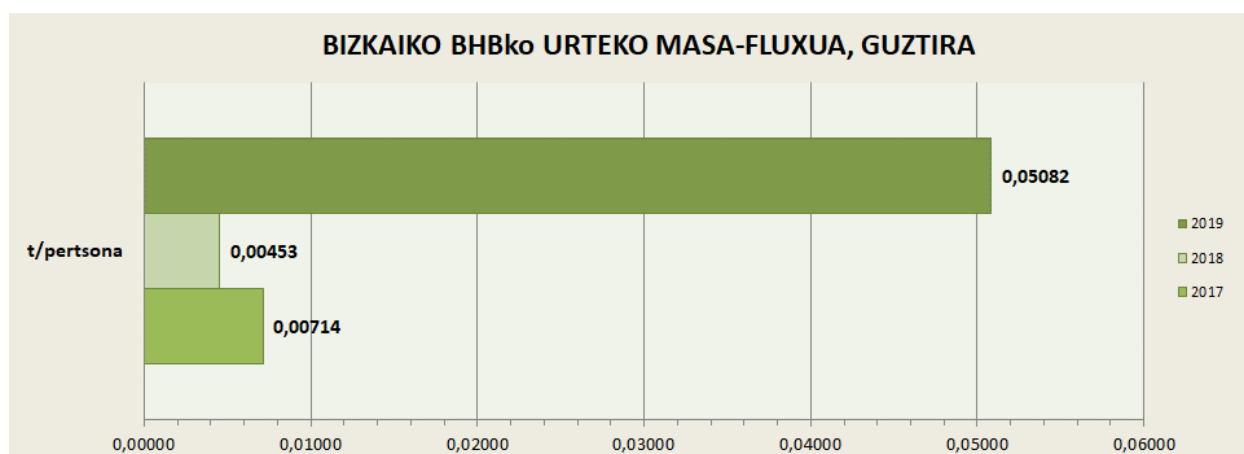
BIZKAIKO BHB

BIZKAIKO BHBan GEHIEN ERABILITAKO MATERIALEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PAPERA			
2019	0,2729	6	0,04549
2018	0,0023	6	0,00039
2017	0	5	0
PAPER-GAUZAK (GUTUN-AZALAK, KARPETAK...)			
2019	0,0320	6	0,00533
2018	0,0249	6	0,00415
2017	0,0357	5	0,00714

BIZKAIKO BHBan ERABILITAKO MATERIAL GUZTIEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
BIZKAIKO BHBko MATERIALAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	0,3049	6	0,05082
GUZTIRA, 2018an	0,0272	6	0,00453
GUZTIRA, 2017an	0,0357	5	0,00714

2019ko efizientzia-datua (t/pertsona) 2018ko datua baino askoz ere handiagoa da; izan ere, aurreko urteetan ez zegoen eskuragarri kontsumo-datu zehatzik, eta, hortaz, zenbatespenak oinarri hartuta egin genituen kalkuluak. Alabaina, ezarritako hobekuntzei esker, posible izan da kontsumo-datu erreala eskuratzea; 2019koa, hain zuzen.

Aintzat hartuta aurrerantzean datu errealetan oinarrituko dela alderdi honen bilakaera, datozen urteotan bilakaera hori kontrolatu eta arretaz jarraituko dugu, datuen bilakaera behar bezalakoa ez bada, hartu beharreko neurriak har daitezten.

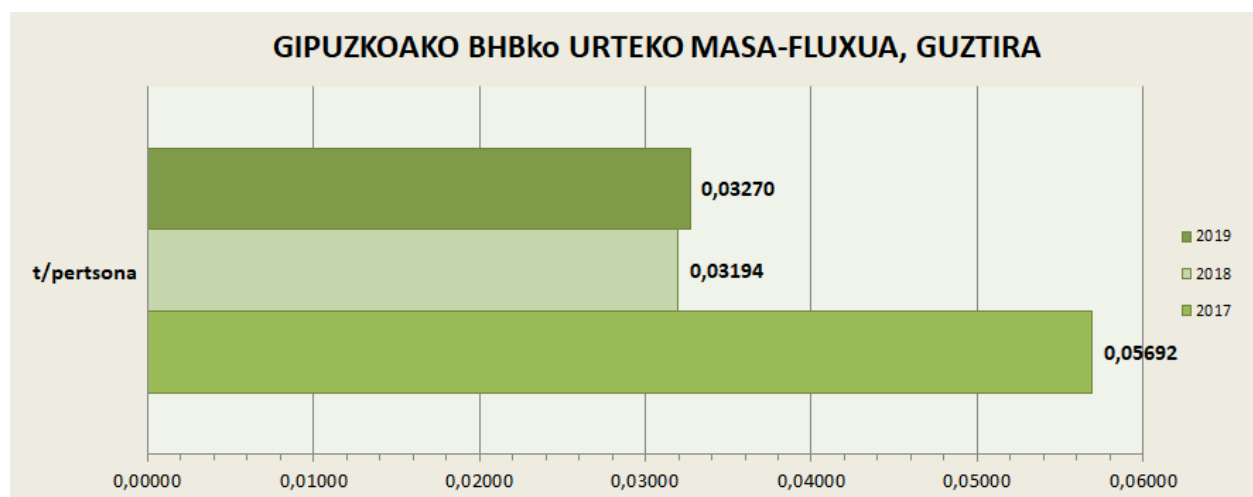
GIPUZKOAKO BHB

GIPUZKOAKO BHBan GEHIEN ERABILITAKO MATERIALEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PAPERA			
2019	0,1504	5	0,03008
2018	0,1827	6	0,03046
2017	0,2082	4	0,05204
PAPER-GAUZAK (GUTUN-AZALAK, KARPETAK...)			
2019	0,0131	5	0,00262
2018	0,0089	6	0,00148
2017	0,0195	4	0,00488

GIPUZKOAKO BHBan ERABILITAKO MATERIAL GUZTIEN URTEKO MASA-FLUXUA:

MATERIALAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	PERTSONA KOP.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
GIPUZKOAKO BHBko MATERIALAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	0,1635	5	0,03270
GUZTIRA, 2018an	0,1916	6	0,03194
GUZTIRA, 2017an	0,2277	4	0,05692

Aipatu behar da, batetik, kontsumitutako materialen kopurua (t) % 14,6 murriztu dela 2018ko datuekin alderatuta, eta, bestetik, 2019ko efizientzia-datua 2018koa baino % 2,4 handiagoa dela. Hain zuzen, 2019an lantaldea murriztu delako gertatu da hori.

Visesako GUZTIRAKOA (ARABAKO EGOITZA NAGUSIA + BIZKAIKO BHB + GIPUZKOAKO BHB)

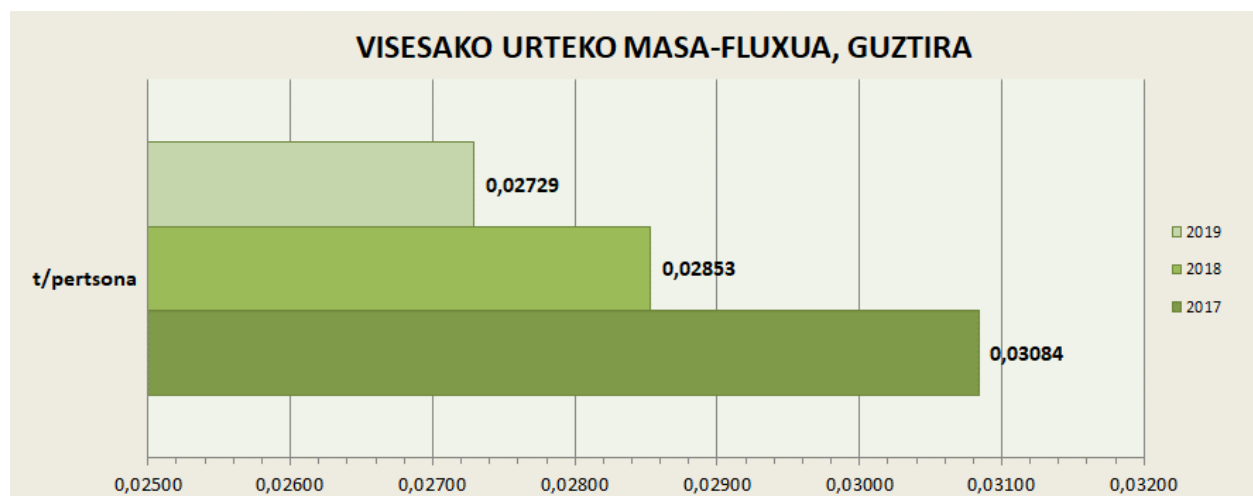
Visesan ERABILITAKO MATERIAL GUZTIEN URTEKO MASA-FLUXUA:

Hona hemen Visesako urteko masa-fluxuaren datuak, guztira:

MATERIALAK Visesa	A zifra			
	Kontsumoa (t)			
	PAPERA	TONERRA	PAPER-GAUZAK	MATERIALAK GUZTIRA
GUZTIRA, 2019an	2,170	0,0007	0,2311	2,402
GUZTIRA, 2018an	2,274	0,0022	0,2348	2,511
GUZTIRA, 2017an	2,123	0,0021	0,2492	2,375 (*)

MATERIALAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
Visesako URTEKO MAXA-FLUXUA, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	2,402	88	0,02729
GUZTIRA, 2018an	2,511	88	0,02853
GUZTIRA, 2017an	2,375 (*)	77	0,03084

(*) Paper-gazetan 2017an egin zen kontsumoaren datuak gehitu direnez, aldatu egin dira 2017ko ingurumen-adierazpenean agertzen diren A zifraren eta R zifraren balioak.

Aurreko ataletan argi geratu den bezalaxe (salbuespen bakarra Bizkaiko BHBko paper-kontsumoa da), erakundearen guztirako datuak murrizketarako joera du. Zehazki, 2019ko efizientzia-adierazleak erakusten du materialen kontsumoa % 4,3 murriztu dela 2018ko datuarekin alderatuta. Murrizketa horretan eragin zuzena du Visesako langileek egiten duten materialaren kudeaketak.

5.3 - URA

Baliabide horren kontsumoa Udalaren hornidura-sarearen bitartez egiten da (datuak hornitzaileak igorritako fakturretatik atera dira). Ematen den datua Arabako Egoitza Nagusiar dagokio; izan ere, ez dago Bizkaiko BHBko eta Gipuzkoako BHBko ur sanitarioaren kontsumoari buruzko daturik.

Uraren urteko erabilera, guztira

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO URAREN URTEKO ERABILERA, GUZTIRA:

UR SANITARIOA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /persona)
2019	144,57	77	1,88
2018	173,24	76	2,28
2017	168,57	68	2,48

BIZKAIKO BHB ETA GIPUZKOAKO BHB

Ez dago bi zentro horietako ur kontsumoari buruzko daturik; izan ere, Gipuzkoaren kasuan, lokal hori bulego-eraikin batean dago, jabekideen erkideko batenak diren beste espazio batzuekin batera, eta, beraz, horiekin partekatzen du uraren kontsumoa.

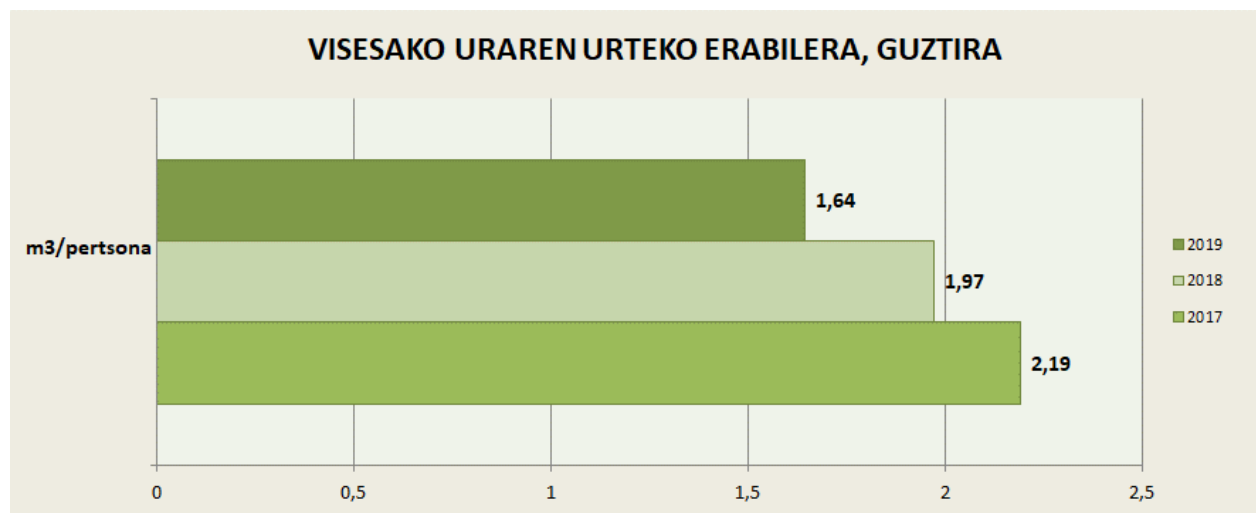
Bizkaiko BHBaren kasuan, 2019ko uda amaieran datuak jakinarazi baziren ere, urte horretan lortutako datuak ez dira nahikoa bulego horrek urte osoan kontsumitu duen ura zenbatesteko.

Visesako GUZTIRAKOA (ARABAKO EGOITZA NAGUSIA + BIZKAIKO BHB + GIPUZKOAKO BHB)

Jarraian, uraren guztirako kontsumoa ageri da. Lehenago ere esan den moduan, soilik Arabako Egoitza Nagusiar egiten dio erreferentzia; hala ere, kalkulu bat egin da Visesako langile guztiak kontuan hartuta.

VIRESAKO URAREN URTEKO ERABILERA, GUZTIRA:

UR SANITARIOA Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Kontsumoa (m ³)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (m ³ /persona)
Visesako UR SANITARIOAREN ERABILERA, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	144,57	88	1,64
GUZTIRA, 2018an	173,24	88	1,97
GUZTIRA, 2017an	168,57	77	2,19

2019an % 16,7ko beherakada egon da efizientzia-adierazlean (m³/persona), 2018ko datuaren aldean. Azpimarratzekoa eta txalotzekoa da 2019an murriztu egin dela, balio absolutuetan, uraren kontsumoa; hori hobekuntza garrantzitsua da baliabide horren kontsumoari eta isurketei dagokienez.

5.4 - HONDAKINAK

Jarraian, urte batean bulegoetan sortzen diren hainbat hondakin mota zerrendatzen dira (datuak barneko kalkulu-orrietatik atera dira).

Urtean sortutako hondakinak eta hondakin arriskutsuak, guztira

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN SORTUTAKO HIRI-HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HIRI-HONDAKINAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
HIRI-HONDAKINAK			
2019	7,260	77	0,09429
2018	7,376	76	0,09706
2017	6,583	68	0,09681

Murritztu egin da sortutako hiri-hondakin tonen kopurua; hala, 2019ko efizientzia-faktorea 2018koa baino % 2,8 txikiagoa izan da.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN SORTUTAKO HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK ARABAKO E.NAG.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PAPER- ETA KARTOI-HONDAKINAK			
2019	2,234	77	0,02901
2018	4,064	76	0,05347
2017	3,293	68	0,04842
PLASTIKO-HONDAKINAK			
2019	0,451	77	0,00586
2018	0,458	76	0,00603
2017	0,471	68	0,00693
TONER-HONDAKINAK			
2019	0,021	77	0,00027
2018	0,049	76	0,00065
2017	0,032	68	0,00048
SUKALDEKO GANTZ-HONDAKINAK			
2019	0,052	77	0,00068
2018	0,128	76	0,00169
2017	0,057	68	0,00084

HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA, GUZTIRA			
2019	2,758	77	0,03582
2018	4,699	76	0,06183
2017	3,853	68	0,05666

Baloriza daitezkeen hondakin ez-arriskutsuei dagokienez, murriztu egin dira, 2018. urtearen aldean, hondakin plastikoen efizientzia-adierazlea (% 2,8), toner-hondakinena (% 58,4) eta sukaldeko gantz-hondakinena (% 59,7). Arabako Egoitza Nagusiko hondakin ez-arriskutsu nagusia paper- eta kartoi-hondakina da, kantitate handia sortzen delako; horren efizientzia-adierazlea (t/pertsona) % 45,7 murriztu da 2018koaren aldean.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN ARRISKUTSUAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
GAILU ELEKTRIKO ETA ELEKTRONIKOEN HONDAKINAK			
2019	0,1519	88	0,00173
2018	0,3157	88	0,00359
2017	0,2087	77	0,00271
HONDAKIN FLUORESZENTEAK			
2019	0,00395	77	0,00005
2018	0,00235	76	0,00003
2017	0,00099	68	0,00001
PILA-HONDAKINAK			
2019	0,00164	77	0,000021
2018	0,00049	76	0,000006
2017	0,00029	68	0,000004
UPS BATERIEN HONDAKINAK			
2019	0	77	0
2018	0,1488	76	0,00196
HONDAKIN ARRISKUTSUAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA, GUZTIRA			
2019	0,1575	77	0,00205
2018	0,4673	76	0,00615
2017	0,2100	68	0,00309

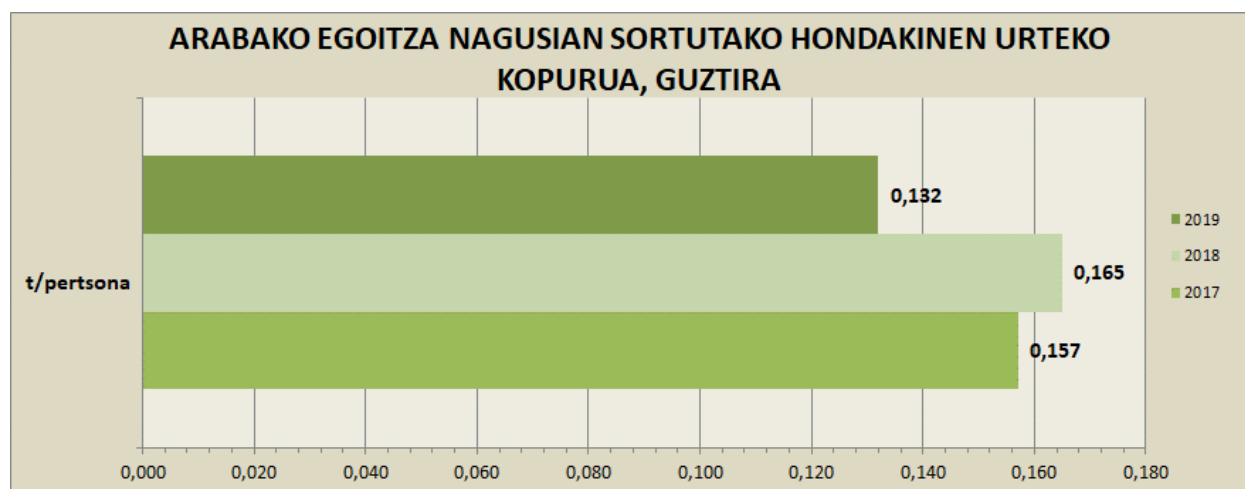
Adierazi beharra dago sortzen diren gailu elektriko eta elektronikoen hondakinak Arabako Egoitza Nagusiaren bitartez kudeatzen direla; hori dela eta, 2017ko Ingurumen Adierazpenetik aurrera, egokitzen jo da datu hau Visesako langile guztiak aintzat hartuta kalkulatzeko. Gailu elektriko eta elektronikoen hondakinak (2018an baino % 51,8 gutxiago, efizientzia-adierazleari dagokionez) asko alda daitezke urte batetik bestera, honako faktore hauen arabera, besteak beste: ekipook aldatu behar izatea, matxurak egotea, etab.

Fluoreszenteen efizientzia-adierazlea % 66,7 handitu da, Egoitza Nagusiaren instalazioetan birmoldaketa txikiak egin direlako, baita matxuratu diren argiak ordeztu behar izan direlako ere.

2019an, gora egin du tresnetan erabilitako pila kopuruak; hori dela eta, efizientzia-adierazleak % 250,0 egin du gora. Hala ere, hondakin horren kopurua oso murrizta da Arabako Egoitza Nagusian sortu diren beste hondakin mota batzuen aldean.

ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKINAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	10,176	77	0,132
GUZTIRA, 2018an	12,544	76	0,165
GUZTIRA, 2017an	10,646	68	0,157

Arabako Egoitza Nagusian sortutako hondakinen guztirako kopurua efizientzia-adierazlea murriztu egin da (% 20,0 t/pertsona) 2018ko datuaren aldean. 2019an murriztu izanaren arrazoi nagusia da gailu elektriko eta elektronikoen hondakin gutxiago sortu direla eta ez dela UPS baterien hondakinik egon.

BIZKAIKO BHB

BIZKAIKO BHBan SORTUTAKO HIRI-HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HIRI-HONDAKINAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
HIRI-HONDAKINAK			
2019	0,122	6	0,02033
2018	0,133	6	0,02217
2017	0,162	5	0,03230

Murriztu egin da sortutako hiri-hondakin tonen kopurua; hala, 2019ko efizientzia-faktorea 2018koa baino % 8,3 txikiagoa izan da.

BIZKAIKO BHBan SORTUTAKO HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PAPER- ETA KARTOI- HONDAKINAK			
2019	0,507	6	0,08450
2018	0,329	6	0,05483
2017	0,369	5	0,07374
PLASTIKO-HONDAKINAK			
2019	0,060	6	0,01000
2018	0,086	6	0,01435
2017	0,055	5	0,01106
TONER-HONDAKINAK			
2019	0,010	6	0,00167
2018	0,011	6	0,00188
2017	0	5	0
HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK BIZKAIKO BHB, GUZTIRA			
2019	0,577	6	0,09617
2018	0,426	6	0,07100
2017	0,424	5	0,08480

Baloriza daitezkeen hondakin ez-arriskutsuei dagokienez, hondakin plastikoen sorreraren efizientzia-adierazlea % 30,3 murriztu da; toner-hondakinaren sorrerarena, berriz, % 11,2. Paper- eta kartoi-hondakinaren sorrerari dagokion efizientzia-adierazlea, berriz, % 54,1 handitu da 2018koaren aldean; izan ere, Bizkaiko bulegoa eraikin berrira eramateak areagotu egin ditu mota horietako hondakinak lekualdatze-prozesuak iraun duen bitartean.

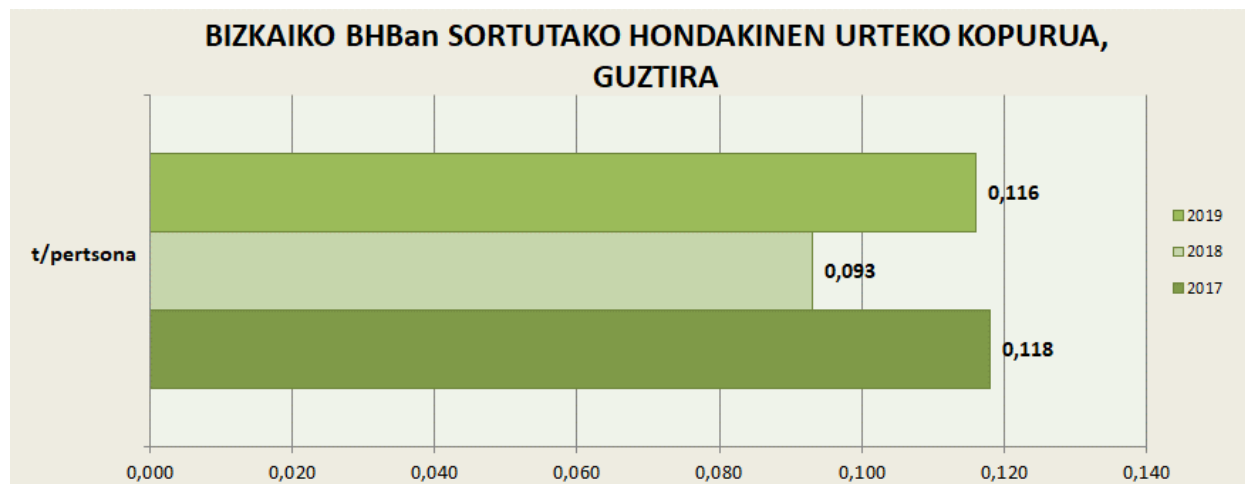
BIZKAIKO BHBan SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN ARRISKUTSUAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
HONDAKIN FLUORESZENTEAK			
2019	0	6	0
2018	0,000832	6	0,00014
2017	0,004112	5	0,00082
PILA-HONDAKINAK			
2019	0,000051	6	0,000009
2018	0,000557	6	0,000093
2017	0,000012	5	0,000002
HONDAKIN ARRISKUTSUAK BIZKAIKO BHB, GUZTIRA			
2019	0,000051	6	0,00001
2018	0,001389	6	0,00023
2017	0,004124	5	0,00082

2019an ez da hondakin fluoreszenterik sortu; izan ere, Bizkaiko bulegoa sortu berria den eraikin batean dago. Bestalde, pila-hondakinen efizientzia-adierazlea % 90,3 murriztu da 2018. urtekoaren aldean.

BIZKAIKO BHBan SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKINAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
BIZKAIKO BHB-KO HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	0,699	6	0,116
GUZTIRA, 2018an	0,561	6	0,093
GUZTIRA, 2017an	0,590	5	0,118

2019an sortu diren hondakinen guztirako kopuruari dagokionez, gora egin du joan den urtekoaren aldean; % 24,7, hain zuzen ere, efizientzia-adierazlearen (t/pertsona) arabera. Hondakinetan egon den gorakada orokortu horren atzean dago Bizkaiko BHBan paper-eta kartoi-hondakinek izan duten gorakada nabaria; izan ere, lehenago ere esan den moduan, hori asko handitu da joan den urtean egindako lekualdatzearen eraginez.

GIPUZKOAKO BHB

GIPUZKOAKO BHBan SORTUTAKO HIRI-HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HIRI-HONDAKINAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
HIRI-HONDAKINAK			
2019	0,192	5	0,03840
2018	0,207	6	0,03447
2017	0,170	4	0,04248

Murriztu egin da sortutako hiri-hondakin tonen kopurua; hala, 2019ko efizientzia-faktorea 2018koa baino % 11,4 handiagoa izan da, 2019ko plantillan aurreko urtean baino pertsona bat gutxiago zegoelako.

GIPUZKOAKO BHBan SORTUTAKO HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PAPER- ETA KARTOI-HONDAKINAK			
2019	0,173	5	0,03460
2018	0,187	6	0,03122
2017	0,150	4	0,03750
PLASTIKO-HONDAKINAK			
2019	0,127	5	0,02540
2018	0,133	6	0,02222
2017	0,102	4	0,02545
TONER-HONDAKINAK			
2019	0	5	0
2018	0	6	0
2017	0,001	4	0,00034
HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO BHB, GUZTIRA			
2019	0,300	5	0,06000
2018	0,320	6	0,05333
2017	0,253	4	0,06325

Baloriza daitezkeen hondakin ez-arriskutsuei dagokienez, 2019an egoitza horretan egon den pertsona kopuruak eragina izan du zenbatekoetan: % 10,9 eta % 14,3 handitu dira paper- eta kartoi-hondakinen eta plastiko-hondakinen efizientzia-adierazleak, hurrenez hurren.

GIPUZKOAKO BHBan SORTUTAKO HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

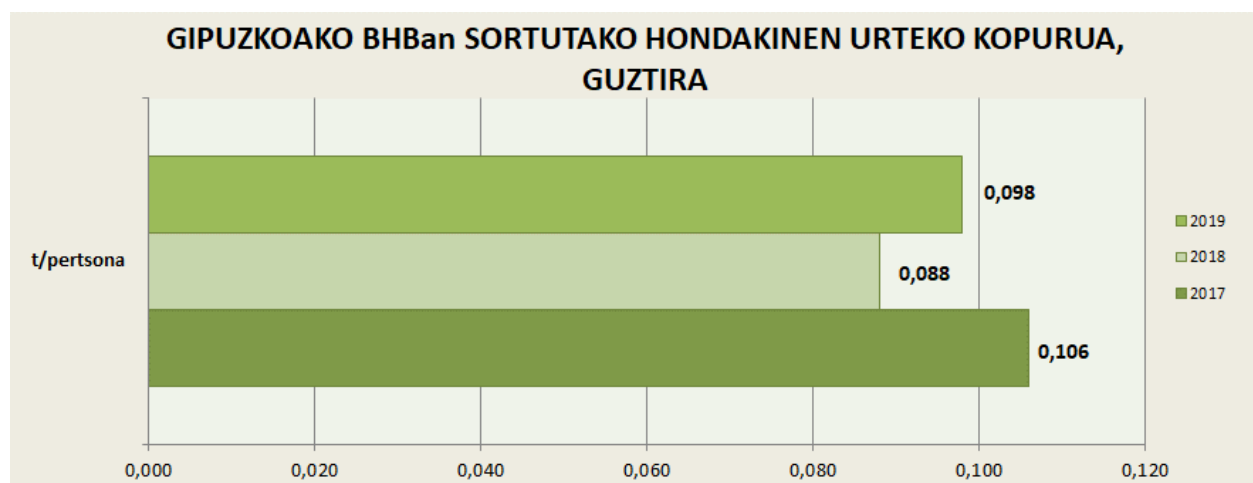
HONDAKIN ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
PILA-HONDAKINAK (HONDAKIN ARRISKUTSUAK GIPUZKOAKO BHB, GUZTIRA)			
2019	0,00043	5	0,00009
2018	0,00016	6	0,00003

Gipuzkoako BHBan sor daitezkeen hondakin arriskutsuak pilak eta fluoreszenteak dira. 2018an eta 2019an, sortu diren hondakin arriskutsu guztien jatorria pilak izan dira.

2019an, gora egin du tresna eta jardueretan erabilitako pila kopuruak; hori dela eta, efizientzia-adierazleak % 200,0 egin du gora. Hala ere, hondakin horren kopurua oso murrizta da Gipuzkoako BHBan sortu diren beste hondakin mota batzuen aldean.

GIPUZKOAKO BHBan SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKINAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
GIPUZKOAKO BHBko HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	0,492	5	0,098
GUZTIRA, 2018an	0,528	6	0,088
GUZTIRA, 2017an	0,423	4	0,106

Gipuzkoako BHBan sortzen diren hondakinei dagokienez, 2019an kopuru horrek gora egin du joan den urtekoaren aldean; %11,4, hain zuzen ere, efizientzia-adierazlearen (t/pertsona) arabera.

Hala ere, sortutako hondakinen kantitatea (t) balio absolutuetan aztertuz gero, ikus daiteke joan den urtekoa baino txikiagoa dela, eta, ondorioz, Gipuzkoako BHBan langile bat gutxiago egotea da erreferentziako adierazlean 2018. urtearen aldean 2019an egon den gorakadaren eragilea.

Visesa, GUZTIRA (ARABAKO EGOITZA NAGUSIA + BIZKAIKO BHB + GIPUZKOAKO BHB)

Visesan SORTUTAKO HIRI-HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HIRI-HONDAKINAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
Visesako HIRI-HONDAKINAK, GUZTIRA			
2019	7,574	88	0,08607
2018	7,716	88	0,08768
2017	6,914	77	0,08979

Visesan HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
Visesako HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK, GUZTIRA			
2019	3,635	88	0,04131
2018	5,447	88	0,06190
2017	4,531	77	0,05884

Visesan HONDAKIN ARRISKUTSUEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

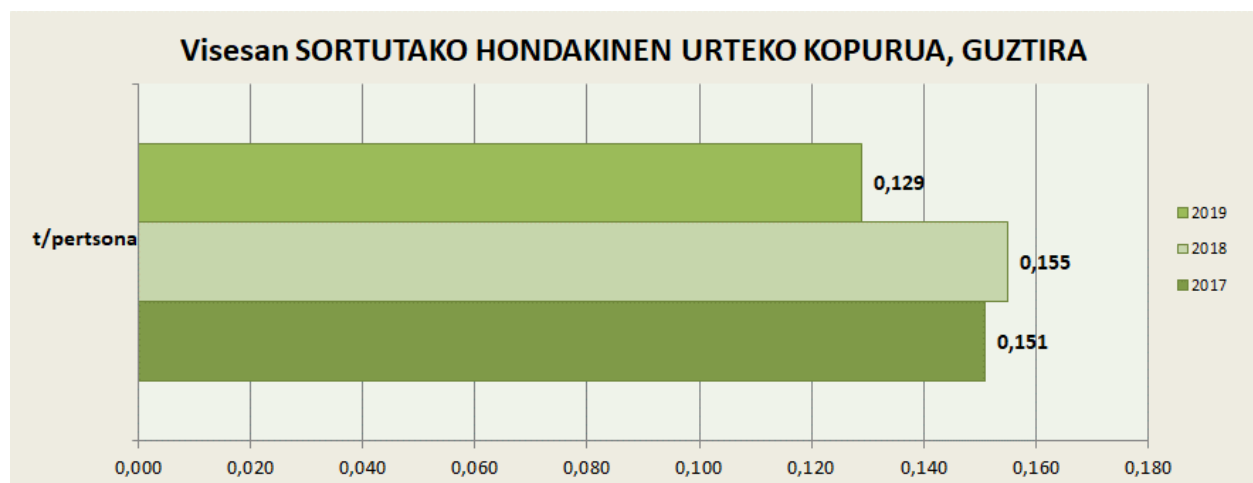
HONDAKIN ARRISKUTSUAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
Visesako HONDAKIN ARRISKUTSUAK, GUZTIRA			
2019	0,158	88	0,00180
2019	0,469	88	0,00533
2018	0,214	77	0,00278

Visesan SORTUTAKO HONDAKINEN URTEKO KOPURUA, GUZTIRA:

Visesa osatzen duten egoitza guztiak kontuan hartuta, hona hemen guztira sortu diren hondakinak, horien motaren arabera xehatuta:

HONDAKINAK Visesa	A zifra			
	Sortutako zenbatekoa (t)			
	HIRI- HONDAKINAK	BALORIZA DAITEZKEEN HONDAKIN EZ- ARRISKUTSUAK	HONDAKIN ARRISKUTSUAK	SORTUTAKO HONDAKINAK, GUZTIRA
GUZTIRA, 2019an	7,574	3,635	0,158	11,367
GUZTIRA, 2018an	7,716	5,447	0,469	13,632
GUZTIRA, 2017an	6,914	4,531	0,214	11,659

HONDAKINAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
Visesako HONDAKINAK, GUZTIRA			
GUZTIRA, 2019an	11,367	88	0,129
GUZTIRA, 2018an	13,632	88	0,155
GUZTIRA, 2017an	11,659	77	0,151

Visesan sortutako hondakinei dagokienez, esan beharra dago 2018an erregistratu zirela lehen aldiz Visesako zerbitzariak erabiltzen dituzten UPS bateriak hondakin arriskutsu gisa; hori dela eta, urte horretan gora egin zuten efizientzia-adierazleak (t/pertsona) eta balio absolutuak (t).

Ondorioz, eskuratutako datuek islatzen duten eran, sortutako kantitatea (t) eta efizientzia-adierazlea (t/pertsona) murriztu egin da 2019an, aurreko bi urteen aldean, plantillako langile kopurua edozein izanik ere. Zehatzago esateko, efizientzia-adierazlea % 16,8 murriztu da 2018koaren aldean, eta % 14,6, berriz, 2017koaren aldean.

Visesan egiten den hondakinen kudeaketari dagokionez, honako sistematika hauek aplikatzen jarraitu da, besteak beste:

- Gelaren batean birmoldaketak egingo direlako edo erre egin direlako argiak aldatu behar badira, argi berriek kontsumo eraginkorragoa izango dute (LED argiak izango dira).
- Norbanakoarentzako inprimatze-ekipoak ordezteko, funtzio anitzeko ekipo eta inprimagailuak jarriko dira, taldean erabiltzekoak.
- Bulegoetako hornidura-kontratuetan, ingurumen-irizpideak gehituko dira, eta horietan puntuagarria izango den klausula bat zehaztuko da, bilgarriei buruz honako hau adierazten duena: "Enpresak hitzematzen du produktuak birziklatutako kartoian bilduta entregatuko dituela eta materialen bilgarriak optimizatuko dituela, bidalketetan ahalik eta bilgarri gutxien erabili ahal izateko".

5.5 - LURZORUAREN ERABILERA BIODIBERTSITATEAREKIKO

Biodibertsitatea zentroen lurzoruaren erabilera oso gisa adierazten da. Eraikitako gainazalari dagokionez, aipatu beharra dago desberdintasunak daudela aurreko urteekiko, hain zuzen ere efizientzia-adierazlea kalkulatzeari dagokionez. Zehazki, 2017an hauteman zen hiru zentroek espazioa partekatzen zutela Visesakoa ez ziren Alokabideko langileekin. Hori dela eta, zentro bakoitzean Viseko langileei dagokien gainazalaren metro karratuen ehunekoa ezarri da, eta, datu berri hori oinarri hartuta kalkulatu da efizientzia-adierazlea. Visaren egoitza guztiak gainazal zigilatu osorik ez duten eraikinetan dauden bulegoak dira; eraikin horiek, gainera, ez dute naturaren arabera orientatutako gainazalik, ez zentroen barrualdean, ez kanpoaldean..

ARABAKO EGOITZA NAGUSIKO LURZORUAREN ERABILERA, GUZTIRA:

BIODIBERTSITATEA ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Zenbatekoa (gainazalaren m ²)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (gainazalaren m ² /pertsona)
2019	3.112,9	77	40,427
2018	3.321,0	76	43,697
2017	3.395,9	68	49,940

BIZKAIKO BHBko LURZORUAREN ERABILERA, GUZTIRA:

BIODIBERTSITATEA BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Zenbatekoa (gainazalaren m ²)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (gainazalaren m ² /pertsona)
2019	277,7	6	46,283
2018	217,9	6	36,317
2017	169,8	5	33,960

GIPUZKOAKO BHBko LURZORUAREN ERABILERA, GUZTIRA:

BIODIBERTSITATEA GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Zenbatekoa (gainazalaren m ²)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (gainazalaren m ² /pertsona)
2019	90,2	5	18,040
2018	102,5	6	17,083
2017	81,2	4	20,300

Bizkaiko BHBan egon den efizientzia-adierazlearen (gainazalaren m²/pertsona) gorakadaren arrazoia izan da 2019an bulego handiago batera mugitu zela.

5.6 IGORPENAK

Visesak urtero egiten dituen eta berotegi-efektua eragiten duten gasen igorpenak lotuta daude energiaren kontsumoarekin: bulegoetako elektrizitatearen kontsumoarekin eta hiru zentroetan erregistratuta dauden ibilgailuen erregaiaren kontsumoarekin, bai eta Arabako Egoitza Nagusiko eta Bizkaiko bulego berriko gas hozgarriaren kargekin ere.

Zentro bakoitzak egiten dituen energia-kontsumo horiei loturiko CO₂ gasen igorpenak kalkulatzeko, Ingurumen Adierazpen honetako 5.1 atalean jasotako kontsumo-datuak erabili dira; gas hozgarriaren datua, berriz, ekipoen mantentze-lanen txostenetik atera da. Horiei jarraian ageri diren bihurketa-faktoreak aplikatu dizkiegu, Klima Aldaketaren Espainiako Bulegoak emanak (*).

Alderdia		Jatorrizko magnitudea	Bihurketa-faktorea (*) kg eqCO ₂		
			2017	2018	2019
ELEKTRIZITATEA	Araba/Gipuzkoa	1 kwh	0,26 kg eqCO ₂	0,23 kg eqCO ₂	0 kg eqCO ₂ (**)
	Bizkaia		0,39 kg eqCO ₂	0,32 kg eqCO ₂	0,20 kg eqCO ₂ (***)
ERREGAIA	B7 (Gasolioa)	1 litro	2,520 kg eqCO ₂	2,493 kg eqCO ₂	2,467 kg eqCO ₂
	E5 (Gasolina)	1 litro	-	-	2,180 kg eqCO ₂
	LPG (GLP)	1 litro	-	-	1,671 kg eqCO ₂
R-410A HOZGARRIA (Araba)		1 kg	2.088 kg eqCO ₂	2.088 kg eqCO ₂	2.088 kg eqCO ₂
R-410AR HOZGARRIA (Bizkaia)		1 kg	-	-	0 kg eqCO ₂

(*) "Trantsizio Ekologiko eta Erronka Demografikorako Ministerioaren igorpen-faktoreak. 2020ko apirila. 17. zk."

(**) CNMCren (Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala) erredentzio-dokumentua eskuragarri dago

(***) Bihurketa-faktorea ezarri da Bizkaiko egoitzari dagokion kontsumo elektriko ez-berritzagarriaren zatirako (iturria: Trantsizio Ekologiko eta Erronka Demografikorako Ministerioaren igorpenen faktoreak. 2020ko apirila. 17. zk.)

Berotegi-efektua eragiten duten gasen urteko igorpenak, guztira

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK ARABAKO EG. NAG.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /persona)
ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2019	0,00	77	0,00
2018	51,966	76	0,684
2017	64,330	68	0,946

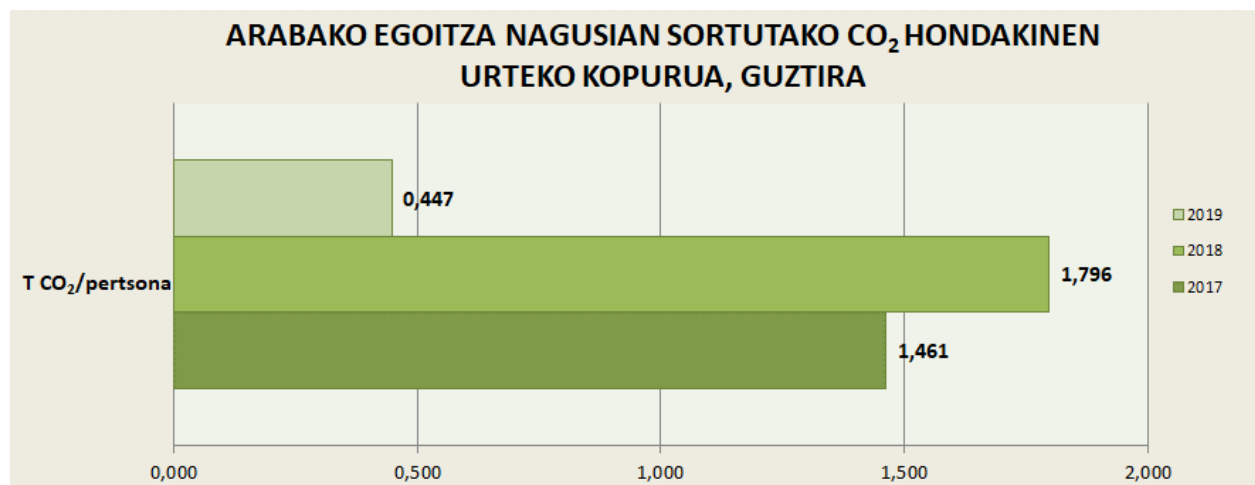
IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK			
2019	34,409	77	0,447
2018	38,616	76	0,508
2017	35,038	68	0,515
HOZGARRIARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2019	0	77	0
2018	45,936	76	0,604
2017	0	68	0

Oro har, adierazle gehienek behera egin dute; izan ere, 2019an ez dira zenbatu kontsumo elektrikoari loturiko CO₂ igorpenak, erregai gutxiago kontsumitu da eta ez da hozgarria berriz kargatu behar izan.

Zehazki, ibilgailuen erregaiari loturiko igorpenak % 12,0 murriztu dira 2018ko datuen aldean.

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK ARABAKO EG. NAG.	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /persona)
BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK, GUZTIRA, ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN			
GUZTIRA, 2019an	34,409	77	0,447
GUZTIRA, 2018an	136,518	76	1,796
GUZTIRA, 2017an	99,368	68	1,461

Beharakada nabarmena egon da Arabako Egoitza Nagusiko CO₂ igorpenen guztirako zenbatekoan; horren arrazoa da, nagusiki, aurten ez dela egon kontsumo elektrikoari loturiko igorpenik eta, neurri txikiagoan, 2019an egindako mantentze-lanetan ez dela instalazioaren likido hozgarria aldatu behar izan.

Efizientzia-adierazlea % 75,1 hobetu da aurreko ekitaldikoaren aldean, eta % 69,4, berriz, 2017koaren aldean.

BIZKAIKO BHB

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, BIZKAIKO BHBan:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /persona)
ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2019	3,461	6	0,577
2018	8,456	6	1,409
2017	8,541	5	1,708
IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK			
2019	0,933	6	0,155
2018	1,369	6	0,228
2017	1,106	5	0,221
HOZGARRIARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2019	0,00	6	0,00

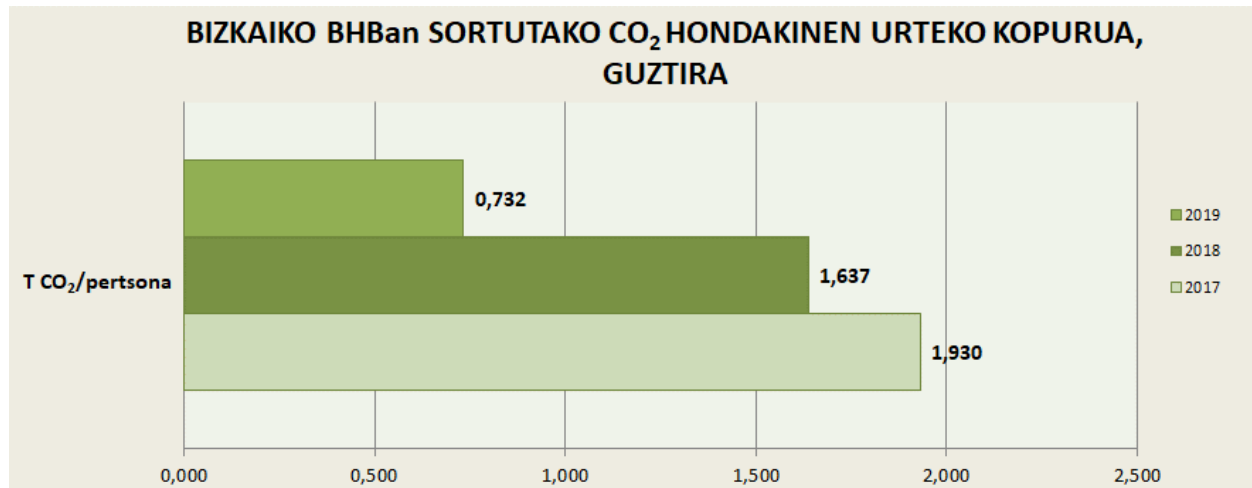
Bizkaiko BHBan, abuztuan hasi ziren energia berriztagarria kontsumitzen. Hori dela eta, elektrizitateari loturiko CO₂ igorpenak zenbatu dira, ez direlako berriztagarriak; eta horregatik murriztu dira CO₂ igorpenak (% 59,0) 2018ko igorpenen aldean.

Gainera, erregaien kontsumoari dagozkion igorpenak ere % 32,0 jaitsi dira efizientzia-adierazlean, 2018koaren aldean.

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, BIZKAIKO BHBan:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /persona)
BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, BIZKAIKO BHBan			
GUZTIRA, 2019an	4,394	6	0,732
GUZTIRA, 2018an	9,825	6	1,637
GUZTIRA, 2017an	9,647	5	1,930

Bukatzeko, efizientzia-adierazle osoa (tCO₂/pertsona) %55,3 murriztu da, nagusiki desagertu egin zirelako kontsumo elektrikoari loturiko CO₂ igorpenak 2019ko abuztutik aurrera Bizkaiko egoitza berrian.

GIPUZKOAKO BHB

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, GIPUZKOAKO BHBan:

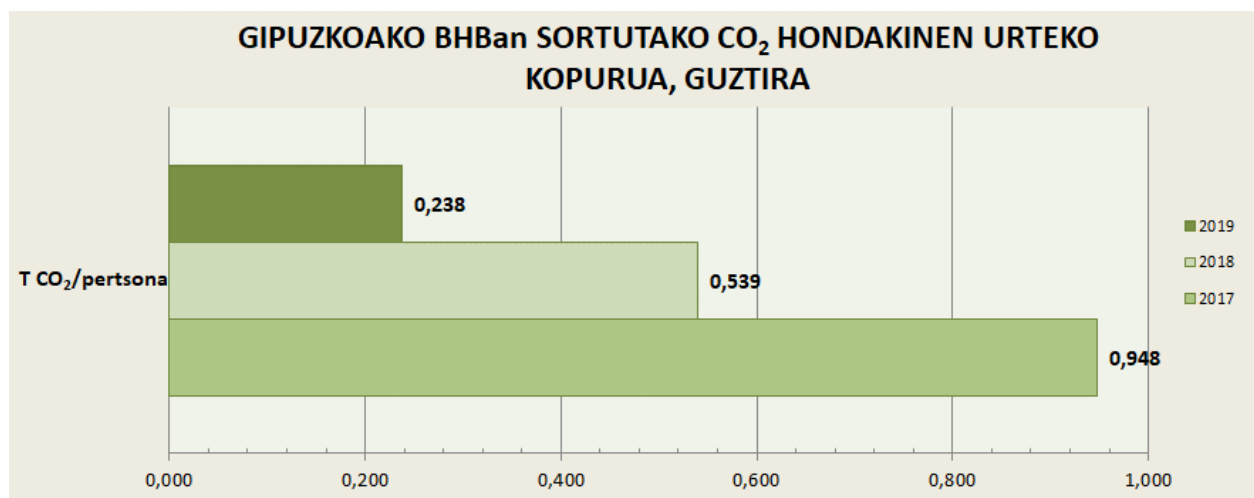
BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /pertsona)
ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOARI LOTUTAKO IGORPENAK			
2019	0,00	5	0,00
2018	1,741	6	0,290
2017	1,608	4	0,402
IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK			
2019	1,189	5	0,238
2018	1,491	6	0,248
2017	2,185	4	0,546

Gainerako egoitzetan bezalaxe, 2019an, Gipuzkoan, ez da kontsumo elektrikoari loturiko CO₂ igorpenik kontabilizatu.

Ibilgailuen erregai-kontsumoari dagokionez, 2019an igorpenek % 4,0 egin dute behera 2018ko datuen aldean.

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, GIPUZKOAKO BHBan:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK GIPUZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /persona)
BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, GIPUZKOAKO BHBan			
GUZTIRA, 2019an	1,189	5	0,238
GUZTIRA, 2018an	3,232	6	0,539
GUZTIRA, 2017an	3,793	4	0,948

2019ko adierazleak erakusten duenez, % 55,8ko murrizketa egon da. Horren arrazoa, neurri batean, izan da egoitza hori ere iturri berriztagarrietako energia kontsumitzen hasi dela eta, ondorioz, igorpenak desagertu egin direla.

Visesa, GUZTIRA (ARABAKO EGOITZA NAGUSIA + BIZKAIKO BHB + GIPUZKOAKO BHB)

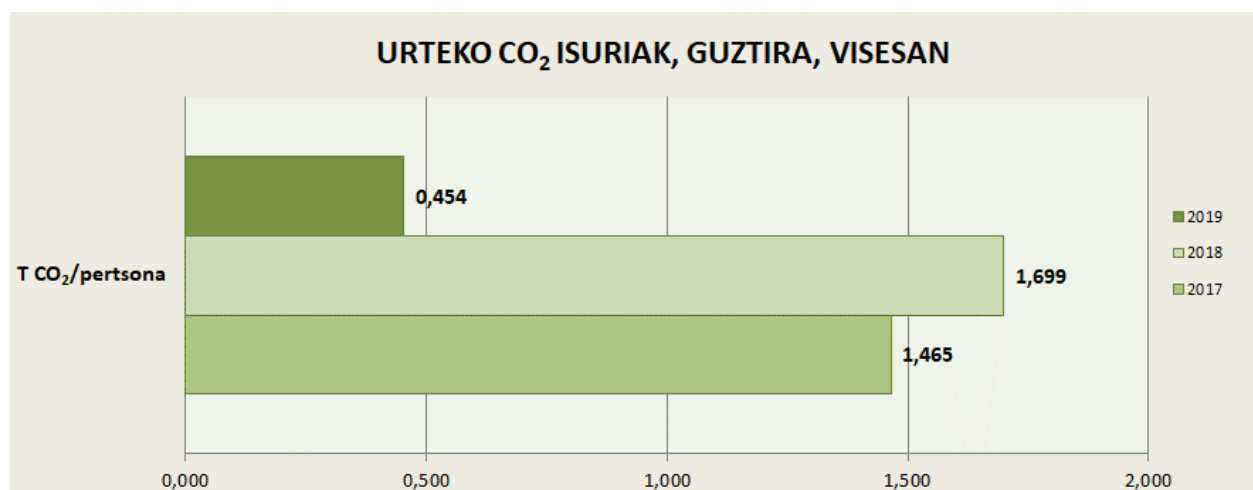
BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan:

Visesa osatzen duten egoitza guztiak kontuan hartuta, hona hemen sortutako hondakinak, guztira, motaren arabera sailkatuta:

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK Visesa	A zifra			
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)			
	KONTSUMO ELEKTRIKOARI LOTURIKO IGORPENAK	IBILGAILUEN ERREGAIARI LOTURIKO IGORPENAK	GAS HOZGARRIARI LOTURIKO IGORPENAK	BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK
GUZTIRA, 2019an	3,461	36,531	0,00	39,992
GUZTIRA, 2018an	62,163	41,476	45,936	149,575
GUZTIRA, 2017an	74,479	38,329	0,00	112,808

BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (tCO ₂)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (tCO ₂ /pertsona)
BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GASEN IGORPENAK, GUZTIRA, Visesa			
GUZTIRA, 2019an	39,992	88	0,454
GUZTIRA, 2018an	149,576	88	1,699 (*)
GUZTIRA, 2017an	112,808	77	1,465

(*) Errata bat hauteman da 2018ko efizientzia-adierazlean (R zifra); hori dela eta, aldatu egin da R zifra horren balioa, 2018ko Ingurumen Adierazpenean agertzen zen datuarekiko.

2019an, % 73,3 egin du behera efizientzia-adierazleak (tCO₂/pertsonek). Berotegi-efektua eragiten duten urteko guztirako emisioetan egondako aldaketa horren zergatia honako politika eta sistematika berri hauek aplikatu izana da, besteak beste:

- % 100ean berriztagarria den elektrizitatearen kontsumoa bultzatzea.
- Visesaren flotan, gasolioa erabiltzen duten ibilgailuak pixkanaka ibilgailu hibridoekin ordezkatzeko (gasolina+PGL). 2019an, mota horretako 6 ibilgailu gehitu dira. Ibilgailu hibrido horiek erabiltzen duten erregaiaren bihurtze-faktorea (kg eqCO₂) gasolioarena baino txikiagoa da; horri esker, berotegi-efektua eragiten duten igorpen gutxiago sortzen dira.

Airera egindako urteko igorpenak, guztira

CH₄, N₂O, PFC, NF₃ eta SF₆ gasen igorpenei dagokienez, Visesak ez dauka atmosferarako igorpenekin loturiko inolako instalaziorik; izan ere, egoitzetan administrazio-jarduerak baino ez dira gauzatzen.

Visesaren instalazioak aztertuta, soilik automozioari loturiko erregaiak erretzeak sor ditzake gas horien igorpen esanguratsuak. Hori dela eta, hona hemen SO_x, NO_x eta PM gasen igorpenak.

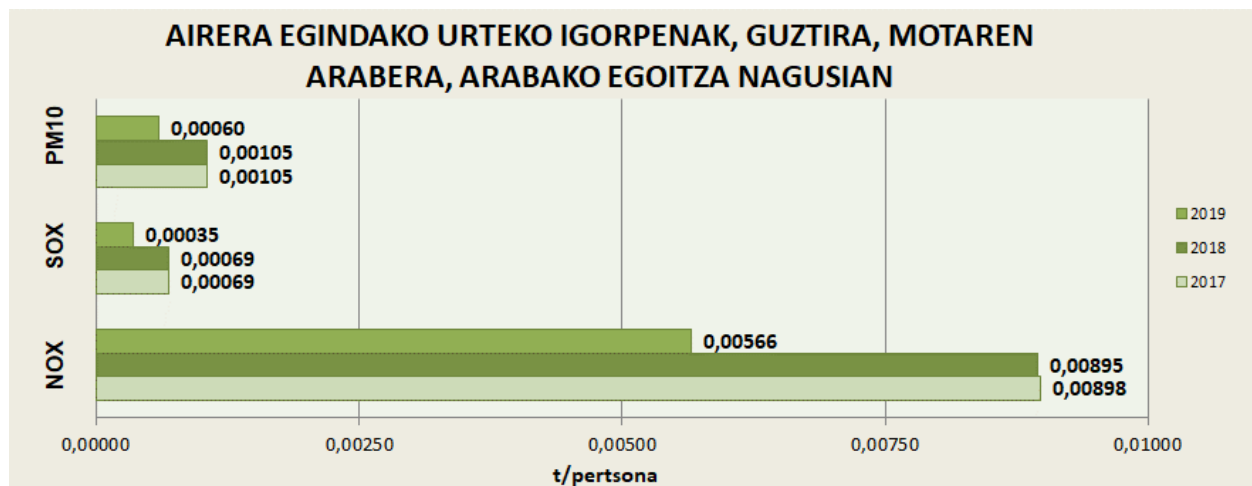
Gas hozgarriak berriz kargatzearekin daude lotuta HFC gasak, eta ez da horrelakorik egin 2019an.

Informazio hori eskuratzeko aukera ematen duen neurketarik ez dugunez, zenbatespena honako hauetan zehaztutakoari jarraikiz egin da: *Airera egindako igorpenak neurtu, zenbatetsi eta kalkulatzeko gida teknikoa*; apirilaren 20ko 508/2007 Errege Dekretua eta igorpen horiek kalkulatzeko EPRTA Araudia. Hona hemen azken urteetako igorpenei loturiko informazioa:

ARABAKO EGOITZA NAGUSIA

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, ARABAKO EGOITZA NAGUSIAN:

AIRERA EGINDAKO IGORPENAK ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
NOX IGORPENAK			
2019	0,436	77	0,00566
2018	0,680	76	0,00895
2017	0,610	68	0,00898
SOX IGORPENAK			
2019	0,027	77	0,00035
2018	0,052	76	0,00069
2017	0,047	68	0,00069
PM10 IGORPENAK			
2019	0,046	77	0,00060
2018	0,079	76	0,00105
2017	0,071	68	0,00105

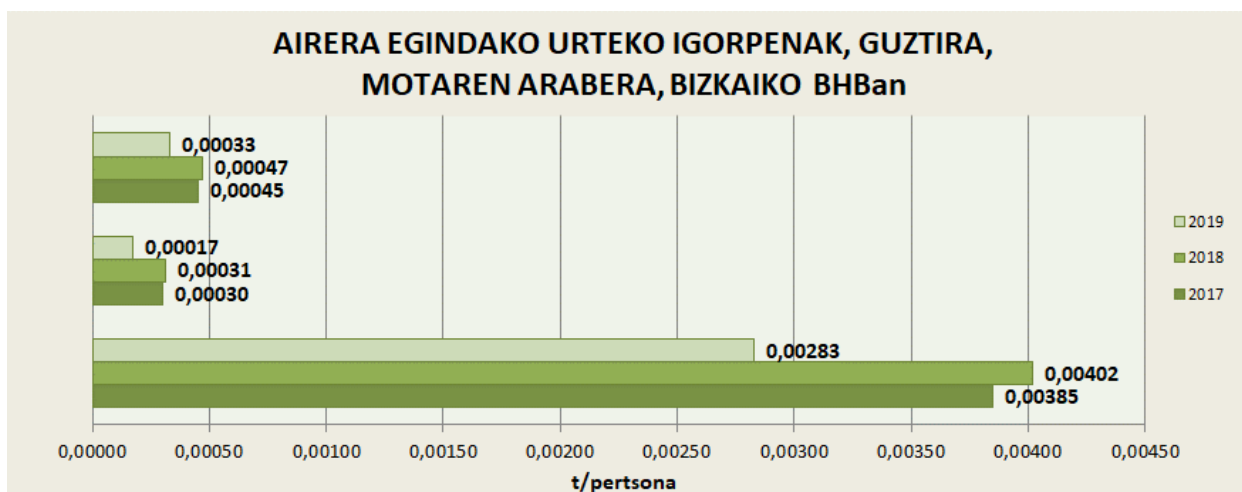

Datuetan ikus daitekeenez, 2019an nabarmen murriztu dira Arabako Egoitza Nagusiak airera egindako igorpenak, honako bi faktore nagusi hauen eraginez, nagusiki: erregai gutxiago kontsumitu izana eta gasolioa zerabilten 5 ibilgailuren ordez 5 ibilgailu hibrido (gasolina+PGL) jartzea, ibilgailu horiek darabilten erregaiak SOx, NOx eta PM gutxiago isurtzen baititu airera. Hori dela eta, efizientzia-adierazlea % 36,8 hobetu da NOx-i dagokionez, % 49,3 SOx-i dagokionez eta % 42,9 PMri dagokionez, 2018 ekitaldiaren aldean.

BIZKAIKO BHB

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, BIZKAIKO BHBan:

AIREKO IGORPENAK BIZKAIKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
NOX IGORPENAK			
2019	0,017	6	0,00283
2018	0,024	6	0,00402
2017	0,019	5	0,00385
SOX IGORPENAK			
2019	0,001	6	0,00017
2018	0,002	6	0,00031
2017	0,001	5	0,00030
PM10 IGORPENAK			
2019	0,002	6	0,00033
2018	0,003	6	0,00047
2017	0,002	5	0,00045

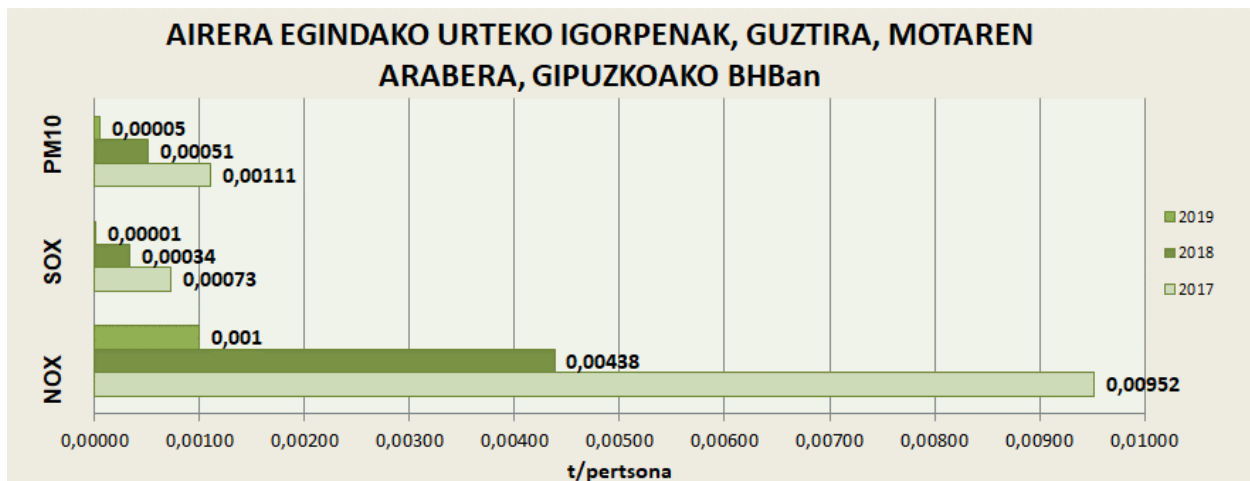

2019an, NOx-en efizientzia-adierazlea % 29,6 hobetu da; SOx-ena, berriz, % 45,2, eta PMrena % 29,8, 2018 ekitaldiaren aldean. Murrizketa horren arrazoia da 2019an erregai gutxiago kontsumitu dela 2018an baino.

GIPIZKOAKO BHB

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, MOTAREN ARABERA, GIPIZKOAKO BHBan:

AIREKO IGORPENAK GIPIZKOAKO BHB	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
NOX IGORPENAK			
2019	0,005	5	0,00100
2018	0,026	6	0,00438
2017	0,038	4	0,00952
SOX IGORPENAK			
2019	0,00004	5	0,00001
2018	0,00202	6	0,00034
2017	0,00292	4	0,00073
PM10 IGORPENAK			
2019	0,00027	5	0,00005
2018	0,00307	6	0,00051
2017	0,00445	4	0,00111

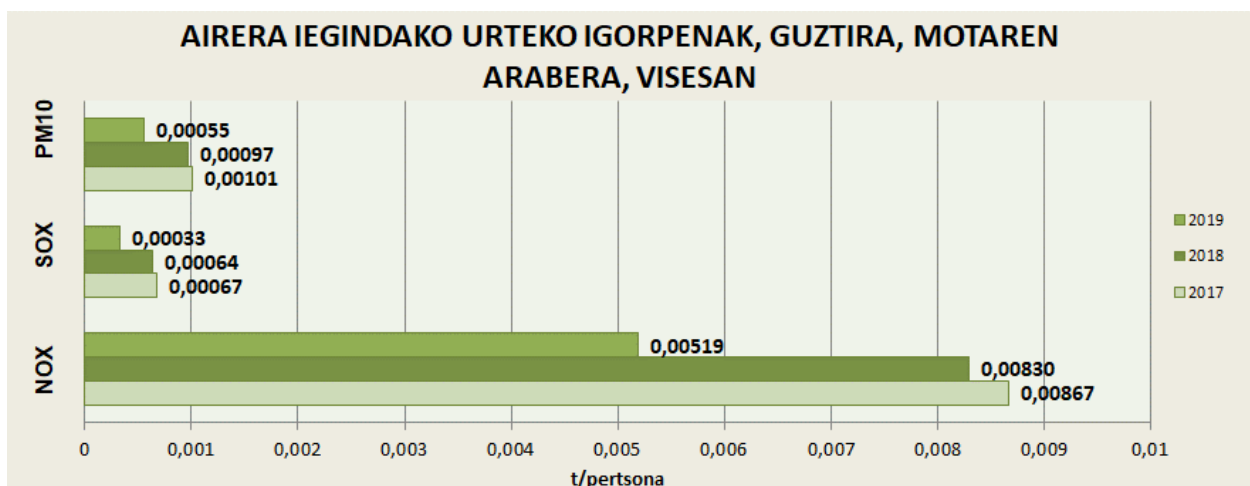
2019an, nabarmen murriztu dira Gipuzkoako BHBak airera egin dituen igorpenak, honako bi faktore hauen eraginez: erregai gutxiago kontsumitu izana eta gasolioa zerabilten ibilgailuaren ordean, ibilgailu hibrido bat (gasolina+PGL) jartzea, ibilgailu horrek darabilen erregaiak SOx, NOx eta PM gutxiago igortzen baititu airera. Hori dela eta, efizientzia-adierazlea % 77,2 hobetu da NOx-i dagokionez, % 97,0 SOx-i dagokionez eta % 90,2 PMri dagokionez, 2018 ekitaldiaren aldean.

Visesa, GUZTIRA (ARABAKO EGOITZA NAGUSIA + BIZKAIKO BHB + GIPUZKOAKO BHB)

AIRERA EGINDAKO URTEKO IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan:

Visesa osatzen duten egoitza guztiak kontuan hartuta, hona hemen aztertu diren gasen igorpenen zifrak:

AIREKO IGORPENAK Visesa	A zifra	B zifra	R zifra = A/B
	Sortutako zenbatekoa (t)	Pertsona kop.	Efizientzia-adierazlea (t/pertsona)
NOX IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan			
GUZTIRA 2019an	0,457	88	0,00519
GUZTIRA 2018an	0,730	88	0,00830
GUZTIRA 2017an	0,667	77	0,00867
SOX IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan			
GUZTIRA 2019an	0,029	88	0,00033
GUZTIRA 2018an	0,056	88	0,00064
GUZTIRA 2017an	0,051	77	0,00067
PM10 IGORPENAK, GUZTIRA, Visesan			
GUZTIRA 2019an	0,048	88	0,00055
GUZTIRA 2018an	0,085	88	0,00097
GUZTIRA 2017an	0,078	77	0,00101

2019an, nabarmen murriztu da airera egingdako igorpenen efizientzia-adierazlea honako gas hauen kasuan: NOx (% 37,5); SOx (% 48,4) eta PM10 partikulak (% 43,3). Dagoeneko esan dugunez, horren arrazoa da egoitza guztietan erregai gutxiago kontsumitu izana eta gasolioa erabiltzen zuten 6 ibilgailu 6 ibilgailu hibridorekin (gasolina+PGL) ordezkatu izana Visesaren flotan.

6. VISESAREN INGURUMEN-PORTAERARI BURUZKO BESTE ADIERAZLE BATZUK: INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK BULEGO JASANGARRIAK IZATEKO

Visesak **Sektoreko Erreferentzia Dokumentua (SED)**, **administrazio publikoaren sektorerako ingurumen-kudeaketarako jardunbide egoki eta bikaintasuneko parametro konparatiboari buruzkoa** hartu du oinarri eta, hortik abiatuta, BULEGO JASANGARRIAK izateko hainbat adierazle kalkulatu ditu, 2018tik aurrera. Hala, urtero gauzatzen dugun helburuen berrikuspenaren esparruan eta gure ingurumen-alderdi eta kudeaketa-politikarekin bat, adierazle horiek aintzat har ditzakegu gure egoitzei loturiko ingurumen-portaera hobetzeko ekintza berriak gauzatzekoan.

Ingurumena kudeatzeko jardunbide egokiak bulego jasangarriak izateko

EFIZIENTZIA ENERGETIKOA: energiaren kontsumoa kudeatu eta murriztea

Jarraian, egoitzetako kontsumo elektrikoari loturiko adierazleak ageri dira, lurzoruaren erabileraren eta kontsumo elektrikoaren arteko proportzioa kontua, egoitzaren eta urtearen arabera.

Energia elektrikoaren urteko kontsumoa, guztira, gainazal-unitateko			
	ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	BIZKAIKO BHB	GIPUZKOAKO BHB
	kwh/m ² /urte	kwh/m ² /urte	kwh/m ² /urte
GUZTIRA, 2019an	61,85	76,01	71,60
GUZTIRA, 2018an	68,03	121,28	73,87
GUZTIRA, 2017an	72,86	128,98	76,18

Berotegi-efektua eragiten duten eta kontsumo elektrikoari lotuta dauden gasen urteko igorpenak, gainazal-unitateko			
	ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	BIZKAIKO BHB	GIPUZKOAKO BHB
	† CO ₂ /m ² /urte	† CO ₂ /m ² /urte	† CO ₂ /m ² /urte
GUZTIRA, 2019an	0,000	0,012	0,000
GUZTIRA, 2018an	0,016	0,039	0,017
GUZTIRA, 2017an	0,019	0,050	0,020

APLIKATU DIREN INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK

- Iturri berriztagarrietatik datorren elektrizitatea kontsumitzeari esker, ezabatu egin dira kontsumo elektrikoari loturiko CO₂ igorpenak.
- Elektrizitatearen kontsumoari buruzko datuaren jarraipena egin eta datu hori maiz jasoko dela zehaztu eta ezarri da.
- Egunerokoan ekintza txikiak aplikatzen dira baliabide horren kontsumoa jasangarria dela bermatze aldera.

URA: uraren kontsumoa kudeatu eta murriztea

Uraren urteko kontsumoa, guztira, gainazal-unitateko	
	ARABAKO EGOITZA NAGUSIA
	m ³ /m ² /urte
GUZTIRA, 2019an	0,046
GUZTIRA, 2018an	0,052
GUZTIRA, 2017an	0,050

APLIKATU DIREN INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK

- Elektrizitatearen kontsumoari buruzko datuaren jarraipena egin eta datu hori maiz jasoko dela zehaztu eta ezarri da.
- Egunerokoan ekintza txikiak aplikatzen dira baliabide horren kontsumoa jasangarria dela bermatze aldera.

HONDAKINAK: hondakinen sorrera kudeatu eta murriztea

Bulegoetan sortzen diren, bereiz jasotzen diren eta birziklatzera bidaltzen diren hondakin ez-arriskutsuen pisu osoaren ehunekoa, sortzen diren hondakin ez-arriskutsuen guztirakoarekiko [(HEA/HEA+HH)]

	ARABAKO EGOITZA NAGUSIA	BIZKAIKO BHB	GIPUZKOAKO BHB
	(%)	(%)	(%)
GUZTIRA, 2019an	27,53	82,55	60,98
GUZTIRA, 2018an	38,92	76,22	60,79
GUZTIRA, 2017an	36,92	72,35	59,81

APLIKATU DIREN INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK

- Laneko hainbat barne-praktika jarri dira martxan paper-hondakinak prebenitzeko edota murrizteko; hain zuzen ere, dokumentuak digitalizatzea sustatu da.
- Hondakinak bereizteko operatibo bat zehaztu eta ezarri da, hondakin horiek jasotzeko puntuekin, hondakin horiek ahalik eta gehien birziklatu ahal izateko.
- Hondakinen sorreraren datuen jarraipena egitea eta datu hori maiz jasotzea zehaztu eta ezarri da.
- Egunerokoan ekintza txikiak aplikatzen dira baliabide horren kontsumoa jasangarria dela bermatze aldera.

EFIZIENTZIA MATERIALEN ERABILERAN: ingurumen-irizpideak aplikatzea paperaren kontsumoan

MATERIALAK atalean esan den eran, eta efizientzia-adierazleetan jaso den moduan, Visesaren adierazleetakoa bat paperaren kontsumoa da; kasu honetan, adierazle horrek erreferentzia egiten dio A4 eta A3 tamainako paperaren kontsumoari. Horri dagokionez, esan beharra dago azken hiru urteetan, baita aurretik ere, kontsumitzen den paper guztiak aintzat hartzen duela ingurumen-irizpidea.

APLIKATU DIREN INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK

- Laneko hainbat barne-praktika ezarri dira; hala nola, dokumentazioaren digitalizazioari lehentasuna ematea edo dokumentuak bi aldeetatik inprimatzea.
- Erosketa eta kontratazio publiko berdearen alde egin da eta ingurumen-irizpidedun materialak erosteko eta kontsumitzeko konpromisoa hartu da.
- Laneko hainbat barne-praktika zehaztu dira, zaharkituta gera daitezkeen arren, erabiltzen jarrai daitezkeen materialak berriz erabiltzeko xedez; esate baterako, logotipo zaharra duten gutun-azalak berrerabiltzen jarraitzen dugu.
- Datuak hartzeko metodologia bat dugu, zehaztutako jardunbide horien guztien jarraipena egin ahal izateko.

Jasangarritasun Energetikoaren Dekretuaren esparruko hobekuntza

2015ean, irailaren 22ko 178/2015 DEKRETUA, Euskal Autonomia Erkidegoko arlo publikoaren jasangarritasun energetikoari buruzkoa, onetsi zen; 2019an, bestalde, 4/2019 Legea eta 25/2019 Dekretua onetsi ziren, biak ala biak energiaren efizientziari eta jasangarritasuna hobetzeari buruzkoak, bereziki Euskadiko erakunde publikoetan.

Hori dela eta, Visesak zenbait neurri hartu ditu energia aurreztu eta efizientzia hobetzeko, hala azpiegituretan, nola jardueretan:

- 2018an, energia-efizientziari buruzko klausulak txertatu dira kontratazioetan, baliabide energetikoen kontsumo jasangarria ahalbidetze aldera.
- 2018an, gas likidotuzko lehen autoa gehitu da Visesaren ibilgailu-parkean. Horri Arabako hiriburu Gasteizen zehar mugitzeko erosi ziren bi bizikleta elektrikoak gehitu behar zaizkie.
- 2019an, elektrizitate garbia kontsumitzeko kontratua egin zen Eusko Jaurlaritzarekin.
- 2019an, ibilgailu elektrikoak kargatzeko bi poste jarri dira gure 3 bulegoetatik bitan (Gasteiz eta Bilbo); hori da 2020rako aurreikusi den ibilgailu elektrikoaren erosketa bermatzeko lehen urratsa. Ibilgailu elektriko horiek 2019an erosi ziren gas likidotuzko 5 ibilgailuei gehituko zaizkie.

7. PROIEKTUETAKO INGURUMEN-PORTAERA

Gure sustapen guztiek zorrotz betetzen dituzte "**Visesaren diseinu- eta eraikuntza-irizpideak**". Irizpide horiek autoexigentzia eta gainprestazio garrantzitsuak hartzen dituzte barne, indarrean dagoen legediaren aldean; hori bereziki aipagarria da energia-efizientziaren eta jasangarritasunaren arloan.

Arkitektoak eta zuzendaritza fakultatiboak kontratatzerakoan, Visesak hainbat irizpide aplikatzen ditu horiek baloratu, esleitu eta hautatzeko, besteak beste:

- Ekodiseinuaren eta ingurumena kudeatzeko sistemen ziurtagiria, ISO 14001 edo antzekoak.
- Arkitekturako hobekuntza gisa baloratzen diren diseinu-irizpideak, energiaren eta lehengaien kontsumoari, zaratari, ingurune naturalari, higieneari eta argiztapenari dagokienez; kasu batzuetan, irizpide horiek babes publikoko etxebizitzak diseinatzeko ordenantzaren beraren gainetik daude.
- Arkitektoek aurkeztutako ingurumen-irizpideak edo bestelako irizpideak ere baloratzen dira, eta puntuazio altuagoa jasotzen dute hornitzailearen lizitazioan.

Visesak kudeatzen dituen proiektuetan, 3 ekodiseinu-maila aurki ditzakegu urtean idatzitako proiektuetarako:

PROIEKTUEN EKODISEINU-MAILA Visesak KONTRATATUAK	2017	2018	2019
Azterketa egin duen estudioak ekodiseinua aplikatzen dio Visesaren proiektuari (ekodiseinu-maila altua)	1	0	0
Gure proiektua idatzi duen estudioak ekodiseinu-ziurtagiria du eta Visesaren diseinu- eta eraikuntza-irizpideak erabiltzen ditu (ekodiseinu-maila ertaina)	3	1	3
Gure proiektua idatzi duen estudioak Visesaren diseinu- eta eraikuntza-irizpideak erabiltzen ditu, baina ez besterik (ekodiseinu-maila txikia)	1	0	1

(*) Taulan, obra-lizitazioa dagokien urtean gauzatu duten proiektuak adierazi dira.

Energia-ziurtagiria hobetzea ere ingurumen- eta kalitate-bermetzat hartzen da. Hori dela eta, Visesak % 30eko energia-aurrezpena ziurtatzen du, gutxienez, bere eraikin guztietan; horrek esan nahi du A, B eta C energia-kalifikazioak dituztela Visesaren eraikinek.

Hurrengo taulan, proiektuetan zehaztutako **AURREIKUSITAKO energia-kalifikazioen zerrenda** (teorikoak diseinuan) eta azken urteotan gauzatu diren proiektuetan lortutako **BENETAKO energia-kalifikazioak** (praktikan) ageri dira.

Visesaren SUSTAPENETAN LORTUTAKO ENERGIA-KALIFIKAZIOAK	TEORIKOA	BENETAKOA
2017		
B-046. 190 BOE.BOLUETA (Bilbo)	A	A
G-066. 14 ES+16 BOE. AZKOITIA (Floreaga)	A	
G-070. 20 BOEa+30 PTE. ZARAUTZ (Aldapeta)	B	B
B-097. 65 BOE. BASAURI (Sarratu)	A	A
B-086. 72 BOE. BARAKALDO	B	B
2018		
B-043. 108 BOE+63 ES. BOLUETA (Bilbo)	A	A
B-067. 101 ES. LEIOA (Leioandi)	B	B
G-061. 33 BOEa+32 PTE.HONDARRIBIA (Muliata)	A	A
G-051. 32 BOE.IRUN (Oinaurre)	B	B
G-063. 70 BOEa.MORLANS (Donostia)	A	A
2019		
B-045. 58 ES+52 BOEa+53 BOE.SESTAO (Vega Galindo)	B	B
B-087. 32 BOEa. SANTURTZI	A	A
B-070. 65 BOE. BASAURI (Sarratu)	A	A
G-063. 70 BOEa. MORLANS (Donostia)	A	A

BOE: Babes Ofizialeko Etxegizitza- BOEa: Babes Ofizialeko Etxebizitza alokairuan- ES: Etxebizitza Soziala

Aurreko taula horretan ikus daitekeen eran, 2017ko kasu batean izan ezik, Visesak mantendu egin ditu proiektuen diseinuan aurreikusi ziren energia-kalifikazioak.

APLIKATU DIREN INGURUMENA KUDEATZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK

- **Aipatutakoez gain, Visesak eguzkitiko energia termikoa** (edo beste **energia-iturri berriztagarri** baliokide bat) **biltzeko gailuak txertatzen ditu bere sustapenetan**, eta horrek ur bero sanitarioa izateko urtean behar den bataz besteko energia guztiaren % 60 estali behar du, nahiz eta araudiak % 30 baino ez duen eskatzen.
- **Visesak sustapen guztien jasangarritasuna diseinatzen eta ebaluatzen du.** Horretarako, Eusko Jaurlaritzaren Etxebizitzen Eraikuntza Iraunkorrerako Gida erabiltzen du, eta etxebizitza guztiak A kalifikazioa edo hobea duten etxetresna elektrikoekin ekipatzen ditu, entregatu baino lehen.
- Azken urteotan, **Visesa lanean hasi da kontratazio publiko berdearen alorrean;** horretarako, eraikuntza-obra eta -proiektuak lizitatzeko pleguetan ingurumen-irizpideak txertatzen hasi gara.

Antolamenduaren arabera erabilera kontsolidatuko lurzoru eskuratzeari dagokionez, 2018an eta 2019an 134 etxebizitzarako eta 227 etxebizitzarako lurzoru eskuratu da, hurrenez hurren.

8. INGURUMEN-PORTAERA OBRETAN ETA SUSTAPEN BERRIETAN

Visesak sustatzen dituen obra guztietan dago betekizun hau: **eraikuntza-enpresa guztiek ingurumena kudeatzeko sistema bat izan behar dute**, eta sistema hori ezarrita eta ziurtatuta egon behar da. Hori ezinezkoa den kasu zehatzetarako, Visesak ingurumen-kudeaketako plan bat dauka, eta, beraz, eraikuntza-enpresak horri jarraitu behar dio exekutatu duen obra gauzatzera.

Halaber, **ingurumen-portaera definitzen duten alderdi nagusien kontrola eta jarraipena gauzatu du Visesak obretan eta sustapen berrietan**. Horretarako, Visesak urtero eskatzen die eraikuntza-enpresei egin dituzten obrei loturiko ingurumen-informazioa aurkez dezatela.

Visesak datu horiek jasotzeko protokolo bat egin, onetsi eta ezarri du; protokolo horren iraupen txikiagoa da, eta, aldi berean, posible den guztietan, datuen jatorria eta zehaztasuna ziurtatzen ditu, kontuan hartuta datu horiek askotariko obra, sustapen eta eraikuntza-enpresatatik datozela.

Jarraian, **2019an** eta aurreko urteetan jasotako **datuak** ageri dira.

Obrei eta sustapen berriei loturiko zeharkako ingurumen-alderdiak

ENERGIA ELEKTRIKOAREN KONTSUMOA

Eraikuntzaren sektorean egindako ikerketen arabera, **eraikin bati loturiko energia-kontsumo osoaren % 30-40 hornitzaileen energia bihurtzeko instalazioetan ematen da**. Hala ere, datu horiek ez dira oso zehatzak eta memoria honetan ez da aintzat hartu hornitzaileei loturiko kontsumo elektrikoa; izan ere, obra egiteari loturiko kontsumoa baino ez da zenbatu, eraikuntza-enpresek beraiek emandako informazioa oinarri hartuta.

ELEKTRIZITATEAREN KONTSUMOA OBREN FASEAN	2017	2018	2019
Elektrizitatearen kontsumoaren kwh	171.389	215.917	116.082
Elektrizitatearen batz besteko kontsumoa (kwh/eraikitako etxebizitza)	630,1	863,7	258,0

Esan den eran, energia elektrikoaren kontsumorik handiena eraikitako etxebizitzan bizitza erabilgarrian zehar gertatzen den zeharkako kontsumoak zehazten du; hori dela eta, eraikuntzaren jasangarritasunari loturiko honako jarduketak hauek gauzatu dira sustapen guztietan:

- Sustapen guztien jasangarritasunaren ebaluazioa, IHOBek argitaratutako “Eraikuntza eta birgaitze jasangarriaren gida Euskal Autonomia Erkidegoko etxebizitzetarako” erabiltza (Visesak gida hori egiten lagundu du).
- Energia-iturri berriztagarriak txertatzea; horretarako, eguzkiaren energia termikoa biltzeko gailuak erabiltzen ditu, ur sanitarioaren urteko eskariaren % 60 estaltzeko edo, bestela, efizientzia handiko sorkidetzako sistema alternatiboak erabiltzen ditu.
- A kalifikazioa edo hobea duten etxetresna elektrikoekin ekipatutako etxebizitzak.
- Hiri-altzariak eta eraikuntzako elementuak hautatzeko, honako faktore hauek hartuko dira aintzat:
 - bizitza erabilgarria (ahalik eta luzeena)
 - mantentzea (ahalik eta txikiena)
 - ordezkapena (ahalik eta errazena)
 - ingurumen-inpaktua (ahalik eta txikiena: legez kontrolatutako zura, birziklatutako materialak, energia berriztagarrien aprobetxamendua...)

ERREGAIAREN KONTSUMOA

Hau izan da Visesaren sustapenetan egon den gasolio-kontsumoa, obrak exekutatu bitartean:

GASOLIOAREN KONTSUMOA OBREN FASEAN	2017	2018	2019
Kontsumitutako gasolioaren MWh	50,9	130,8	23,5
Gasolioaren batz besteko kontsumoa (MWh/ eraikitako etxebizitza)	2,97	0,88	0,05

Visesaren sustapenetan erregaien kontsumoa (gasolioa eta gas naturala) murrizte aldera, azpimarratu beharra dago tenperatura baxuko/kondentsazioko berotze-sistemen instalazioa bultzatzen dela etxebizitza guztietan. Sistema horiek oso errendimendu altua dute, % 90 ingurukoa; galdara arrunten errendimendua, aldiz, % 80 ingurukoa da.

KONTSUMO ELEKTRIKOEN IGORPENAK

Hauek izan dira Visesaren sustapenetako obrak exekutatu bitartean izan diren elektrizitatearen eta erregaien bidezko energia-kontsumoari lotutako CO₂ igorpenak:

CO₂ IGORPENAK OBREN FASEAN	2017	2018	2019
Obrako kontsumo elektrikoari loturiko igorpenak (tCO₂ bal./eraikitako etxebizitza)	0,20	0,23	0,06
Obrako erregai-kontsumoari loturiko igorpenak (tCO₂ bal./eraikitako etxebizitza)	0,05	0,21	0,01
Igorpenak (tCO₂ bal./eraikitako etxebizitza) GUZTIRA	0,25	0,44	0,07

(*) 2018an, tCO₂ eq kalkulatzeari utzi eta tCO₂ bal./eraikitako etxebizitza kalkulatzeko hasi ginen; izan ere, obrako ingurumen-portaerari loturiko beste adierazle batzuek barne hartzen zuten “eraikitako etxebizitza” faktorea; ondorioz, aldatu egiten dira aurreko urteetako balioak.

URAREN KONTSUMOA

Hona hemen Visesaren sustapenetako obrak exekutatu bitartean izan den uraren kontsumoari loturiko informazioa:

URAREN KONTSUMOA OBREN FASEAN	2017	2018	2019
m ³ ur	3.416	7.383	36.135
Uraren bataz besteko kontsumoa (m³/ eraikitako etxebizitza)	12,55	29,53	80,30

Halaber, Visesak bere ekarpena egiten du eraikitako etxebizitzek duten uraren kontsumo-efizientzia hobetzeko; horretarako, honako diseinu- eta eraikuntza-irizpide hauek txertatzen ditu exekutatu beharreko proiektuetan:

- Lorategi-eremuak kontzentratuak eta eskala txikikoak izatea, ureztatu beharreko gunek ahalik eta gehien murrizteko. Lorategirik gabeko eremuak barrubigunez, zuhaitz-azalez, legarrez, teila apurtuz edo antzeko materialez estaltzea, ureztatze ura lurrundu ez dadin.
- Soropilaren ordeztapiz erako landareak, zuhaixkak edota legar, zuhaitz-azal, zur, teila eta abarrezko gainazalak jartzea.
- Klimarako eta ingurunerako egokiak diren eta ur zein zaintza gutxi behar duten landare espezieak erabiltzea. Ahal den neurrian, landare espezieak autoktonoak izango dira.
- Zuhaitzak eta zuhaixkak erresistenteak izango dira, ahal dela hosto iraunkorrekoak eta fruiturik gabeak; horrela, zaintza gutxiago beharko dute eta ingurua ez da hainbeste zikinduko.

HONDAKINEN SORRERA

Visesaren sustapenetako obretan sortzen diren hondakinak eraikuntzako eta eraisketetako hondakinak (EEH, hemendik aurrera) dira; hondakin horiek bereizi egiten dira, motaren arabera, bai eta sailkatu ere, arriskutsuak diren ala ez kontuan hartuta.

OBREN FASEKO HONDAKIN EZ -RISKUTSUAK	2017	2018	2019
Sortutako hondakin ez-arriskutsuen t	386,6	1.654,6	5.791,5
Bataz beste sortutako HEA (t / eraikitako etxebizitza)	1,42	6,62	12,87
OBREN FASEKO HONDAKIN ARRISKUTSUAK	2017	2018	2019
Sortutako hondakin arriskutsuen t	40,7	450,0	10,4
Bataz beste sortutako HA (t/eraikitako etxebizitza)	0,23	1,80	0,02

Atal honetan ageri diren eta 2019ari dagozkion datuak sustapenetako eraikuntza-enpresek eman dituzte: B-045. 105 BOE + 58 ES. **VEGA GALINDO** (Sestao); B-046. 190 BEO. **BOLUETA** (Bilbo); B-070. 65 BOE. **BASAURI** (Sarratu); eta B-087. 32 BOE. **SANTURTZI** (San Juan). Ondorioz, 2019an **450 etxebizitza eraiki dira guztira**, eta horiek erabili dira datu hauek kalkulatzeko.

ENERGIA-ZIURTAGIRIA

Lehenago ere esan dugun moduan, energia-ziurtagiria hobetzea ere ingurumen- eta kalitate-bermetzat hartzen da. Hori dela eta, Vivesak % 30eko energia-aurrezpena ziurtatzen du, gutxienez, bere eraikin guztietan; horrek esan nahi du A, B eta C energia-kalifikazioak dituztela sustapenak osatzen dituzten etxebizitzek.

2016an, Vivesak 330 etxebizitzari eman zien energia-ziurtagiria; 2018an, 415 etxebizitzari eta, 2019an, 399ri. Hona hemen A, B edo C ziurtagiriak lortu zituzten etxebizitzaren ehunekoak:

LORTUTAKO ENERGIA-KALIFIKAZIOAK Visesaren SUSTAPENETAKO ETXEBIZITZETAN	2016	2018	2019
A kalifikazioa	% 0	% 60,2	% 18
B kalifikazioa	% 81	% 39,8	% 82
C kalifikazioa	% 19	% 0	0

(*) 2017a oso ezohikoa izan zen; izan ere, ez zen obra bukaturik jaso eta, ondorioz, ez dago urte horretako energia-kalifikazioari buruzko datuak.

Kalifikazio hori eskuratzearen bitartez, honako batzuetan besteko aurrezki hau eskuratu da erreferentziako balioekiko ("Eraikinen energia-efizientzia kalifikazioa, IDAE 2015" dokumentua):

ENERGIA-KALIFIKAZIOEN BIDEZ LORTUTAKO AURREZKIA	2016	2018	2019
Aurreztutako CO₂ igorpenen ehunekoa, araua betetzearekiko	% 46	% 64,7	% 45,3
Aurreztutako energia primario ez-berriztagarriaren ehunekoa, araua betetzearekiko	% 42	% 62,9	% 41,0

(*) 2017a oso ezohikoa izan zen; izan ere, ez zen obra bukaturik jaso eta, ondorioz, ez dago urte horretan aurreztutako CO₂ igorpenen eta energia primario ez-berriztagarriari buruzko datuak, kalifikazio energetikoei dagokienez.

Eraikuntza-enpresen ingurumen-portaera

Visesaren sustapenetako obrak egiten dituzten eraikuntza-enpresek UNE-EN ISO 14001 edo antzeko ingurumena kudeatzeko sistemak dituzte. Eraikuntza-enpresa horiek askotariko ekintzak eta jardunbide egokiak ezartzen dituzte kontsumoa, hondakinak, isuriak, igorpenak eta zarata murrizteko obrak exekutatzeko dituzten bitartean.

Hona hemen obren fasean eraikuntza-enpresek energiaren kontsumoa (elektrizitatea edo gasolia) eta uraren kontsumoa murrizteko eta igorpenak kontrolatzeko gauzatu dituzten ekintzetako batzuk:

- Energia arduraz kontsumitzeko sentsibilizazio kanpainak egitea, obrako pertsona guztiei zuzenduak (informazioa, prestakuntza, kartelak edo jardunbide egokien eskuliburua).
- Argi naturala ahalik eta gehien erabiltzea eta aldian-aldian argiztapen-maila eta klimatizazio-sistemak berrikustea, energiaren kontsumoa optimizatzen.
- Energia aurrezten duten argiztapen-sistemak erabiltzea eta tenporizadoredun etengailuak instalatzea zerbitzu-guneetan, aldageletan eta abarretan.
- Erabiltzen ari ez diren ekipoak eta argiak itzaltzea.
- Obrako kontsumoak kontrolatzea.
- Ibilgailuak eta makina astunak egoera onean mantentzea, gehiegizko kontsumoak saihesteko, baita makinaren mugimenduak antolatu eta optimizatzea ere.
- Mailegu-guneak eta zabortegeak aukeratzeko irizpideetako bat izatea horiek obratik zein distantzira dauden; horrela, garraioak eragindako erregai-kontsumoa murriztu ahal da.
- Presioa mugatzeko gailuak eta kontsumo baxuko difusoreak eta elementu sanitarioak instalatzea, baita helduleku bakarreko tenporizadoredun txorrotak ere, laneko instalazioetan.
- Bideak bustitzean eta egiturak ontzean, uraren erabilera optimizatzea.
- Makinak eta ibilgailuak presiopeko urarekin garbitzea.
- Iturgintza-instalazioak ikuskatzea, ihesak hautemateko. Arreta berezia jarriko zaie ur beltzen eta isurien hodie.
- Makinen zaintza-lanak zorrotasun handiz kontrolatzea, oliorik edota hidrokarburorik isurtzen ez dela ziurtatzeko, baita makinak garbitzetik eratorritako ur zikina zuzenean isurtzea debekatzea ere.
- Lurraren drainatze-sare naturalak uneoro behar bezala funtzionatzen duela bermatzea.
- Obran azkar ekiten duten material xurgagarriak izatea, nahi gabeko isuriren bat egongo balitz ere (sepiolita, tapaki xurgagarriak...).
- Produktu kimikoak behar bezala gordetzeko gune bat gaitzea. Biltegiatze-gune hori euste-azpil baten gainean egotea, nahi gabeko isuririk edo ihesik egonez gero ere, segurtasuna bermatu ahal izateko.
- Kanaletak, azpilak eta hormigoi-hondakinak garbitzeko gune bat zehaztea eta behar bezala seinaleztatzea.

Obrek irauten duten bitartean eraikuntza- eta eraisketa-hondakinek (EEH) ingurumenean duten eragina murrizteko eta sortutako beste hondakin batzuk gaika jasotzean horien kudeaketa errazteko, eraikuntza-enpresek honako ekintza hauek gauzatu dituzte, besteak beste:

- Obretan sortutako EEH guztiak jatorrian bereiztea: harriak, egurra, metalak, igeltsua, ehunak, plastikoak eta hondakin arriskutsuak. Gainera, proiektuaren dokumentuetan jaso dute hondakin bakoitzetik zenbat sortzea aurreikusten zen eta horiek nola sailkatu, gorde, garraiatu eta botako ziren.
- Obra bakoitzean sortutako EEHak kontrolatzea eta horien jarraipena egitea.
- Obran gune garbi bat gaitzea, edukiontzi kopuru aldagarri batekin, fase bakoitzaren beharren arabera, hondakin ez-arriskutsu mota bakoitzerako, baita hondakin arriskutsuetarako beharrezko edukiontziekin ere. Azken horiek obrako puntu finko batean egon dira, behar bezala seinaleztatuta.

- Mantentze-lanei dagozkien zeregin mekanikoak horretarako baimena duten eta hondakinak kudeatzaile baimendun batekin kudeatzen dituzten tailerretan egin dira.
- Hondakinak obran bertan berrerabiltzea (egurra).

Obra-fasean, indarreko araudia betetzeaz gain, garrantzitsua da beste hainbat neurri ere ezartzea, zarata, bibrazioak eta askatzen den hautsa murrizteko; hona hemen neurri horietako zenbait:

- Jarduera zaratatsuak egunez bakarrik egitea eta, ezohiko eran, gaueko ordutegian jarduera zaratatsurik egin behar izanez gero, horretarako baimena eskatzea udalari.
- Makina guztiek dagozkien ikuskapen teknikoak jaso dituztela egiaztatzea.
- Zarata gutxi egiten duten makina modernoak erabiltzea.
- Obraren baimendutako gehieneko abiadura murriztea.
- Instalazio osagarriak kutsadura akustikoa ingurune sentikorragoetara transmititzeko oztopo gehien zuten guneeetan jartzea.
- Behar bezala seinaleztatzea, informazio-kanpainak egitea eta ingurumen-kudeaketako jardunbide egokiei loturiko barne-jarraibideak betetzea.
- Obretara iristeko aurretik existitzen ziren bideak erabiltzea; horrela, ez da beharrezkoa izango sarbide berriak eraikitzea edo hutsik zeuden lursailak okupatzea.
- Obraren eragina jaso dezakeen gainazala mugatzea (horretarako, mugen balizajea egin da).
- Materialak kargatzeko eta garraiatzeko lanak optimizatzea, egunean ahalik eta joan-etorri gutxien egite aldera.
- Materialak ebakitzeko metodo hezeak erabiltzea.
- Obretako bideak eta materialak garraiatzeko erabiltzen diren gunek zein ibilgailuak aldian-aldian bustitzea.
- Kamioetan garraiatutako materiala olanez estaltzea eta lurak mugitu bitartean kamioen gurpilak garbitzea.

9. INGURUMENARI LOTURIKO LEGE-BETEKIZUNEN ETA BESTE BETEKIZUN BATZUEN BETETZE-MAILA

Ingurumenari loturiko lege-betekizunen betetze-maila:

Visesak bete egiten ditu aplikagarri zaizkion ingurumenari loturiko lege-betekizun guztiak.

INGURUMENA	EGOERA
<p>SAILKATUTAKO JARDUERAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Otsailaren 27ko 3/1998 Lege Orokorra, Euskal Herriko ingurugiroa babestekoa. (1998/03/27ko 59. zenbakiko EHAA). Apirilaren 23ko 7/2012 Legea, barne-merkatuko zerbitzuei buruz Europako Parlamentuak eta Kontseiluak abenduaren 12an emandako 2006/123/EE Direktibara egokitze aldera zenbait lege aldatzekoa (VIII. kapitulua). (2012/10/30eko 84. zenbakiko EHAA). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA: Irekitzeko lizentzia: 2009/04/14</p> <p>BIZKAIKO BHB: Irekitzeko lizentzia: 2019/07/18</p> <p>GIPUZKOAKO BHB: Irekitzeko lizentzia: 2013/04/16</p>
<p>HONDAKINAK</p> <ul style="list-style-type: none"> Otsailaren 27ko 3/1998 Lege Orokorra, Euskal Herriko ingurugiroa babestekoa. (1998/03/27ko 59. zenbakiko EHAA). Otsailaren 8ko MAM/304/2002 Agindua, Hondakinen europar zerrenda eta hondakinak baloratu eta suntsitzeko operazioak argitara ematen dituen (2002/02/19ko BOE). (MAM/304/2002 Aginduko akatsen zuzenketa (02/03/12ko BOE), Hondakinen europar zerrenda eta hondakinak baloratu eta suntsitzeko operazioak argitara ematen dituen). Uztailaren 28ko 22/2011 Legea, hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa (2011/07/30eko 181. zenbakiko BOE). Maiatzaren 4ko 17/2012 Legegintzako Errege Dekretua, ingurumen arloko premiazko neurriei buruzkoa. Zenbait berrikuntza egiten dizkio 22/2011 Legeari (2012ko maiatzaren 5eko BOE). 2014ko abenduaren 18ko Batzordearen 2014/955/EB Erabakia, hondakinen zerrendari buruzko 2000/532/EE Erabakia aldatzekoa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2008/98/EE Zuzentarauarekin bat etorri (DOUE L370/44 30/12/2014). Ekainaren 2ko 553/2020 Errege Dekretua, Estatuaren Lurraldearen Barruko Hondakinen Lekualdaketa arautzen duena (2020/06/19ko 171. zenbakiko BOE) Vitoria-Gasteizko Garbiketari eta Hondakinen Bilketa eta Garraioari buruzko Gasteizko Ordenantza (2005/07/29ko 85. ALHAO). 07/02/23an aldatu zen (2007/06/27ko 77. zenbakiko ALHAO). Bilboko Udalaren Ordenantza, Ingurumena babesteari buruzkoa (2000/06/10). Donostiako Udalaren Ordenantza, Hiri-hondakinak jasotzeari buruzkoa (02/04/23ko 74. zenbakiko GAO). Hiri-hondakin solidoen bilketari buruzko ordenantzaren aldaketa behin betiko onestea (10/10/28ko 207. zenbakiko GAO). Martxoaren 20ko 6/2019 Foru Araua, Gipuzkoako Hiri Hondakinak Kudeatzeko 2019-2030 Plan Orokorra onesten duena (19/03/25eko 57. zenbakiko GAO). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA: Mankomunitate bidezko bilketa.</p> <p>BIZKAIKO BHB: Udal-bilketari entregatzen zaio.</p> <p>GIPUZKOAKO BHB: Udal-bilketari entregatzen zaio.</p>

INGURUMENA	EGOERA
<p>HONDAKIN ARRISKUTSUAK</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 20/1986 Legea egikaritzeko Erregelamendua onesten duen uztailaren 20ko 833/1988 Errege Dekretua. (1988/07/30eko 182. zenbakiko BOE). ▪ 833/1988 ED aldatzen duen ekainaren 20ko 952/1997 ED. ▪ Uztailaren 28ko 22/2011 Legea, hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa (2011ko uztailaren 29ko BOE), Hondakinei buruzko apirilaren 21eko 10/1998 Legea indargabetzen duena. ▪ Otsailaren 8ko MAM/304/2002 Agindua, Hondakinen europar zerrenda eta hondakinak baloratu eta suntsitzeko operazioak argitara ematen dituena (2002/02/19ko BOE). (MAM/304/2002 Aginduko akatsen zuzenketa (02/03/12ko BOE), Hondakinen europar zerrenda eta hondakinak baloratu eta suntsitzeko operazioak argitara ematen dituena). ▪ Maiatzaren 4ko 17/2012 Legegintzako Errege Dekretua, ingurumen arloko premiazko neurriei buruzkoa. Zenbait berrikuntza egiten dizkio 22/2011 Legeari (2012ko maiatzaren 5eko BOE). ▪ 2014ko abenduaren 18ko Batzordearen 2014/955/EB Erabakia, hondakinen zerrendari buruzko 2000/532/EE Erabakia aldatzekoa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2008/98/EE Zuzentarauarekin bat etorritik (DOUE L370/44 30/12/2014). ▪ Ekainaren 2ko 553/2020 Errege Dekretua, Estatuaren Lurraldearen Barruko Hondakinen Lekualdaketa arautzen duena (2020/06/19ko 171. zenbakiko BOE) 	<p>Hondakin Arriskutsuen ekoizle izaeratik salbuesita egotearen komunikazioa Visesa osorako, 2004/01/26an (salbuespen hori 2017/01/19an eguneratu zen)</p>
<p>HONDAKIN EZ-ARRISKUTSUAK</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otsailaren 27ko 3/1998 Lege Orokorra, Euskal Herriko ingurugiroa babestekoa. ▪ Uztailaren 28ko 22/2011 Legea, hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa. ▪ MAM/304/2002 Agindua, otsailaren 8koa, hondakinak balioztatze eta deuseztatze eragiketak eta hondakinen europar zerrenda, baita haren hutsen ZUZENKETA ere, argitaratzen duena. ▪ 2009ko otsailaren 24ko 49/2009 Dekretua, hondakinak hondakindegietan biltegitatuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena (2009/03/18ko 54. zenbakiko EHAA); 423/1994 Dekretua indargabetzen du (1994/12/19ko 239. zenbakiko EHAA). ▪ 2014ko abenduaren 18ko Batzordearen 2014/955/EB Erabakia, hondakinen zerrendari buruzko 2000/532/EE Erabakia aldatzekoa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2008/98/EE Zuzentarauarekin bat etorritik (DOUE L370/44 30/12/2014). ▪ Martxoaren 19ko SND/271/2020 Agindua, zeinaren bidez hondakinak kudeatzeari buruzko jarraibideak ezartzen baitira COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiak irauten duen bitartean (2020/03/22ko 79. zenbakiko BOE). ▪ Ekainaren 2ko 553/2020 Errege Dekretua, Estatuaren Lurraldearen Barruko Hondakinen Lekualdaketa arautzen duena (2020/06/19ko 171. zenbakiko BOE) 	<p>Hondakin ez-arriskutsuen ekoizle adierazpena eguneratzea zentro eta egoitza guztietarako (2017/03/06).</p>
<p>GAILU ELEKTRIKO ETA ELEKTRONIKOAK (GEE)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otsailaren 20ko 110/2015 Errege Dekretua, gailu elektriko eta elektronikoen hondakinei buruzkoa (2015eko otsailaren 21eko 45. zenbakiko BOE). 	<p>GEE hondakinak Gasteizko Egoitza Nagusian zentralizatzen dira. Hondakinak baimendutako kudeatzaile bati ematen zaizkio.</p>

INGURUMENA	EGOERA
<p>PILA ETA METAGAILUEN HONDAKINAK</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua, Pila eta metagailuei, eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzkoa. (2008/02/12ko 37. zenbakiko BOE). ▪ Otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua, Pila eta metagailuei, eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzkoa, aldatzen duen 2010/07/23ko 943/2010 Errege Dekretua. (2010/08/05eko 189. zenbakiko BOE). ▪ Otsailaren 1eko 106/2008 Errege Dekretua, Pila eta metagailuei, eta horien hondakinen ingurumen-kudeaketari buruzkoa, aldatzen duen uztailaren 24ko 710/2015 Errege Dekretua. (2015/07/25eko 177. zenbakiko BOE). 	<p><u>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</u> Udal-garbiguneetan entregatzen dira. UPS bateriak baimendutako kudeatzaileari ematen zaizkio.</p> <p><u>BIZKAIKO BHB:</u> Udal-garbiguneetan entregatzen dira.</p> <p><u>GIPUZKOAKO BHB:</u> Udal-garbiguneetan entregatzen dira.</p>
<p>GOI-TENTSIOA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Maiatzaren 9ko 337/2014 Errege Dekretua, goi-tentsioko instalazio elektrikoetako baldintza teknikoari eta segurtasun-bermeei buruzko erregelamendua eta ITC-RAT 01 eta 23 bitarteko jarraibide tekniko osagarriak onartzen dituena (2014/06/09ko 139. zenbakiko BOE). ▪ 337/2014 Errege Dekretuko akatsak zuzentzea (2014/06/09ko 139. zenbakiko BOE). <ul style="list-style-type: none"> ▪ Urtarrilaren 16ko 5/2018 industriako segurtasunaren erregelamenduaren menpeko instalazioetarako eta ekipamenduetarako berrikuspen prozedura ezartzen duena (2018/01/29ko 20. zenbakiko EHAA). 	<p><u>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</u> Transformadore bat dauka. -Martxan jartzea: 2009/01/22 -OCaren azken ikuskatzea: 2019/12/02 -Hurrengo ikuskatzea: 2022/12/02</p> <p><u>BIZKAIKO BHB:</u> ez dagokio</p> <p><u>GIPUZKOAKO BHB:</u> ez dagokio</p>
<p>BEHE-TENTSIOA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1989ko urriaren 29ko Agindua, behe-tentsioko instalazio elektrikoari dagokienez, martxan jartzea, zabaltzea, titularitatea aldatzea eta aldizkako azterketetan bete behar diren baldintzak finkatzen dituena. (1989/11/92ko 206. zenbakiko EHAA). ▪ Abuztuaren 2ko 842/2002 Errege Dekretua, behe-tentsiorako Erregelamendu Elektroteknikoa onartzen duena. (2002/09/18ko 224. zenbakiko BOE). ▪ ITC-BT-04: instalazioen dokumentazioa eta martxan jartzea. ▪ ITC-BT-05: ikuskatzeak. ▪ ITC-BT-18: lur-konexioen instalazioak. ▪ ITC-BT-33: obretarako behin-behineko eta aldi baterako instalazioak. ▪ Abenduaren 12ko 1053/2014 Errege Dekretua, zeinaren bidez BT 52 "Helburu berezietako instalazioak. Ibilgailu elektrikoak birkargatzeko azpiegitura" Jarraibide Tekniko Osagarria onartzen baita. (2014/12/31ko 316. zenbakiko BOE). ▪ Industriaren eta Enpresa Txiki eta Ertainen Zuzendaritza Nagusiaren 2020ko urtarrilaren 9ko Ebazpena, behe-tentsiorako Erregelamendu Elektroteknikoaren (abuztuaren 2ko 842/2002 Errege Dekretuaren bitartez onetsi zen) ITC-BT-02 jarraibide tekniko osagarria osatzen duten arauen zerranda eguneratzen duena. 	<p><u>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</u> -Martxan jartzea: 2009/01/22 -OCaren azken ikuskatzea: 2019/06/07 -Hurrengo ikuskatzea: 2023/06/07</p> <p><u>BIZKAIKO BHB:</u> -Martxan jartzea: 2019/06/17 -Hurrengo ikuskatzea: 2024/06/10</p> <p><u>GIPUZKOAKO BHB:</u> -Martxan jartzea: 08.04.2013</p>

INGURUMENA	EGOERA
<p>EITE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretua, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamendua onartzen duena (2007ko abuztuaren 29ko BOE). ▪ 2008/07/22ko Agindua, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamenduari (EITE) lotutako arauak xedatzen dituena (2008/09/23ko 181. zenbakiko EHAA). ▪ Azaroaren 27ko 1826/2009 Errege Dekretua, eraikinetako instalazio termikoen erregelamendua aldatzen duena, uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak onetsi zuena (2009/12/11ko 298. zenbakiko BOE) ▪ 2010eko otsailaren 19ko Ebazpena, Eraikinetako Instalazio Termikoen Aldizkako Ikuskapenei buruzko Eskuliburua onesten duena. (2010/05/13ko 88. zenbakiko EHAA). ▪ Apirilaren 5eko 238/2013 Errege Dekretua, Eraikinetako Instalazio Termikoen Erregelamenduko zenbait artikulua eta jarraibide tekniko aldatzen dituena, uztailaren 20ko 1027/2007 Errege Dekretuak onetsi zuena (2013/04/13ko 89. zenbakiko BOE). ▪ Urtarilaren 16ko 5/2018 industriako segurtasunaren erregelamenduaren menpeko instalazioetarako eta ekipamenduetarako berrikuspen prozedura ezartzen duena (2018/01/29ko 20. zenbakiko EHAA). ▪ 2020/81 Dekretua, Industria Segurtasunari buruzkoa (2020/07/14ko 137. zenbakiko EHAA). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Martxan jartzea: 2009/07/28. -OCaren azken ikuskatzea: 2018/12/02 - Hiru hilean behingo eta urtean behingo mantentze-lanak. <p>BIZKAIKO BHB:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Martxan jartzea: 2019/06/13 -Azken ikuskatzearen data: 2019/06/27 - Hiru hilean behingo eta urtean behingo mantentze-lanak. <p>GIPUZKOAKO BHB: Berotze-eta klimatizazio-sistemak eta ur bero sanitarioa instalatzea (jabekideen erkidegoa)</p>
<p>BEROTEGI-EFEKTUA ERAGITEN DUTEN GAS FLUORDUNAK</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EUROPAKO PARLAMENTUAREN ETA KONTSEILUAREN 2014ko apirilaren 16ko 517/2014 Erregelamendua (EB), berotegi efektuko gas fluordunei buruzkoa eta 842/2006 Erregelamendua (EE) indargabetu duena (2014/05/20ko 150. zenbakiko DOUE) ▪ Otsailaren 17ko 115/2017 Errege Dekretua, gas fluordunen eta haietan oinarritutako ekipamenduen merkaturatzea eta manipulazioa eta halakoak erabiltzen dituzten profesionalen egiaztatzea arautzen dituena eta gas fluordunak isurtzea berekin dakarten jarduerak hartzen dituzten instalazioetarako betekizun teknikoak ezartzen dituena. (2017/02/18ko 42. zenbakiko BOE). ▪ PRA/905/2017 Agindua, irailaren 21ekoa, otsailaren 17ko 115/2017 Errege Dekretuaren I. eta II. eranskinak aldatzen dituena; errege-dekretu horren bidez, gas fluordunen eta haietan oinarritutako ekipamenduen merkaturatzea eta manipulazioa eta halakoak erabiltzen dituzten profesionalen egiaztatzea arautzen dituena eta gas fluordunak isurtzea berekin dakarten jarduerak hartzen dituzten instalazioetarako betekizun teknikoak ezartzen dituena (2018/05/15eko 116. zenbakiko BOE). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Martxan jartzea: 2009/07/28 -OCaren azken ikuskatzea: 2018/12/02 - Hiru hilean behingo eta urtean behingo mantentze-lanak. R-410A hozgarria <p>BIZKAIKO BHB:</p> <ul style="list-style-type: none"> ez dagokio. R-410AR hozgarria <p>GIPUZKOAKO BHB:</p> <ul style="list-style-type: none"> ez dagokio. Jabekideen erkidegoaren instalazioa.

INGURUMENA	EGOERA
<p>SUTEEN AURKAKO BABESA</p> <ul style="list-style-type: none"> 769/1999 Errege Dekretuaren MIE-AP5 jarraibide tekniko osagarria ITC MIE-AP5. Abenduaren 3ko 2267/2004 Errege Dekretua, Industria-establezimenduetan suteen aurkako Segurtasun-erregelamendua onartzen duena (2004/12/17ko 303. zenbakiko BOE). (2267/2004 EDko akatsak zuzentzen ditu, 2005/03/05eko 55. zenbakiko BOE). 07/03/23ko 393/2007 Errege Dekretua, larrialdi-egoerak sor ditzaketen jardueretan dabiltzan zentro, establezimendu eta bulegoen autobabesari buruzko oinarritzko araua onartzen duena (2007/03/24ko 72. zenbakiko BOE). Urriaren 31ko 842/2013 Errege Dekretua, eraikuntza produktuak eta eraikuntza elementuak suarekiko erreakzio eta erresistentzia propietateen arabera sailkatzeko araudia onesten duena. (2013/11/23ko 281. zenbakiko BOE). 2014ko uztailaren 30eko Agindua, Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasuneko sailburuarena, zeinaren bidez onartzen baita Industrialak ez diren Eraikinetako Suteen Aurkako Babes Instalazioen Egiaztatiri-eredu (2014/08/25eko 159. zenbakiko EHAA). Maiatzaren 22ko 513/2017 Errege Dekretua, suteen aurkako babes-instalazioen erregelamendua onesten duena. Akatsen zuzenketa, 1994ko maiatzaren 7koa (2017/06/12ko 139. zenbakiko BOE). 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Suteen aurkako instalazioa: 2013/04/12 Suteak itzaltzeko sistemaren hiru hileroko eta urteroko mantentze-lanak. <p>BIZKAIKO BHB:</p> <ul style="list-style-type: none"> Suteen aurkako instalazioa: 2019/07/11 Suteak itzaltzeko sistemaren hiru hileroko eta urteroko mantentze-lanak. <p>GIPUZKOAKO BHB:</p> <ul style="list-style-type: none"> Suteen aurkako instalazioa: 12.04.2013. Suteak itzaltzeko sistemaren hiru hileroko eta urteroko mantentze-lanak.
<p>ENERGIA-JASANGARRITASUNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Irailaren 22ko 178/2015 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko arlo publikoaren jasangarritasun energetikoari buruzkoa. Otsailaren 21eko 4/2019 Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzkoa. Otsailaren 26ko 25/2019 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko eraikinen eraginkortasun energetikoaren ziurtapenari eta ziurtapenaren kontrol-prozedurari eta erregistroari buruzkoa. Apirilaren 5eko 235/2013 Errege Dekretua, eraikuntzen eraginkortasun energetikoa ziurtatzeko oinarritzko prozedura onartzen duena. Abenduaren 20ko 732/2019 Errege Dekretua, Eraikuntzaren Kode Teknikoa aldatzen duena (kode hori martxoaren 16ko 314/2006 Errege Dekretuak onetsi zuen); hala, kodea egokitu egiten da eskakizun berrietara, eraikinek prestazio hobekak eskaini ditzaten bai energia-efizientziari dagokionez, bai erabiltzaileen osasunari, erosotasunari eta segurtasunari dagokienez ere. 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</p> <p>ENERGIA-KALIFIKAZIOA: B</p> <p>2027/05/25era arte balio du</p> <p>BIZKAIKO BHB:</p> <p>ENERGIA-KALIFIKAZIOA: A</p> <p>2019.07.09</p> <p>GIPUZKOAKO BHB:</p> <p>Bulegoa alokairuan 2019an.</p>
<p>URA (ISURIAK)</p> <ul style="list-style-type: none"> Uztailaren 20ko 24/07/01 Legegintzako Errege Dekretua, Uren Legearen testu bategina onesten duena (2001/07/24ko 176. zenbakiko BOE). Ekainaren 23ko 1/2006 Erkidegoko Legea, Urei buruzkoa (2006/07/19ko EHAA) Vitoria-Gasteizeko Udalaren kolektoretara doazen isuriak arautzen dituen erregelamendua - Etxekoak ez diren isurien udal-ordenantza - 1992 	<p>ARABAKO EGOITZA NAGUSIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zerbitzuaren alta eta onespina AMVISAn: 2009/01/31 eta 2010/02/26. <p>BIZKAIKO BHB:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ur sanitarioen barneko instalazioen ziurtagiria: 2019/07/04

- Bilboko Ur Partzuergoaren isuriak arautzeko erregelamendua (1989ko 63. zenbakiko BAOko erregelamendua)
- Bilbao-Bizkaia Ur Partzuergoaren saneamendu- eta arazketa-zerbitzuaren prestazioa arautzen duen ordenantza (2016ko urtarrila)
- Añarbeko Ur Partzuergoaren saneamendu-sarera egiten diren isuriak arautzen dituen erregelamendua (2006ko maiatza).

GIPUZKOAKO BHB:

Jabekideen erkidegoa
(inplizitua irekitze-lizentzian)

Borondatezko beste betekizun batzuk. Sektoreko Erreferentzia Dokumentuak

Visesak adierazten du erakundeak gauzatzen dituen jarduera guztietan betetzen direla aplikagarriak diren eta indarrean dauden Europako, estatuko, erkidegoko eta tokian tokiko ingurumen-araudiak, baita borondatez sinatutako betekizunak ere.

- Horri dagokionez, Europako Batzordeak egindako bi dokumentu hauek aztertu dira:
 - ✓ **“Best Environmental Management Practice for the Public Administration Sector”, 2019.**
<https://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>
 - ✓ **Sektoreko Erreferentzia Dokumentua; dokumentu hori Europako Batzordearen 2018ko abenduaren 19ko 2019/61/EB Erabakiaren bitartez onetsi zen eta erabaki horrek erreferentzia egiten die ingurumen-kudeaketako jardunbide egokiei buruzko sektoreko erreferentzia-dokumentuari, ingurumen-portaerari buruzko sektoreko adierazleei eta Administrazio Publikoaren sektorerako bikaintasunerako alderaketa-parametroei, 1221/2009/EE Erregelamenduaren esparruan (Erregelamendu horrek arautu egiten du erakundeek ingurumen-kudeaketa eta -auditoretza sistema komunitario batean izan dezaketen borondatezko parte-hartzea).**
http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm
 - ✓ **“Ekonomia zirkularerako ekintza-plan berria, Europa garbiago eta lehiakorrago baten alde” dokumentua, 2020ko martxokoa.**
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_20_420
- Halaber, Trantsizio Ekologikoko Ministerioak (MITECO) jardunbide egokien zenbait dokumentu egin eta argitaratu ditu; guk aztertu egin ditugu:
 - ✓ **“Ingurumenari loturiko jardunbide egokien eskuliburua familia hauetarako: administrazioa eta bulegoak”**
<https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/red-de-autoridades-ambientales-raa-/sensibilizacion-medioambiental/manuales-de-buenas-practicas/>

- ✓ **“Ingurumenari loturiko jardunbide egokien eskuliburua familia hauetarako: eraikuntza eta obra publikoak”**
<https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/red-de-autoridades-ambientales-raa-/sensibilizacion-medioambiental/manuales-de-buenas-practicas/>

- Bukatzeko, Eusko Jaurlaritzak honako hauek jarri ditu martxan:
 - ✓ **“Euskadiko Ekonomia Zirkularrerako Estrategia 2030”**
<https://www.ihobe.eus/argitalpenak/euskadiko-ekonomia-zirkularrerako-estrategia-2030-zirriborroa>

 - ✓ **“Kontratazio zirkularra. Ekonomia zirkularren sustapena erosketa eta kontratazio publiko berdearen bitartez”**

 - ✓ **“Erosketa Publiko Berdearen eta Bizi-Zikloaren Kostuaren Azterketaren Gidaliburua”**

 - ✓ **“Euskadiko Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen 2020rako Programa”**
<https://www.ihobe.eus/Publicaciones/ficha.aspx?IdMenu=97801056-cd1f-4503-bafa-f54fa80d9a44&Cod=b34b0641-45b2-4b5a-9870-469079626014&Idioma=eu-ES&Tipo=>

Dokumentu horiek aztertu ondoren, hainbat jardunbide egoki eta adierazle identifikatu ditugu, eta txertatu egin ditugu gure ingurumen-kudeaketan. Hain zuzen ere, honako alderdi hauekin daude erlazionatuta:

- Energiaren kontsumoa kudeatu eta murriztea.
- Uraren kontsumoa kudeatu eta murriztea.
- Hondakinen sorrera kudeatu eta murriztea.
- Bulegoko materialaren kontsumoa murriztea.
- Erosketetan ingurumen-irizpideak txertatzea.
- Zerbitzuen kontratazioan ingurumen-irizpideak txertatzea.
- CO₂ igorpenen sorrera murriztea.

Visesak lanean jarraituko du jardunbide-egokiak aplikatzeko eta sektoreko adierazleak definitzeko, ingurumen-kudeaketan aurrerapausoak egiten jarraitu ahal izan dezagun eta, aldi berean, beste talde eta sektore batzuen jarduna hobetzen lagun dezagun.

10. 2020KO INGURUMEN-HELBURUEN PROPOSAMENA

Kontuan hartuta alderdi zuzen eta zeharkakoen garrantzia, legeak ezarritako betekizunak, aurreko urteko helburuak eta xedeak eta kudeaketa-sistema osatzen duten gainerako elementuak, 2020ko ingurumen-programaren proposamen aurreratua jaso da:

2020ko INGURUMEN-PROGRAMA			
1. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAREN ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea		
Ingurumenak Visesaren lizitazioetan duen garrantzia maximizatzea, lehenik Erosketa Publiko Berdearen Planari atxikiz, eta gero erakundearen beraren plana sortuz. (ZUZENEKO ALDERDIAK. Aukera)	Atxikita gauden Euskadiko Erosketa eta Kontratazio Publiko Berdearen Programa 2020aren esparruan lehentasunezko zat jotako produktuak kontratatzen dauden ingurumen-irizpideak % 50ean betetzea.	2020an Ingurumen-irizpideak txertatzeko planarekin jarraitzea erosketa eta kontratazioetan. <ul style="list-style-type: none"> - Ingurumena txertatzea erosketak eta kontratazioak egiteko prozedura eta tresnetan. - 2020ko emaitzen berri ematea l'hoberi. EPEA: 2020ko abendua	Erosketa Publiko Berdearen Batzordeko taldea (kontratazioeko arduraduna, arkitekturako arduraduna eta zerbitzu orokorren arduraduna) Dedikazioa: Barnekoa (40 h)
		Visesaren jarduera eta bulegoetan ingurumenaren alderdia koordinatuko duen Ingurumen Batzordea kontsolidatzea. EPEA: 2020ko abendua	Ingurumen Batzordearen bilerak Dedikazioa: Barnekoa (40 h)

2020ko INGURUMEN-PROGRAMA			
2. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAREN ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea		
Bulegoetako kontsumo elektrikoa minimizatzea (Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako BHBak) (ZUZENEKO ALDERDIAK. Aukera)	% 1 eta % 3 artean murriztea	Erakundekeo intranetaren barruan orrialde edo atari bat sortzea ingurumen-arloa lantzeko; hori izango da Visesako lantoki eta langile guztiek informazioa jasotzeko, sentsibilizazioa sustatzeko eta parte hartzeko abiapuntua. EPEA: 2020ko abendua	Prozesuak eta Sistemak Saila. Dedikazioa: Barnekoa (40 h)
		4/2019 Legea eta 25/2019 Dekretua aplikatzen jarraitzea; bien helburua da energia-efizientzia eta -jasangarritasuna hobetzea, batez ere Euskadiko erakunde publikoetan. EPEA: 2020ko abendua	Zerbitzu Orokorrak Dedikazioa: Barnekoa (25 h)

2020ko INGURUMEN-PROGRAMA			
3. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAREN ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea		
Energia-zerbitzuetako motorren errendimendua maximizatzea (ZEHARKAKO ALDERDIAK)	% 5-10 areagotzea 3 motorretako bakoitzaren funtzionamendu-orduen kopurua (funtzionamendu optimoaren helburua: 3.200-3.700 h/urte)	Zerbitzu bat ematerakoan, funtzionamendu errealek zerbitzuaren prestazio ideialarekiko dituen desbiderapenak zuzentzeko beharrezko mantentze-lanak kontsolidatzea. EPEA: 2020ko abendua	Berrikuntza eta Iraunkortasun arduraduna Dedikazioa: Barnekoa (25 h)

2020ko INGURUMEN-PROGRAMA			
4. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAREN ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea		
ZAINZA TEKNOLOGIKOA Altzairuan oinarritutako eraikuntza industrializatua (ZEHARKAKO ALDERDIAK)	2020ko ekintzen % 90 betetzea	- Etxebizitza babestuetan Visesari altzairua oinarri duen eraikuntza industrializatua ezartzearen bideragarritasuna ebaluatzeko balioko dion azterketa estrategiko bat garatzea. EPEA: 2020ko abendua	Sail Teknikoa Kudeaketa Planean zehaztutako baliabideak

2020ko INGURUMEN-PROGRAMA			
5. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAREN ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea		
ZAINZA TEKNOLOGIKOA Aktiboki parte hartzea BIM-SPEED proiektuan, birgaitze-kasu batekin (ZEHARKAKO ALDERDIAK) Iraupena: 4 urte (2018tik 2022ra).	2020ko ekintzen % 90 betetzea	- BIM-SPEED proiektuan parte hartzea, proiektuan zehar garatuko den tresna aplikatzeko aukera ematen duen birgaitze-kasu errealekin. EPEA: 2020ko abendua	Sail Teknikoa Kudeaketa Planean zehaztutako baliabideak

2020ko INGURUMEN-PROGRAMA			
6. HELBURUA		EKINTZAK	BALIABIDEAREN ARDURADUNA
Definizioa	Adierazlea		
ZAINZA TEKNOLOGIKOA CO₂-rik gabeko hiri adimendunak sortzeko Europako estrategia (SmartEnCity) garatzea (ZEHARKAKO ALDERDIAK) Iraupena: 5,5 urte (15/02/01etik 21/07/31ra)	2020ko ekintzen % 80	- Hainbat promozio eta fase planifikatzea, ezartzeko. - Ezarpenaren I. fasea hastea. EPEA: 2020ko abendua	Sail Teknikoa Berrikuntza eta Iraunkortasun arduraduna Kudeaketa Planean zehaztutako baliabideak

11. ELKARRIZKETA IREKIA ALDERDI INTERESDUNEKIN

Visesak adierazten du gizarte-konpromiso sendoa duela bere misiotik bertatik hasita. Konpromiso hori Enpresen Erantzukizun Sozialaren ikuspegitik gorpuzteko, hainbat ekimen lantzen ari da Visesa, kudeaketa arduratsua eta gardena izateko helburuan aurrerapausoak egite aldera. Hona hemen ekimen horietako batzuk:

GARDENTASUN-ATARIA

Gardentasun-atariaren bitartez, Visesak beste pauso bat eman du herritarren zerbitzura egiteko, honako ikuspegi bikoitz honekin: alde batetik, balio publikoa sortzea eta, bestetik, baliabide publikoen erabileran gardentasun-kulturaren eredu bat egokitzea, dagozkion funtzioak bete eta erabakiak hartzeko.

Hala, sinetsita dago bere jarduerari eta gobernu onari buruzko informazio esanguratsua aldian-aldian eta eguneratuta argitaratzeak (publikotasun aktiboa), bai eta herritarren informazio-eskaerei erantzuteko (informazio publikoa atzitzeko eskubide-eskaerak) haien zerbitzura egoteak ere, sendotu egiten duela gizarteak Visesarengan duen konfiantza; horrez gain, herritarren parte-hartzea eta erantzunkidetasuna ardatz dituen kultura bat sortzen laguntzen du berari dagozkion gai publikoetan.

Visesa Q-epea-rekin (Kudeaketa Aurreratuaren aldeko Euskal Erakunde Publikoak) lankidetzan ari da publikotasun aktiboa ebaluatzeko eredu bat zehaztu, mantendu eta hobetzeko.

2019an, Gardentasun Atari berri bat plazaratu da; atari hori eskuragarriagoa da herritarrentzat eta Visesaren webgune berrian txertatu da, erabiltzaile guztientzat errazagoa izan dadin hura atzitzea.

JASANGARRITASUN-MEMORIA

Jasangarritasun-memoria Visesak bere borondatez eskaintzen duen txosten publiko bat da; bertan, erakundearen posizioa eta gauzatu dituen jarduerak jasotzen dira, gizartearen, ingurumenaren eta ekonomiaren ikuspuntutik. Finantza-informazioa eta kudeaketa-memoria osatzen dituen dokumentu bat da, eta bi urtetik behin argitaratzen da; bertan, akziodunei, bezeroei, pertsoneri, aliatuei eta, oro har, gizarte osoari zuzendutako proiektuen, onuren eta gizarte-ekintzen berri ematen da.

Memoria, bere horretan, erantzukizun sozialaren komunikazioaren oinarria da, eta Visesa ezaugarritzen duen gardentasun-printzipioaren adibide da. Global Reporting Initiative (GRI) ekimenak sustatzen duen eredu da nazioarteko aitortzarik handiena duen estandarra, eta Visesak horixe aukeratu du jasangarritasun-memoria egiteko.

Jasangarritasun-memoriaren azken datu-bilketak 2018tik 2020rako aldia jasotzen du; 4. memoria hori 2021. urtean idatzi eta argitaratuko da, behin betiko bertsioan. Bi urtetik behin datuak eguneratu eta argitaratzeko konpromisoa du Visesak.

Jasangarritasun-memoria publikoa da, eta webgune honetan atzi daiteke: www.visesa.euskadi.eus

PERTSONEN PARTE-HARTZEA

Urtean zehar hainbat bilera egin dira, bai zuzendaritza-mailan (infobilerak eta Zuzendaritza Batzordea), bai arlo bakoitzeko batzordeen mailan (Berdintasuna, Ingurumena, Estrategia...); Visesak kideak bertan izan dira eta modu aktiboan hartu dute parte. Hona hemen parte hartzeko foro horietako batzuk:

- Berezi Bilera: jardueraren jarraipenerako, koordinaziorako eta antolakuntzarako bilerak. Bilera horietan erakundeko kide guztiek parte hartzen dute, eta arduradun-kolaboratzaile harreman bat ezartzen da. Bilera horiek esparru-gidoi bat dute, eta, bertan, honako bost alderdi hauek landu behar dira: helburuak, portaerak, horizontaltasuna, berrikuntza eta komunikazioa. Bilera horiek hilean behin egin ohi dira.
- Sailen aldizkako bilerak: bilera horietan, interes orokorra duen informazioa ematen zaie arloei; hau da, Visesak arlo bateko kide diren pertsona guztiak biltzen dira.
- Aldizkako bilerak Zuzendaritza Nagusiarekin: urtean 2 eta 4 artean egin ohi dira, eta goi-mailako informazioa jakinaraztea dute xede, hala nola, parte garen Etxebizitza Sailaren politiketatik edo gurekin interakzioan jarduten duten Eusko Jaurlaritzaren beste sail batzuen politiketatik eratorritako informazioa. Horrez gain, estrategia-esparruaren, jarduera berrien, Visesaren helburuen eta zuzendaritzak bultzatzen dituen proiektuen berri ere ematen da bilera hauetan.
- Beste bilera-esparru batzuk ere badaude, erakundeko pertsonen askotariko profiletara egokituta; horietan, Visesaren jarduerak planifikatu, gauzatu, egiaztatu eta findu egiten dira. Hona hemen talde horietako batzuk: Zuzendaritza Batzordea, Berdintasun Batzordea, Segurtasun eta Osasun Batzordea, Euskara Batzordea, Produktu Batzordea eta Ingurumen Batzordea (Erosketa Publiko Berdearen Batzordea).

Visesak kideek parte hartzen duten bilera guztietan bertako kideek *feedbacka* ematen diote elkarri. Gainera, aurreko bileretan sortutako dokumentuen arabera, horren berri ematen zaie erakundeko kide guztiei, intraneteko berrien buletinaren bidez (buletin horretan dokumentazioaren egoera eta erabilgarritasuna ere azaltzen dira).

Bestalde, Visesak beste komunikazio-kanal batzuk ere baditu, aipatutakoez gain (esaterako, iradokizunen postontzia); kanal horiek erakundeak ezarritako ingurumen-komunikazioen mapan daude deskribatuta.

12. INGURUMEN-ISTRIPUAK

2019an ez da ingurumen-istripu esanguratsurik hauteman Visesaren jardueren, produktuen eta zerbitzuen esparruan.

Kontrataturako eraikuntza-enpresei dagokienez, adierazi da Visesaren sustapenetako obrek ez dutela ingurumen-zehapenik edo isunik jaso zegokien araudia urratzeagatik.

Halaber, Visesak adierazten du ez duela ingurumen-zehapenik jaso.

13. BALIOZKOTZE-DATUAK

BUREAU VERITAS IBERIA SL enpresak (ES-V-0003 zenbakiarekin akreditatutako ingurumen-egiaztatzailea) baliozkotu du adierazpen hau.

Ingurumen-adierazpen hau 2019ko datuei dagokie eta adierazpen osoaren eredian oinarrituta gauzatu da. Urtean behin ingurumen-adierazpen bat egiten da, herritarrekin eta beste alderdi interesdun batzuekin komunikatzeko eta elkarrizketan aritzeko tresna gisa, Visesaren ingurumen-portaerari dagokionez. Adierazpena webgune honetan dago argitaratuta:

<http://www.visesa.euskadi.eus>

Hurrengo adierazpen baliozkotua 2020. urtekoa izango da eta 2021ean aurkeztuko da.

Adierazpen honen edukiari buruzko galderarik izatekotan, jarri gurekin harremanetan visesa@visesa.eus helbide elektronikora idatzita.

Harremanetarako pertsona: Goretti García

Honek egin du adierazpena:

Goretti García Arenal
Visesako Prozesuen, Kanpoko Komunikazioaren eta Sistemen zuzendaria